TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 2 (729) • SAUSIS—JANUARY 9. • 1964 — Donelaičio metai • 15¢ • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 941 DUNDAS ST. W., TORONTO 3, ONT., CANADA • TEL. 368-6813

Gyvybinis žodis

Gyvendami svetur pasiilgstame įprasto maisto, ir didelėj gaminių gausoj stengiamės rasti tai, kas mums artima, priimtina. Tai darome dėlto, kad taip esame įpratę, nes įpratimas — antras prigimimas. Tai darydami anaiptol nemanome, kad svetimi gaminiai mus nutautins, kad pvz. amerikinė duona mus suamerikins. Medžiaginis maistas, vienaip ar kitaip pagamintas, nepadarys mūsų kanadiečiais, lygiai kaip amerikinių aprangos formų pasisavinimas nepadaro amerikiečiais. Teisingai yra sakoma: "Habitus non facit monachum" — vienuolinė apranga dar nepadaro vienuoliu.

Bet visai kitaip yra dvasinėje srityje. Čia kuo žmogus minta, tuo ir tampa, t.y. kokia kultūra gyvena, tokios kultūros ir žmogumi tampa. Išeivių sutirpimui gresia ne svetimos medžiaginės gėrybės, o dvasinės vertybės, vietinė kultūra, kasdien besiskverbdama į mūsų sielas šimtais gijų. Mes to proceso galbūt nejaučiame, bet kai po daugelio metų palyginame save su tuo, kokiais buvome anksčiau, jau aiškiai pastebime, kad vietinė įtaka padarė savo. Ir tai nejučiomis, nes ji veikia kaip lašas, kasdien krisdamas vis į tas pačias sielas. **Tokiai įtakai atsispiria tiktai tie, kurie arba visai nuo jos izoliuojasi, arba šviesiu sąmoningumu ją integruoja savon asmenybėn, nepažeisdami jau sudarytų pagrindų.**

• • •

Viena labiausiai mus veikiančių įtakų yra vietinė spauda. Yra ateivių, kurie svetimosios spaudos neima nė į rankas. Vieni — dėlto, kad nelabai paskaito, kiti — dėlto, kad nemėgsta arba neturi laiko. Bet tokių nėra daug. Didžioji dauguma skaito kasdien vietinę gyvenamo krašto spaudą — anglišką, vokišką, prancūzišką, itališką... Tai natūralu. Kiekvienas paskaitantis nori sekti gyvenimą, kuris vyksta jo aplinkoj. Bet čia iškyla pavojus toj aplinkoj visai pasinerti ir pradėti gyventi tiktai jos rūpesčiais. Taip įvyksta dažniausiai su tais, kurie gyvena toli nuo didesnių savo tautiečių telkinių ir nepalaiko su jais ryšių.

Tam pavojui atsverti turime savą spaudą, kurioje atsispindi lietuviškasis gyvenimas ir jo kultūra. **Net ir izoliuotai gyvenantiems ji yra toji gaiva, kuri neleidžia atitrūkti nuo savos bendruomenės ir kuri nuolat gaivina tas nematomas gijas, tebesiejančias mus su bendru lietuviškuoju kamienu ir ypač jo siela — lietuviškąja kultūra.** Lietuviškas laikraštis savo periodiškumu, kaip lašas po lašo, veikia mus ir įgalina išlaikyti lietuviškąją gyvybę ir sekti išeivinės ir pavergtosios Lietuvos pulsą. Ir kai kuris tautietis atsisako lietuviško laikraščio, pasuka atsiskyrimo linkme, vedančia į aiškią mirtį, žinoma, kaip lietuvio. Jis tampa kurčias, nejautrus lietuvybei, ją labai susiaurina, užkonservuoja, ir pagaliau užtroškina. **Tai rodo ne tik jo lietuvybės, bet ir asmenybės menkumą. Tvirto charakterio ir šviesaus sąmoningumo žmogus moka ir savo lietuviškąją kultūrą išsaugoti, netgi ją kurti, ir kartu vietinę pažinti bei pasisavinti.**

• • •

Lietuviškoji periodinė spauda išeivijoj, tiesa, geresnė nei pavergtosios Lietuvos, tačiau savo lygį galėtų dar pakelti, jei lėšos ir tinkamieji žmonės būtų racionaliau mobilizuoti. Bet tai tik idealistinė užuomina. Praktinis gyvenimas yra uždėjęs savo rėmus, ir juose tenka dirbti. Reikia pripažinti, mūsų spaudos žmonės dirba žymiai daugiau nei angliškosios ir gauna mažesnį atlyginimą nei vietiniai kaimynai. Jie įdeda ir daug širdies, ir valandų ir net naktų, tačiau visuomenė to nemato. Skaitytojas duoda 10 ar 15 ct., perskaito laikraščio dalį ir... pasiunčia į kampą. Kritikos jam nepagaili, bet paramos — gaili. Dažnam atrodo, kad parama naudingesnė kuriam nors kitam tikslui, nei laikraščiui. Mirdami mūsų tautiečiai kartais palieka testamentus svetimiesiems, bet labai jau retai prisimena savąją spaudą. Organizacijos šioje srityje yra padariusios pažangos. Kaikurios jų kasmet atsiunčia savo auką ryšium su laikraščio paslaugomis jų veiklai. Tai girtinas dalykas. Taip pat atsiranda ir paskirų asmenų, kurie tampa nuolatiniais rėmėjais — garbės prenumeratoriais. Nemaža dalis skaitytojų, siųsdami metinę prenumeratą, prideda ir auką, nes gerai žino, kad iš prenumeratos sumų nė vienas laikraštis neišsiverčia. Prisideda ir mūsų verslininkai savo skelbimais bei atsitiktine parama. Tai vis skatinantieji reiškiniai, kurių dėka lietuviškoji spauda laikosi. Ir toji lietuviškojo žodžio gyvybė neužges, kol jos tautiečiai nesužlugdys savom rankom. O tos rankos juk pašauktos ne žlugdyti, bet kurstyti ir statyti. Dabar pats laikas jas tam uždaviniui ištiesti. **Pr. G.**

Kas naujo Kanadoje?

Ministerių kabinete daromi pakeitimai. Jau pasitraukė teisingumo min. L. Chevrier, kuris buvo Pearsono patikėtinis iš Kvebeko prov., ir pašto min. A. Denis. Abu pasitraukusieji bus paskirti kitom pareigom. Jų rinkiminėse apylinkėse daromi nauji rinkimai. Numatoma ir daugiau pakeitimų kabinete. Chevrier vietai numatomas gana greitai iškilęs imigracijos ministeris Guy Favreau.

Vienybė ir nedarbo klausimas yra du didieji Kanados uždaviniai, — pareiškė min. pirm. L. Pearson savo naujų metų kalboje. Pirmoje vietoje ragino siekti vienybės ir neapsiriboti siauru provinciniu nacionalizmu, kuris tik skaldo, bet ne vienija.

Eksportas į svetimus kraštus 1963 m. žymiai pakilo, tačiau Kanada vis dar išleidžia daugiau pinigų į užsienius, negu kad gauna iš kitur. Svetimų valstybių laivams už prekių pervežimą sumokėta $458 mil., kitos valstybės Kanadai sumokėjo tik $389 mil. Užsienio investuotojai iš Kanados gavo nuošimčiais ir dividendais $562 mil., kanadiečiai iš kitur tik — $140 mil. Viską sudėdjus. deficitas — $423 mil.

CJBC radijo stotis, kuri yra vyriausybės išlaikoma ir kontroliuojama, norima padaryti tik prancūzų kalbos radijo stotimi. Vyksta gana smarkios diskusijos, nes daugumas tik angliškai kalbančių kanadiečių tam priešinasi.

Anatolijus Dolnycin, sovietų žvalgybos pareigūnas, pabėgęs iš sovietinės tarnybos apsigyveno Kanadoj. Tai antras Gouzenko, kurio dėka buvo išaiškinti stambūs šnipai. Jis pabėgo 1962 m., bet tiktai dabar išėjo viešumon.

250 gydytojų kas metai iš Kanados išvyksta į JAV. Didesnę išvykstančių dalį sudaro tie, kurie Kanadoje neturi sąlygų ir galimybių dirbti tyrinėjimų srityje. Kanados vyriausybė 60% visų moksliniams tyrinėjimams skiriamų lėšų skiria žemės ūkiui ir tik 20% — medicinai ir biologijai. JAV 63% tenka medicinai ir tik 14% — žemės ūkiui.

Kanadiečių amžiaus vidurkis vis ilgėja. Statistikos biuro duomenimis, vyrai Kanadoje gyvena maždaug 68 metus, o moterys — 74 metus. Prieš 30 metų vyrų gyvenimo vidurkis buvo tik 60 metų, o moterų — 62. Tačiau jei vyras sulaukia 70 metų, tai dažniausia gyvena ilgiau, negu moteris. Mirtingumas yra mažesnis tik Skandinavų kraštuose: Norvegijoj, Švedijoj, Danijoj.

Krikščionijos vienybės pradžia

Popiežiaus Pauliaus VI kelionė į Šv. Žemę susilaukė plačiausio atgarsio visame pasaulyje. Apie 2000 informacinių tarnybų pareigūnų skleidė žinias apie kelionės eigą. Minios žmonių sudarė tokią spūstį, kad net Jordano krašto policija buvo beveik bejėgė palaikyti tvarką. Jeruzalėje jį pasitiko Jordano karalius Hussein Ammano aerodrome, o Izraelio prez. Z. Shazar pasveikino jį vėliau, atvykusį į Izraelio teritoriją. Popiežius visur buvo sutiktas su didele pagarba. Jis aplankė šventąsias vietas, susijusias su Kristaus gimimu, kančia ir mirtimi. Kristaus karsto šventovėje atlaikė Mišias ir keletą minučių meldėsi prie Kristaus palaidojimo vietos. Pamaldų metu buvo beprasidedąs gaisras nuo televizinių laidų, bet greit buvo užgesintas.

Istorinis buvo susitikimas popiežiaus Pauliaus VI ir ortodoksų Konstantinopolio patriarcho Atenagoro I. Panašus susitikimas įvyko 1439 m. Florencijoj, kur buvo bandyta atstatyti Rytų — Vakarų Bažnyčių vienybę, kuri buvo trumpa. Iki šiol tęsėsi skilimas, nes nė viena pusė rimtai nebandė jo nugalėti. Dabartinis susitikimas Rytų — Vakarų Bažnyčių galvų yra viltinga naujos vienybės pradžia. Patriarchas Atenagoras I po susitikimo su Paulium VI pareiškė: "Tarp mūsų nebėra skirtumų, išskyrus teologinius". Be to, jis sakė: "Dabar durys yra atidarytos. Yra tik viena teologija, bet daug teologų. Tai, kas įvyksta čia, plačiai atidaro duris tolimesniem susitikimam. Nuo šio momento prasideda bendradarbiavimas". Paulius VI pareiškė: "Didis yra mūsų susijaudinimas ir gilus džiaugsmas šiuo istoriniu momentu, kai po šimtmečių tylos bei laukimo Katalikų Bažnyčia ir Konstantinopolio patriarchatas vėl susitinka augščiausiųjų savo atstovų asmenyse". "Tai istorinė valanda, kurioje Bažnyčia turi pajusti savo gilią ir regimą vienybę".

POPIEŽIUS PAULIUS VI
istorinėje kelionėje į Šventąją Žemę pamaldų metu

Grįžęs lėktuvu Romon Paulius VI po triumfališkos kelionės buvo sutiktas su didžiausiom iškilmėm.

Perkelia frontą šiapus uždangos?

J. GRIKIS
Mūsų korespondentas Švedijoj

Palydėdami senuosius metus, žinome, kokius bandymus jie su savim nusinešė ir kokius pėdsakus mumyse paliko. Užtat susimąstyti daugiau kviečia žvilgsnis ateitin, prieš kokius bandymus pastatys mus naujieji 1964-ieji?

Vilties tauta

Kovojančioji tauta prie Nemuno visa savo gyvąja dvasia yra vilties tauta. Viltis, pasitikėjimas ateitimi yra visų Lietuvos vaikų, kur jie bebūtų, žymuo ir atpažinimo ženklas. O kiek tai liečia išsisklaidyme gyvenančiuosius, galima net tvirtinti, jog tik iš to, kiek juose gyva toji viltis, bus sprendžiama apie jų egzistencinio ryšio su tėvyne tvirtumą. Linkėkime tad vieni kitiems to ryšio nenutraukti, bet dargi jį bendromis jėgomis sustiprinti, kad būtumėm verti kovojančiosios Lietuvos.

Bet gyventi viltimi, tai nereiškia užmerkti akių prieš tikrovę, kad ir kaip skaudi ji bebūtų. Paskutinės senųjų metų žinios mus įspėja įtemptai budėti ir padaryti viską, kas mūsų galioje, kad naujai kylantys juodi debesys neužkluptų visiškai nepasiruošusių.

Eksportuojamos provokacijos

Nerimą keliančios žinios liečia bendrai visus pabaltiečius, kurie jau ne nuo šiandien dalinasi bendru likimu. Čia, antroje Baltijos pusėje, jau pastebėta eilė ženklų, kurie rodo, kad naujoji suderinta sovietų akcija prieš veikliąsias pabaltiečių jėgas užsienyje vystoma plačiu užsimojimu. Susidaro įspūdis, kad tai pradžia "naujo fronto", kovą pernešant į šią geležinės uždangos pusę. Priemonės, tiesa, dar neprimena tiesioginės kovos. Panaudoti fizinį smurtą kliudo išorinės aplinkybės, demokratinių kraštų vidaus tvarka. Už tat vis labiau pradedama naudoti sovietų mėgiamiausias kovos ginklas — provokacijos.

Kaip žinome, patys sovietų šaltiniai, pavaizduodami praeities kovas, yra nekartą atskleidę, kaip mikliai jie naudojasi provokacijų metodu. Antai, pernai pasirodžiusiame latviškai-rusiškame romane "Gintaro jūra" išgarbinti čekistai už tai, kad savo metu (apie 1950-52 m.) triuškino partizaninį pasipriešinimą, panaudodami net ryšius su Vakarais. Nereikia abejoti, kad provokacinės veiklos srityje sukauptuoju patyrimu sovietai sau lygių neturi. Visos tos ypatingos mokyklos ir apmokytieji kadrai, kurie anksčiau buvo beveik išimtinai naudojami tik "vietos" reikalams, dabar jau — chruščiovinės ekspansijos ženkle — "eksportuojami" užsienin.

Priešo akys

Labai nemalonus jausmas nepasitikėti savųjų tarpe, tačiau faktas, jog emigracijos eilėse jau yra tokių plyšių, pro kuriuos esame stebimi tokių akių, apie kurias permaža pasakyti, jog tai nedraugiškos akys. Tai priešo akys.

Hamano atvejis, kuris garsiausiai nuskambėjo, bet nebuvo vienintelis, parodė daug ką. Dabartiniai mėlynakiai, ypač užsienyje, savo išore ir veikla nieku neprimena baisaus enkavedisto, tačiau jie nėra mažiau pavojingi. Neužmirština, jog pirmoj eilėj statomas pavojun asmeninis saugumas anapus esančiųjų artimųjų. Atvykėlių liudijimai ir aplinkiniais keliais pasiekiančios žinios patvirtina naujus tokius atvejus.

Tačiau nereikia menkinti pavojų ir šiapus. Kada Švedijos estų veiksniai buvo įspėti prieš pačią Hamano atvejo atomazgą, buvo įsakmiai nurodyta, jog tasai asmuo gali pakenkti ne tik organizacijų antisovietinei veiklai, bet ir joje dalyvaujantiems asmenims. Atskirai verta įsidėmėti ir tą pamoką, jog įspėjimas atėjo labai pavėluotai. Atsakingiems vakariečių sluogsniams, sprendžiant iš vėliau paskelbtųjų duomenų, dalykas buvo žymiai anksčiau paaiškėjęs. Kodėl jiems nerūpėjo laiku painformuoti, galima tik spėlioti. Bet pamoka iš to aiški: reikia būti patiems pakankamai apdairiems ir nepasikliauti vien kitų apsauga.

Budrumas ir santūrumas

Pirmųjų sukrėtimų poveikyje gresia dar kitas pavojus: persimesti į priešingą kraštutinumą. Juo labiau kas buvo save užliūliavęs perdėtu saugumu, juo labiau links pervertinti naujai iškilusią grėsmę. Tuo tarpu pasiduoti panikai, nereikalingam įtaringumui, tai jau būtų tas pats kaip palengvinti tinklų pynėjams prisivilioti aukas. **Visdėlto praėjusieji metai reikalauja žymiai sustiprinti mūsų pačių budrumą, o pirmoj eilėj griežtai peržiūrėti visą savo ligšiolinę praktiką. Iš vienos pusės, didesnis santūrumas ten, kur iš tikrųjų dirbama, o iš kitos pusės — planingi atoveiksmiai. Tokios atrodo gairės, už kurias pasisako daugumas tų, kurie atidžiai stebi padėtį.**

Jieškoti naujų veiksmingų būdų verčia ne tik sovietų diversinė veikla šiapus. Politinė emigracijos, kaip kovojančios tautos dalies, reikšmė priklauso nuo to, kiek ji pajėgia dalyvauti tame vyksme, kuris sprendžiamas pavergtajame krašte.

Rusiškas raidynas

Daug rūpesčio ir nerimo pastaruoju metu Švedijos pabaltiečių sluogsniuose sukėlė žinios apie stiprėjančias rusinimo apraiškas.

(Nukelta į 6 psl.)

Savaitės įvykiai

N. CHRUŠČIOVAS VĖL KREIPIASI Į VAKARŲ VALSTYBES SU PASIŪLYMU TAIKAI IŠLAIKYTI. Jis siūlo, kad nebūtų griebiamasi karo dabartinėms tarpvalstybinėms sienoms keisti. Visi teritoriniai ginčai turį būti sprendžiami taikos būdu pagal JT chartą. Kremlius šiuo atveju panašus į vagį, kuris prisivogęs iš kaimynų skelbia taiką bei pastovumą, kad nebūtų jieškoma pavogtų daiktų. Bolševikinė Rusija yra vienintelė pasaulyje koloninė ir imperialistinė valstybė, prisigrobusi svetimų žemių. Todėl ji siekia sudaryti net tarptautines sutartis pagrobtoms žemėms ir pavergtoms tautoms išlaikyti. JAV prez. Johnson N. Metų kalboj pasakė, kad kalbų apie taiką laikas jau yra praėjęs.

JAV prezidento pasimatymas su Vokietijos kancleriu Erhardu nebuvo sėkmingas. Vokietijai yra svarbiausia gauti Amerikos sutikimą apjungti visą Vokietiją. Amerika to pareikšti nesutinka, bet nenori pareikšti, kad toks padalinimas turi pasilikti. Vakarai vis dar baudžia Vokietiją už buvusį karą. Vokietija suinteresuota, kad nebūtų pripažinta R. Vokietija. Šito laikomasi, nors kartu konstatuojama, kad ir pati V. Vokietija de facto pripažįsta vykdydama didelius prekių mainus. Tik per vieną pereitų metų pusmetį V. Vokietija pardavė prekių R. Vokietijai už $178 mil. ir iš jos pirko už $150 mil.

1.200.000 V. Berlyno gyventojų, pasinaudoję komunistinio Berlyno leidimais, aplankė rytinį Berlyną. Norima, kad Berlyno komunistai ir ateity duotų leidimus lankyti ryt. Berlyną.

N. Chruščiovas naujus metus sutikdamas visus nustebino: sėdėjo su savo buvusiu draugu maršalu Bulganinu, kurį pavarė iš valdžios. N. Chruščiovas pareiškė, kad su kiniečiais sutinka, nes vieni ir kiti nori palaidoti kapitalizmą, tik skiriasi laidojimo būdais. Perspėjo ir kitataučius studentus, kurie neseniai demonstravo Maskvoje prie Kremliaus: "Galite važiuoti namo". Neužmiršo nei Kubos diktatoriaus Castro: dar kartą pažadėjo paramą, jei jį pultų JAV.

Ceilono valstybėje ligi šiol buvo vartojama anglų k. kaip oficiali krašto kalba. Dabar ji pakeista senegaliečių k., kuria kalba 8 mil. iš Ceilono 10 mil. gyventojų.

Kipro saloj taikos dar nesimato. Turkija pareiškė nepripažįstanti dabartinės Kipro valdžios su prezidentu arkiv. Makarios priešaky ir norinti, kad Kipras būtų padalintas. Kipre šiuo metu yra 425.000 graikų ir 120.000 turkų kilmės asmenų.

Graikijos vyriausybė, išbuvusi valdžioje vos 6 savaites, atsistatydino. Nauji rinkimai į parlamentą paskirti vasario 16 d. Dabartinė vyriausybė, neturėdama aiškios daugumos, nenorėjo remtis komunistų partija. Su komunistais dirbti atsisakė.

Gana diktatorius Nkrumah vėl susilaukė pasikėsinimo. Žuvo sargybinis. Tai jau ketvirtas pasikėsinimas. N. Metų išvakarėse Nkrumah paskelbė naują planą, pagal kurį valstybę turi tvarkyti viena partija, kaip pas komunistus. Šios partijos pirmininkas ir gen. sekretorius ir yra Nkrumah.

Šveicarijos Alpėse pradeda apsigyventi pabėgėliai iš Tibeto, kurie iš ten dėl kiniečių komunistų užpuolimo pasitraukė 1959 m. Jau apsigyveno apie 200 asmenų ir 120 vaikų apsistojo pas vietinius gyventojus. Tibetiečių vaikai lanko šveicarų mokyklas ir noriai mokosi. 1964 m. Šveicarijos Raud. Kryžius dar ketina atvežti daugiau.

Adenaueris, buvęs V. Vokietijos kancleris, minėdamas savo 88 gimtadienį, aiškiai pasisakė prieš "kapitalistų kvailystę" gelbėti keblioj būklėj atsidūrusią komunistinę Rusiją. Pasisakė ir prieš Vakarų norimas duoti komunistams ilgalaikes paskolas: "Nieko negausite atgal", sako jis. Esą rusai ir pavergtieji neturi badauti, tačiau už ūkinę pagalbą jie turį nusileisti politine bei karine prasme ir eiti prie tikro nusiginklavimo: "Visi kalba apie taiką, bet pasaulis niekad taip nebuvo apsiginklavęs kaip šiandien".

JAV ambasadorius A. Stevensonas prie JT pareiškė kelsiąs klausimą dėl Sov. Sąjungos teisių balsuoti visumos posėdyje, jei ji nesumokės JT priklausančių mokesčių. Rusai ligi šiol nėra sumokėję virš $52 mil.

JAV respublikonų partijos kandidatai į prezidentus: pirmuoju eina sen. Goldwateris, antruoju — Niksonas, trečiuoju — Rockefelleris.

Pranašaujama, kad 1964 metai būsią — labai geri, ypač Amerikai; pajamos didės, darbų skaičius taip pat. Santaupos esą padidės net 2 bilijonais dol.

Ko siekė Lietuvos delegacija Vatikane?

1963 m. pabaigoj Romoj lankėsi Lietuvos katalikų "delegacija", susidedanti iš kelių kunigų ir pasauliečių. Koks jų lankymosi tikslas, nebuvo aiškiai pasakyta. Tuo metu Romoje buvo trys Lietuvos vyskupijų valdytojai: kan. J. Stankevičius, kan. Č. Krivaitis ir kan. P. Bakšys. Šie du pastarieji, drauge su vysk. V. Brizgiu ir Latvijos vyskupais, gyv. užsieniuose, buvo priimti popiežiaus Pauliaus VI atskiroj audiencijoj, o kan. J. Stankevičius — su ekspertais, dalyvaujančiais Vatikano santaryboj. Naujai atsiųsta "delegacija" taip pat norėjo gauti atskirą audienciją pas popiežių ir jam įteikti dovaną — Aušros Vartų Marijos mozaiką. Žiniomis iš Romos, jie buvo priimti tiktai bendroj audiencijoj ir savo raštus su dovana galėjo pasiųsti tiktai tarpiniu keliu. Nors nėra žinoma, ko tame rašte norima, tačiau manoma, kad, be kitko, prašoma paskirti Lietuvai naujus vyskupus, priimtinus okupacinei sovietų valdžiai ir palikti užmarštyje esamuosius vyskupus — Jul. Steponavičių ir V. Sladkevičių, kurie yra nušalinti nuo vyskupijų valdymo ir laikomi namų arešte.

Įdomu pastebėti, kad panaši komunistų taktika vykdoma Vengrijoj. 1963 m. pabaigoj Romoje lankėsi užsienio r. min. E. Sica ir prof. T. Kardos pas Italijos vyriausybės narius ir vėliau paskyrė 4 "taikos sąjūdžio" kunigus ištirti Vatikano nusistatymui Vengrijos - Vatikano santykių išlyginimo atžvilgiu. Tie keturi buvo: mons. I. Potyondi — Budapešto teolog. akademijos rektorius, A. Vertes — "Opus pacis" sąjūdžio vicepirm., B. Bocsoka — rytų apeigų kun. seminarijos rektorius, J. Mihaczy — rektorius "taikos sąjūdžio" laikraščio "Katolicus Szo". Jie buvo atvykę neva kaip "turistai", tačiau matėsi su Vatikano santaryboj dalyvaujančiais Vengrijos vyskupais ir atitinkamose įstaigose bandė pateikti komunistinės valdžios siūlymus Vengrijos - Vatikano santy-

(Nukelta į 3 psl.)

Ką skaitysime "Tėviškės Žiburiuose"?

— Atkreipiame skaitytojų dėmesį, kad netrukus pradėsime spausdinti dienoraštį - pergyvenimus asmens, gimusio, augusio ir gyvenusio Lietuvoje, patekusio į Sibirą, grįžusio Lietuvon, dalyvavusio partizanų sąjūdyje ir vėliau pasiekusio laisvąjį pasaulį. Aprašomi faktai ir asmenys nuo 1946 m. Rankraštis neseniai gautas redakcijoj. Jis atskleidžia nemeluotą Lietuvos tikrovę.

— Taip pat netrukus spausdinsime prof. St. Ylos straipsnius apie dvasinius lūžius žymiųjų lietuvių — prof. V. Krėvės, rašyt. J. Biliūno, inž. Čiurlio, prof. J. Gravrogko, A. Smetonos.

— Vajaus metu siunčiame susipažinti "TŽ" tiems, kurių adresai atsiunčiami administracijai.

— Dėkojame skaitytojams, kurie, nelaukdami raginimų, atnaujina savo prenumeratas ir kartu prideda auką laikraščiui paremti. Kviečiame ir visus kitus nedelsiant atnaujinti prenumeratą.

"Tėviškės Žiburiai"

Tėviškės Žiburiai — lietuvių savaitraštis

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija

Redaktorius: K. dr. Pr. Gaidamavičius; pavaduotojas: A. Rinkūnas

Metinė prenumerata $5, pusmetinė — $3. Rėmėjo metinė prenumerata $10

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian R. Catholic Cultural Society of Canada

Subscription rates: $5 per year, $3 per 6 months.

Deadline for advertisements — Thursday

Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.

941 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario, Canada

Tel. 368-6813

Vašingtono lietuviškosios koplyčios vardas

AL. GIMANTAS

Nuomonė, kad Vašingtono lietuviškoji Dievo Motinos garbei koplyčia būtų pavadinta Vilniaus Aušros Vartų vardu, išryškėja nauju motyvu. Prisideda Lietuvos katalikų nuomonė. Tiesa, ji netiesiogiai pareikšta (kitaip, dabartinėmis sąlygomis, juk ir negalėtų būti) ir Vakarus pasiekusi tokiu būdu, kad vargiai ar galėtų būti bent kiek abejojama, kuri šventovė šiuo metu Lietuvoje yra pačios didžiausios reikšmės ir, kuri užsienyje galėtų tinkamiausiai atstovauti katalikiškajai Lietuvai.

Mūsų spaudoje, vienu plačiau, kitur siauriau, jau buvo užsiminta apie eilės kunigų iš Lietuvos vizitą Vatikane. Dovana, kurią tie dvasiškiai iš Lietuvos atvežė Šv. Tėvui, buvo gintarinis inkrustuotas Aušros Vartų Dievo Motinos paveikslas. Įsidėmėkime dar kartą: iš Lietuvos buvo atvežtas ne Šiluvos Marijos, ne kurios kitos garsios ir stebuklingos vietovės Marijos paveikslas, bet Lietuvos sostinės — Vilniaus Aušros Vartų! Žinia, esame laisvi spėlioti, ar toji Lietuvos katalikų grupė savo iniciatyva atvyko į Vakarus, ar jie specialiai buvo siųsti okupacinių įstaigų (greičiausiai taip ir yra), bet faktas iš tos dovanos atvežimo yra pakankamai ryškus. Būkime tikri, kad pačiam okupantui mažiausiai gali rūpėti ar jojo tvarkomi lietuviai Romon veš Šiluvos ar Aušros Vartų Marijas, ar iš viso nieko neveš. Mes taip pat žinome, kad sovietinamoje Lietuvoje valstybės tvarkomos meno artelės ar cechai tik jau religinių paveikslų negamina ir neplatina. Atseit, lietuviai kunigai turėjo patys pasistengti ir kokiu nors privačiu keliu, gal net ir su "patepimais", norimą kūrinį užsakyti privačiu keliu, gal net ir pas visai privačius menininkus. Esame liudininkais, kad taip nelengvai šiandien Lietuvoje gaunamas religinis paveikslas, atvežtas Vakarų Europon, buvo, ir vėl pabrėžiu, Vilniaus Aušros Vartų Dievo Motina!

Ir mūsų išeivių tarpe jau vis dažnėja ir garsėja nuomonės, abejojančios Šiluvos vardo tikslumu tokioje reprezentacinėje vietoje kaip Jungtinių Amerikos Valstybių sostinė. Kanados Lietuvių Bendruomenės vardu jau buvo tuo reikalu net ir rezoliucija priimta. Gaila, jog visa eilė lietuviškųjų laikraščių, "kažko" bijodamiesi, visai nerado reikalo savo skiltyse tai paminėti ir painformuoti savo skaitytojus. Tektų laukti, kad ir JAV panaši lietuviškoji institucija pagaliau tartų savąjį žodį. Tiesa, su kaikuriais JAV Liet. Bendruomenės vadovaujančiaisiais teko laiškais pasikeisti nuomonėmis, bet jie, būkime nuoširdūs ir atviri, bijosi viešai tarti savąjį žodį, viešai pareikšti turimą nuomonę, nors Vašingtono koplyčia nėra vien tik katalikų, bet aplamai visų lietuvių reprezentacinis reikalas.

Žydai apie Pauliaus VI kelionę

Rusų išeivių laikraščio "Novoje Russkoje Slovo" 1963 m. gruodžio 14 d. nr. buvo paskelbtas žymaus Tel-Avivo publicisto I. Margolino straipsnis "Tel-Aviviškas bloknotas". Tame straipsnyje autorius tarp kitų bendrų pastabų rašo, kad Šv. Tėvo Pauliaus VI kelionė Jeruzalėn sukrėtusi Viduriniuosius Rytus. Svečiai iš viso pasaulio esą vykstą Izraelin. "Bet", sako Margolinas, "visi šie privatūs vizitai blanksta prieš Šv. Tėvo Pauliaus VI atvykimą. Čia nežinai apie ką visų pirma galvoti. Aišku, jog tai ne "vizitas". Izraelio valstybė Vatikano nėra pripažinta, reiškia ir oficialaus Šv. Tėvo sutikimo iš valstybės pusės būti negali".

Straipsnio autorius lygina Katalikų Bažnyčią su kosminiais spinduliais, kurie žemiškąją politiškąją tikrovę peršviečia, bet jos neabsorbuoja. "Tai pasireiškė ir redakcijoje dokumento, atleidžiančio žydų tautos kaltę už Kristaus nukryžiavimą. Jame buvo kruopščiai aptarta, jog kalba eina ne apie šią žydų tautą ir ne apie šią žydų valstybę. Dokumentas turi galvoje tiktai išrinktąją Senojo Testamento tautą".

"Ką tai reiškia?" klausia autorius, "ir kokiame santykyje yra Senojo Testamento išrinktoji tauta su milijonais nukankintųjų ir gyvųjų, nepasakoma ir apie tai Bažnyčia, kaip tokia, savojo žodžio pasakyti nenori... Teologija į politiką nesikiša".

Jei nekelti Jeruzalės ir jos apylinkių su 200.000 grynai žydų gyventojų "internacionalizacijos" klausimo, tai iš žydų pusės nesą kliūčių krikščionybės šventųjų vietų eksteritorialumui. Kliūtys esančios arabų-musulmonų pusėje, kur yra daugiau kaip 30 šventųjų vietų...

Arabų krikščionių redaguojamas laikraštis "Falastin" kaltino žydus nužudžius Kennedy..., pridurdamas, jog tai tie patys žydai, kurie Kristų nukryžiavo. Sunku įsivaizduoti Šv. Tėvo Pauliaus VI buvimą tokioje aplinkoje, nors ir vieną dieną. Jis jiems įtakos nepadarys; geriausiu atveju — praeis nematomu žvilgsniu, kaip šventas šešėlis".

"Vieni laukia iš Šv. Tėvo negalimo taikinamojo stebuklo; kiti— mosto, paskatinančio arabų nacionalizmą; arabai prisibijo, jog Šv. Tėvo buvimas Jeruzalėje gali būti suprastas kaip de-facto pripažinimas žydų valstybės; žydai gi prisibijo, kad Paulius VI nesukomplikuotų ir taip jau surizgusios politinės padėties, atnaujindamas Katalikų Bažnyčios siekimą tvarkyti išrinktosios Senojo Testamento tautos likimą".

"Šv. Tėvas — ne svečias Šventoj Žemėj, kaip nebuvo svečias ir pirmasis, gimęs Galilėjos ežero pakrantėje — Petras-Simonas. Jis mums nesvetimas, bet ir nesavas. Jo atvykimas yra tiktai abiem šalim priminimas to, kas yra virš politikos ir virš žemiškojo masto".

Santrauką paruošė **V. Erškietis**

Įvairūs siuntiniai į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą ir U.S.S.R.

Iš Kanados: Siunčiame paprastu ir **oro paštu** Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.

Taip pat siunčiame iš Europos valstybių AKORDEONUS, SIUVAMAS MAŠINAS, INVALIDAMS KĖDES, LAIKRODŽIUS, MAISTĄ ir kitką.

Gyvenę ne Toronte, prašome savo sudarytus iki 17 svarų gryno svorio siuntinius, bei užsakymus reikmenims iš Europos valstybių, siųsti mums paštu ar expresu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą. Mūsų patarnavimas greitas ir sąžiningas.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

BALTIC EXPORTING CO.

849 COLLEGE STREET, TORONTO, ONT., CANADA

Telefonas LE. 1-3098

DARBO VALANDOS: pirmadieniais — penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 5 val. po pietų

SKYRIAI:

105 Cannon St. E., Hamilton Ont. Tel. JA. 8-6686, Ponia V. Juraitis.

SAVININKAI S. ir A. KALŪZA

GEDIMINAS GALVA

Lietuvos pavergimas ir prisikėlimas 19.

Sovietų slapukavimo politika

Du didieji Lietuvos kaimynai laikėsi skirtingos taktikos lietuvių tautai palaužti. Vokiečiai, ką tik koją įkėlę, ruošėsi Lietuvą kolonizuoti. Dar karo nelaimėje jie ruošė ir net "Der schwarze Korp" paskelbė Lietuvos suvokietinimo planus. Lietuvių šviesuomenė būtų buvusi išblaškyta slaviškose erdvėse. Lietuviams ūkininkams būtų buvę sudarytos sąlygos persikelti į rytus. Vokiečių administracija, mokyklos ir kitos priemonės būtų buvusios panaudotos krašte lietuviškumui nusmelkti.

Rusai ruošė slaptus planus Lietuvai surusinti. Pačioje pradžioje nebuvo aišku ko jie iš tiesų siekia Lietuvoje. Net politiškai patyrę lietuviai spėliojo, kad Maskvai nėra reikalo sugriauti Lietuvos ūkį ir paskubomis įvesti sovietinę santvarką. Kaikurie svajojo apie autonomiją, kuria iki šio meto naudojasi Išorinė Mongolija. Padėties viešpačiu buvo įgaliotinis Dekanozov, kuris veikė slapukiškai, aplinkiniais keliais. Vadinamoji liaudies vyriausybė tebuvo iškamša. Justas Paleckis, tariamas ministeris pirmininkas, tebuvo tarpininku tarp lietuvių ir Dekanozovo. Jis jau buvo Maskvos ne tik pažabotas, bet ir įbaugintas. Pačioje pradžioje jis tapo ištikimu Maskvos įrankiu ir tokiuo liko iki šio meto.

Paleckis — aklas vykdytojas

J. Paleckis nei vieno žingsnio nedarė nepasiteiravęs Dekanozovo nuomonės. Kai birželio 17 d. įvyko pirmasis liaudies vyriausybės posėdis, jis skambino Dekanozovui klausdamas, ką ji turinti veikti. Pasikalbėjęs telefonu, jau tvirtu balsu pasiūlė darbotvarkę: nutraukimas konkordato su Vatikanu, Vokietijos pasienio apstatymas rusais sargybiniais ir šalia lito įvedimas rublio. Dešiniajam vyriausybės sparnui teliko vienintelis kelias — įtikinti, kad J. Paleckis pasiimtų valstybės prezidento ar ministerio pirmininko pareigas, nes abi pareigos būsianti jam nepakeliama našta. Žinoma, jis vėl skambina Dekanozovui, gauna pavedimą eiti prezidento pareigas, o ministeriu pirmininku lieka Vincas Krėvė. Jam pirmininkaujant, Dekanozovo pateiktais klausimais vyriausybė pasisakė neigiamai.

Iš šalies žiūrint rodėsi, kad liaudies vyriausybė gali tarti savo žodį. Dalis lietuvių tautos tikėjo, kad bent dalimi pavyks apginti krašto gyvybinius reikalus. Šios viltys buvo nepagrįstos. Liaudies vyriausybė pirmutinė įsitikino, kad ji jau nebegali remtis lietuviška žeme.

Kitą dieną Maskvos kvislingas Kaune J. Paleckis griežtai įsako: įvesti rublį šalia lito.

Finansų ministeris pasipriešino

Anuometinis liaudies vyriausybės finansų ministeris jam atkerta: aš šio reikalavimo nevykdysiu. Kelioms minutėms praslinkus jau skambina sovietų atstovas Pozdniakov ir kviečia atvykti atstovybėn. Finansų ministeriui pavyko įtikinti Dekanozovą, kad rublį įvedus šalia lito prasidėsianti spekuliacija, kuri turėsianti blogos įtakos ir sovietinei kariuomenei. Dekanozov sutiko atsiklausti Maskvos nuomonės. Dviem dienom praslinkus, tas pats Pozdniakov, kuris aršiai puolė liaudies vyriausybės finansų ministerį dėl jo užsispyrimo rublio neįvesti šalia lito, pranešė Maskvos nusistatymą nuo rublio įvedimo Lietuvoje susilaikyti. Sovietinė kariuomenė negalėjo panaudoti rublių laisvai pirkti gėrybėms, kurių jie norėjo įsigyti.

Vokietijos atsakymas

Liaudies vyriausybės vidaus ir teisingumo ministeriai palaikė betarpiškus ryšius su sovietų atstovybe. Jie nerodė noro vykdyti ministerių kabineto nutarimą: Lietuvos - Vokietijos pasienio sargybinių nekeisti. Netrukus, Dekanozovui įsakius, pasienio sargybiniais jau buvo paskirti rusai. Vokietijos pasiuntinys Kaune paklaustas, kaip jo atstovaujamoji vyriausybė vertina šį įvykį, dviem dienom praslinkus atsakė: Vokietija nemano kištis į Lietuvos - Sovietų Sąjungos santykius. Padėtis buvo aiški. Iš Vokietijos nebuvo jokio pagrindo tikėtis paramos.

Pagaliau aiškiai pasakė

Sovietų įgaliotinis Dekanozovas jokio patvarkymo nedavė raštu. Jis vengė betkokio dokumento, kuris liudytų Sovietų S-gos įsikišimą pereinamajame tarpsnyje. Sudarytas vaizdas, esą liaudies vyriausybė esanti valstybės rikiuotoja. Kraštas dar nesuvokė tikrosios padėties, nors vyko nepaprastas lūžis: laikraščiai uždaryti, administracija pertvarkoma, o komunistai, daugiausia svetimtaučiai, išėję iš pogrindžio ėmė atvirai siausti. Teroras prasidėjo dar prieš formalų Lietuvos įjungimą į Sov. Sąjungą.

Tautinio nusistatymo asmenų, kurie bandė kraštui padėti pereinamajame tarpsnyje, padėtis buvo sunki. Jiems teliko aiškintis.

Vinco Krėvės kelionė į Maskvą nutraukė nepagrįstų vilčių šydą. Liepos 3 d., grįžęs iš Maskvos, pranešė: Molotovas yra nusistatęs Lietuvą įjungti į Sov. Sąjungą. Nuo to meto sovietai liovėsi vesti slapukavimo politiką ir visu nuožmumu stvėrėsi teroro palaužti tautiniam pasipriešinimui.

Naikinimo statistika

Rusų tyrinėtojas M. Lebedkin 1860 m. Rusijoje rado 1,7 mil. lietuvių, kurių skaičius šimtmečiui praslinkus turėjo pašokti iki 4,5 mil. 1959 m. visuotinio surašymo duomenimis lietuvių teužtikta 2.150.767, kurių 2.133.812 kalba lietuviškai.

Lietuva teapjungė tik du trečdalius etnografinių žemių. Su Vilnija ir Klaipėdos kraštu Lietuvos plotas siekė 65.200 kv. km.; 1939 m. buvo apgyvendintas 3,1 mil. gyventojų. 1959 m. Lietuvos gyventojų skaičius, įskaitant gyventojų prieauglį turėjo siekti 3,7 mil., o rasta tik 2,7 mil. gyventojų. Lietuvos gyventojai per minėtą dvidešimtmetį skaudžiausiai nukentėjo, lyginant su kitais kraštais.

Lietuvos gyventojų išnaikinimas sukelia pasibaisėjimą. Sunaikintųjų skaičius prašoka 700.000. Apie 300.000 sunaikino vokiečiai, o per 400.000 — sovietai.

Jei karas nebūtų užklupęs

Pavergėjas siekė tikslo kreivosiomis. Pradžioje jis nusavino turtą ir žemę, bet apkrovęs nepakeliamomis pyliavomis leido valdyti ūkius. Tuo metu Maskvoje buvo ruošiamasi sumanymas žymią lietuvių tautos dalį svetur išvežti. 1941 m. išvežimai turėjo kelis tikslus: patrijotinės šviesuomenės dalies sunaikinimą, įbauginimą ir palaužimą pasyvaus pasipriešinimo.

Trėmimai buvo daromi Maskvos pavedimu, tačiau vietinės kompartijos sprendimu. Anuo metu ji buvo silpna — generolai be kariuomenės. O "generolais" buvo svetimtaučiai. Jei karas nebūtų netikėtai užklupęs, lietuvių tautos naikinimas būtų užsitęsęs. Aišku, jis neišvengiamai turėjo iššaukti apgailėtiną teroro atkirtį pačioje karo pradžioje. Pavergėjo garsiakalbiai ėmė šaukti apie vokietmečio nusikaltimus, kuriais bandė užtrinti kompartijos atliktųjų nusikaltimų dėmes prieš karą, o ypač šiame pokaryje, kai paskubomis ūkininkai buvo genami į kolchozus.

Per pastarąjį dešimtmetį tiesioginis lietuvių tautos naikinimas yra apvaldytas. Stalino tarpsnio teroras sušvelnintas, tačiau iki šio meto tebenaudojamos netiesioginės priemonės lietuvių tautai gniuždinti. Mes negalime būti tikrais, kad vėl nebus atgaivintas nuožmusis rusų teroras ir lietuvių tautos nekalto kraujo praliejimas.

Policininkas ir himnas

O. HENRY / Vertė A. Bajorinas

Šia novele, paimta iš "Keturių milijonų", noriu pristatyti skaitytojams vieną žymų 20-to amžiaus pradžios Amerikos humoristinį rašytoją, kurio tikroji pavardė — William Sydney Porter (1862-1910). Žinomas savo slapyvarde kaip O. Henry, jisai, kaip ir M. Twain, yra tipiškai amerikietiškas ir jo raštų veikėjai būdingi šio krašto aplinkai bei gyvenimo būdui. Jo humoristinės novelės ir trumpos apysakaitės dažnai baigiasi ironiškai. Žinomi šie atskiri jo novelių rinkiniai: "Keturi milijonai", "Vakarų širdis", "Miesto balsas", "Dvi moterys" ir "Tiktai biznis". Lietuvių kalbon, kiek žinau, jis nebuvo verstas. Vertėjas

Sopis neramiai sujudėjo ant savo suolo Medisono aikštėje. Kai naktimis augštai danguje gagena laukinės žąsys, kai prieš savo vyrus sušvelnėja moterys, neturinčios dar ruonių kailių apsiaustų, ir kai ant savo suolo parke neramiai sujuda Sopis, tada visiems aišku, kad žiema jau beveik pasiekiamai arti.

Nuvytęs lapas nukrito Sopiui ant kelių. Tai dėdės Šalčio kortelė. Dėdė Šaltis elgiasi padoriai su reguliariais Medisono aikštės gyventojais ir laiku juos įspėja apie savo metinį vizitą. Prie keturių gatvių kampų išdalina savo vizitines korteles Šiauriui — dangumi pridengtų rūmų durininkui, kad jų gyventojai pasiruoštų.

Sopis susivokė, kad jau atėjo metas jam pačiam pasidaryti Lėšų Parūpinimo Komitetu ir pasirengti žvarbioms dienoms. Ir todėl jis neramiai sujudėjo ant savo suolo.

Sopio žiemojimo svajonės nesiekė perdaug toli. Nevyravo jose nei ištaigingas plaukimas Viduržemio jūra, nei migdantis pietų krašto dangus, nei Vezuvijaus įlankos idilija. Trims mėnesiams į Salą — tai visa, ko jo širdis troško. Trims mėnesiams užtikrintos duonos, pastogės ir malonios draugystės, kur nei šiaurės vėjas, nei mėlynaskverniai nebekamuotų — tai ir buvo jo didžiausia svajonė.

Jau daug metų kaip svetingas Blekvelis tapo jo žiemos rezidencija. Kaip jo laimingesni kaimynai niujorkiečiai kas žiemą pirkdavosi bilietus į Palm Beach bei Rivierą, taip ir jis kukliai pasirengdavo savo metinei piligriminei kelionei į Salą. Ir dabar kaip tik priartėjo tas laikas. Praeitą naktį, kaip visuomet, miegojo jis ant savo suolo, šalia švirkščiančio fontano, sename parke, tačiau net trys sekmadienio laikraščiai, iškloštyti po švarku, apie kulkštymus ir virš kelių, nebepajėgė jo sušildyti. Tokiu būdu Sala vėl virto jam svarbiausia aktualija. Jis nekentė paramos, teikiamos miesto išlaikomiems žmonėms labdarybės vardu. Sopio nuomone, įstatymas malonesnis už labdarą. Buvo begalinė eilė savivaldybių ir labdaringų institucijų, į kurias galėjo kreiptis ir gauti pastogę ir paprastam gyvenimui tinkamo maisto. Bet Sopio išdidžiai dvasiai labdarybės dovanos buvo nepakeliamos. Jei ir ne pinigu, tai savo dvasios pažeminimu vistiek sumoki už kiekvieną iš labdarybės rankų gaunamą pašalpą. Kaip Cezario laukė Brutas, taip ir kiekvienos labdarybės lovos laukia priverstinis išsimaudymas, o kiekvienas duonos kepalas turi būti išperkamas privačia ir asmenine inkvizicija. Štai, kodėl geriau būti įstatymo svečiu, nes įstatymas, nors ir vadovaujasi paragrafais, tačiau be reikalo nesibrauna į tauraus žmogaus privačius reikalus.

Apsisprendęs vykti į Salą, Sopis tuojau pradėjo veikti. Buvo daug lengvų būdų jo pasirinktam tikslui atsiekti. Užvis maloniausia — iškilmingai papietauti kuriame nors brangiame restorane, o po to pareikšti savo visišką bankrotą ir ramiai sau, be triukšmo, būti perduotam policininko žinion. Paslaugus teisėjas sutvarko visa kita.

Sopis pakilo nuo suolo, išėjo iš parko ir patraukė skersai per didžiulį asfalto plotą, kur susilieja Brodvėjus ir Penktoji alėja. Paėjęs kiek Brodwėjumi, atsigręžė ir sustojo ties gausiai šviesomis nužertu restoranu, kur kas vakarą demonstruojami geriausi vynuogių, šilkaverpio ir protoplazmos gaminiai. Jis pasitikėjo savo išvaizda nuo apatinės liemenės sagos iki galvos viršaus. Buvo apsiskutęs, ir švarkas atrodė tvarkingai, o juoda daili varliukė buvo Padėkos Dienos proga gauta iš vienos misijonierės. Jeigu tik galėtų pasiekti be įtarimo kurį nors restorano stalą, pasisekimas būtų užtikrintas. Ta jo kūno dalis, kuri matytųsi virš stalo, nebesukeltų jokios abejonės padavėjo galvoj. Kepta laukinė antis, pagalvojo Sopis, balto Burgundijos vyno bonka — būtų visai puiku, o po to, Kamemberto sūris, juodos kavos puodukas ir cigaras. Dolerio už cigarą pakaktų. Bendra sąskaita nesusidarytų tokia didelė ir nesukeltų žiauraus restorano vadovybės keršto. O mėsa jį pasotintų ir suteiktų jam geros nuotaikos pakeliui į žiemos viešnagę.

(Bus daugiau)

Dideliam lietuvių bendruomeninkui,

A. † A.

VIKTORUI UŽUPIUI mirus,

jo žmonai, seserims, broliui ir giminėms

gili užuojauta —

KLB Toronto apylinkė

DR. ALDONAI UŽUPIENEI,

didžio skausmo ir liūdesio prislėgtai,

jos mylimam vyrui VIKTORUI UŽUPIUI mirus,

reiškiame gilią užuojautą ir drauge liūdime —

Juozas Giedraitis, Henrikas Idzelis, Petras Kliorys, Pranas Polteraitis, Antanas Repšys, Jonas Sakas ir Vladas Viliamas su šeimomis

Šeimos gydytoją A. UŽUPIENĘ,

netekusią mylimo vyro,

giliai užjaučiame, kartu liūdime ir meldžiamės,

kad Dievas suteiktų Jai stiprybės —

P. G. Stauskai

V. A. Kazlauskai

DR. A. UŽUPIENĘ,

jos brangiam vyrui mirus,

nuoširdžiai užjaučiame —

S. J. Valatkai

Šeimos gydytoją ponią ALDONĄ UŽUPIENĘ

skausmo valandoje nuoširdžiai užjaučiame —

I. J. B. Maziliauskai

Gilioje liūdesio valandoje

DR. ALDONAI UŽUPIENEI

reiškiame nuoširdžiausią užuojautą —

T. Ambrozijus, OFM

St. Br. Prakapai

A. † A.

teisininkui VIKTORUI UŽUPIUI mirus,

jo žmoną dr. A. UŽUPIENĘ

giliai užjaučiame ir kartu liūdime —

A. A. Šmigelskiai

L. P. Murauskai

A. † A.

VIKTORUI UŽUPIUI mirus,

jojo seserims p.p. St. Bublienei, M. Polteraitienei ir K. Keblinskienei su šeimomis bei visiems giminėms reiškiame mūsų gilią užuojautą —

Juozas Giedraitis, Henrikas Idzelis, Petras Kliorys, Antanas Repšys, Jonas Sakas ir Vladas Viliamas su šeimomis

JAV prez. Johnsono pasiūlymu, nukals naujas sidabro monetas pusės dolerio vertės su mirusio prez. Kennedy atvaizdu. Taip pat su jo atvaizdu bus išleisti pašto ženklai.

NAUJA LIETUVIŲ AUTOMOBILIŲ ATSTOVYBĖ

ALBION MOTORS LTD.

R.R. 3, Bolton, Ont. Tel. Bolton 857-1030

PARDUODAMI: CHEVROLET, CHEVELLE, CHEVY II, CORVAIR, CORVETTE (SPORTINIS) IR OLDSMOBILE AUTOMOBILIAI BEI CHEVROLET SUNKVEŽIMIAI.

MŪSŲ KAINOS ŽEMIAUSIOS, pvz., naujas, pilno dydžio 1964 m. Chevroletas tik $2.298,85. Įmokėjus $298,85, balansas $18,72 į savaitę. 2 metų arba 24.000 mylių garantija.

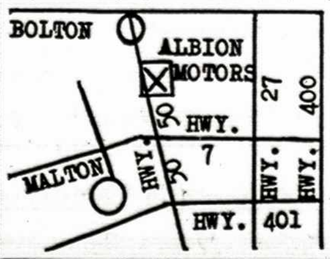

Taip pat parduodami naudoti automobiliai ir priimami kaip trade-in.

Atstovybė yra prie 50 plento, į pietus nuo Bolton miestelio, ir turi didelį parodomąjį kambarį (show room) bei atsarginių dalių sandėlį. Taip pat atliekami mechaniški pataisymai. Tolimesnių vietovių pirkėjams kainas prisiunčiame paštu ir automobilius pristatome tiesiog iš Oshawos arba iš savo prekybos. Rašykite lietuviškai arba angliškai. Skambinant klausti Joe arba John.

VISAIS AUTOMOBILIŲ REIKALAIS KREIPTIS:

JUOZAS STALIORAITIS, Namų tel. RO 2-2407

G. McCALLEN, Tel. Bolton 857-1030

Telefoniniai pasikalbėjimai iš Toronto apmokami Albion Motors Ltd. pasakius "collect charge".

ŽIBURĖLIAI mūsų mažiesiems

Garbingiausias vardas

Įkyrūs saulės spinduliai pažadino Aldutę iš saldaus miego. Atmerkusi akutes ji ilgai, ilgai žiūrėjo pro laangą į krentančias baltas snaiges, kurios buvo tokios mažos, smulkios.

— Mamyte, mamyte, ateiki čia, pasižiūrėki! — sušuko Aldutė, — kokios tos snaigės mažytės ir kiek jų daug. Ar sniego maišas praplyšo danguje, kad jos ėmė byrėti? Juk šiandien nėra Kalėdos. Ar ne, mamyte?

— Taip, Aldute, Kalėdos, Jėzulio gimimo diena, jau praėjo. Šiandien yra kita didelė šventė — Jėzaus vardo diena. Tai garbingiausias vardas.

— Mamyte, tai kodėl aš negalėjau tuo vardu vadintis?

— Vaikeli, šituo vardu žmonės nėra krikštijami, nes Jėzus reiškia pasaulio Išganytoją. Jis Kalėdų naktį atėjo į pasaulį iš meilės mums, kad mes gyventumėm amžinai. Šį vardą minime tik su pagarba ir meile. Mes esame neverti vadintis tuo vardu. Kai tau būna sunku mokykloje, ar sergi, šaukis Jėzaus vardo. Taip pat neužmiršk ir džiaugsmo valandoje šauktis su padėka Jėzaus vardo. Jis ypač myli gerus vaikus ir nori būti jų draugas. Jam miela ir malonu, kada vaikai gražiai žaidžia, šoka ir dainuoja. Jėzaus širdis būna įskaudinta tik tada, kai vaikai vienas kito nemyli, vienas kitam kenkia.

— Mamyte, aš noriu būti Jėzaus draugė. Stengsiuosi niekad neįžeisti. O dabar bėgsiu pas savo draugę Rožytę ir jai papasakosiu.

Plukė

Toronto Lietuvių Vaikų Namų surengtoj eglutėj vaidino darželio vaikai ir ateitininkės. Vaizdelyje matome piemenis, besiruošiančius pas gimusį Kristų. Nuotr. S. Dabkaus

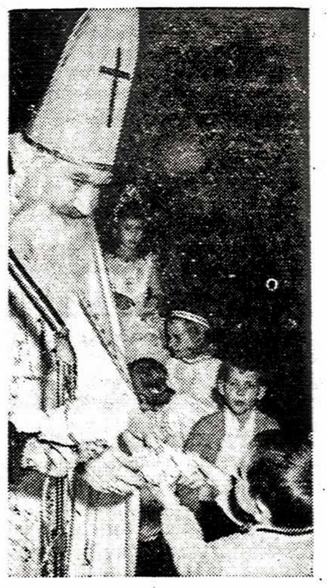

Kalėdų senelis vyskupo drabužiuose išdalino vaikams dovanas. Nuotrauka S. Dabkaus

LIETUVA

Lietuva yra buvus galinga žemė per visus amžius. Joje gimė ir numirė garsūs didvyriai. Lietuva parodė savo tvirtumą, galingumą ir senovėje. Ir tada, kai neteko laisvės, visų liko mylima. Todėl brangūs mums yra žodžiai: "Lietuviais esame mes gimę, lietuviais turime ir būt!" Mes visi vaikai turime būti geri lietuviai. Turime gerai išmokti mūsų tėvelių kalbą.

Lietuvos praeitis graži ir didelė. Joje išaugo daug poetų ir rašytojų.

Lietuva susilpnėjo, kai su kitais kraštais turėjo kariauti.

Po I-jo pasaulinio karo atgavo savo nepriklausomybę 1918 m. vasario 16 d.

Po dvidešimties metų vėl raudonieji užėmė mūsų kraštą. Jie dabar valdo ir kankina brolius ir sesutes, tenai pasilikusius.

Darija Dekonytė,
Hamiltono Vysk. M. Valančiaus VIII skyr. mokinė

Sniego senis

Gyrės žvirbliui sniego senis:
— Šluotą tvirtą aš turiu,
Nebijau nei vilko pilko,
Nei kitų piktų žvėrių!

Nebijau šalnų ir speigo,
Skrybėlės plačių skylių,
Nenušals morka ant veido —
Pypkę užsikurt galiu.

— Čir vir vir daug nesigirki
Balto sniego kailinais:
Saulės spinduliuos sutirpsi,
Kai pavasaris ateis!...

A. Abromaitienė

Galvosūkis

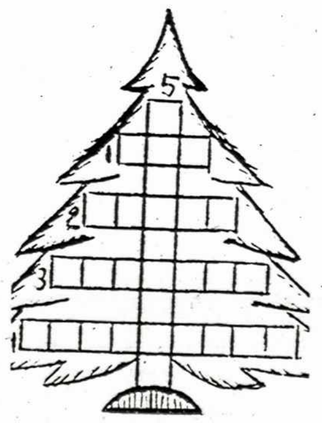

Į šią eglutę įrašykite žodžius į langelius ir palyginkite su atsakymu. Tada matysite ar tinkamus žodžius įrašėte.

Atsakymas

1. UPĖ
2. SAULĖ
3. LIETUVA
4. VADOVĖLIS
5. SPAUSTUVĖ

SVEIKATOS KLINIKA – HEALTH CLINIC

Vienintelė valdžios registruota, natūralaus gydymo, lietuviška klinika. Įvairūs spinduliai, elektros ir fiziniai rankų masažai; spindulinės ir garų vonios; gydomieji judesiai ir kita.

474 Roncesvalles Ave. • Tel. LE 3-8008

B. Naujalis, R.M.N.Pt.

KLAIPĖDOS KOVAS PRISIMENANT

Mažlietuvis kovotojas E. Simonaitis

DR. M. ANYSAS

1963 m. rudenį V. Vokietijoje atšventė savo 75 m. amžiaus sukaktį lietuviams, ypač Klaipėdos krašto gyventojams, gerai žinomas visuomenės veikėjas, administratorius ir politikas Erdmonas Simonaitis. Laikotarpyje nuo 1919-1939 m. jis savo veikimu daugeliu atvejų uždėjo Klaipėdos krašto politikai, taip sakant, savo asmeninį antspaudą. E. Simonaitis nebuvo eilinis, bet drąsus ir ryžtingas politikas, kuris dažnai su savo bendraminčiais iš anksto numatė įvyksiančius pavojus ir jiems pašalinti stojo priekyje, buvo tikras lietuvių tautos interesų gynėjas. Šioje politinėje veikloje jis ėjo tiesiu keliu, nebijojo pavojų ir nei asmeninių grasinimų bei šmeižtų ir liko ištikimas savo politikai ligi 1939 m. kovo 22 d., kai Trečiasis Reichas teroru bei grasinimais privertė Lietuvos vyriausybę atiduoti Klaipėdos kraštą Vokietijai.

Sukaktuvininko gyvenimas yra tiek turtingas politiniais įvykiais, kad jo negalima atpasakoti trumpame laikraštiniame straipsnyje. Čia galima paminėti tik kelis būdingesnius įvykius.

SAVANORIS IR VEIKĖJAS

Pirmojo D. karo metu E. Simonaitis dalyvavo su pasižymėjimu vakarų ir rytų frontuose. 1918 m. jis buvo prikomandiruotas prie vokiečių spaudos skyriaus Vilniuje, kur jis susipažino su Lietuvos Tarybos nariais ir jų siekimais. Vos karui pasibaigus, jis su kitais mažlietuviais veikėjais įsteigė Tilžėje Mažosios Lietuvos Tarybą. 1919 m. jis įstojo savanoriu Lietuvos kariuomenėn ir organizavo prūsų lietuvių batalijoną. Atskyrus Klaipėdos kraštą nuo Vokietijos ir sudarius pirmąją krašto direktoriją, jis 1920-1922 m. buvo jos narys. Šio straipsnio autorius jau 1920 m. pakartotinai girdėjo prancūzų civilinio komisaro Petisné piktą posakį: "Monsieur Simonaitis vėl dėsto savo didlietuvišką nusistatymą".

DIREKTORIJOS PIRMININKAS

Direktorija, būdama vokiško nusistatymo asmenų rankose, remiama prancūzų okupacinės vyriausybės, stengėsi Klaipėdos kraštą padaryti freistatu — laisvu miestu, kad jis nebūtų sujungtas su Lietuva. Šiam pavojui artėjant, E. Simonaitis dalyvavo kaip narys patriarcho Martyno Jankaus organizuotame Gelbėjimo Komitete, kurio nariai 1923 m. sausio 9 d. Šilutėje pasirašė žinomąjį manifestą, kuriuo buvo atšaukiama veikiančioji Steputaičio direktorija ir sudaroma nauja sukilėlių direktorija su Erdmonu Simonaičiu priekyje.

Sukilimas pasisekė ir 1923 m. sausio 15 d. Klaipėdoje buvo iškelta Lietuvos vėliava. Steputaičio direktorijos nariai paskutiniu momentu laivu išplaukė į Dancigą, kad nepatektų į sukilėlių rankas. Po kelių mėnesių sukilėlių direktorija turėjo atsistatydinti, nes sąjungininkams spaudžiant ir Lietuvos vyriausybei sutinkant, buvo sudaryta neutrali Viktoro Gailiaus direktorija. Buvęs direktorijos pirm. E. Simonaitis kurį laiką dirbo kaip gubernatoriaus pavaduotojas ir 1924 m. buvo paskirtas Šilutės apskrities viršininku. Įsigaliojus Klaipėdos krašto konvencijai ir statutui, jis 1926 m. buvo paskirtas statutinės direktorijos pirmininku ir gavo demokratiniu būdu išrinkto pirmojo krašto seimelio pasitikėjimą.

KOVOJE UŽ LIETUVIŲ KALBĄ

Prasidėjo politinės kovos dėl lietuvių kalbos mokymo, nes visose krašto mokyklose tebemokė Prūsijos vyriausybės paruoštieji, kraštui paskolintieji, lietuvių kalbos mažai arba visai nemokantieji mokytojai. Simonaičio direktorija, kuri susidarė iš nuosaikių Klaipėdos miesto ir krašto gyventojų, išleido taisykles, pagal kurias krašto mokyklose turėjo būti mokama ir lietuvių kalba. Seimelio dauguma, kiršinama Vokietijoje vykstančios didvokiškos propagandos, reikalavo taisykles atšaukti ir atsiklausti mokinių tėvų, ar jie pageidauja, kad jų vaikai mokyklose būtų mokomi ir lietuviškai. Turint galvoje Vokietijos propagandą per spaudą ir radiją, taip pat grasinimus pačiame krašte, nebuvo galima laukti teigiamo tėvų pasisakymo. Direktorija atsisakė tai padaryti ir 1926 m. pabaigoje jai buvo pareikštas nepasitikėjimas. Po ilgesnės pertraukos E. Simonaitis buvo paskirtas Klaipėdos apskrities viršininku.

BURMISTRO PAREIGOSE

1933 m. Vokietijos valdžią paėmė Hitleris. Klaipėdos krašte, ypač Vokietijos pasienyje, pradėjo reikštis nacionalsocialistinės partijos. Jų veiklai sustabdyti gubernatorium buvo paskirtas Jonas Navakas, daug metų dirbęs saugumo departamente. Prasidėjo gubernatoriaus pagrieztintas politinis kursas. Naujai paskirtai Simonaičio direktorijai įvedus lietuvių kalbą kaip pagrindinę kalbą mokyklose, seimelis pareiškė nepasitikėjimą. Tada ūkininkas Jurgis Reizgys buvo paskirtas direktorijos pirmininku. Jo direktorija, gubernatoriaus pageidavimu, atleido iš tarnybos eilę teisėjų, augštesnių valdininkų ir atšaukė Klaipėdos miesto vyr. burmistrą dr. Brindlingerį, kuris, gubernatoriaus nuomone, buvo nuolatinio Klaipėdos miesto valdybos priešinimosi akstinu. Jo vieton burmistru buvo paskirtas ankstyvesnės sukilėlių direktorijos pirmininkas Erdmonas Simonaitis. Buvo kalbama, kad augšto ūgio ir stiprus Brindlingeris nebuvo linkęs užleisti savo kėdę naujai paskirtam vyr. burmistrui, bet kai pamatęs, kad pro duris įeina dar stipresnis E. Simonaitis, — protestą murmėdamas pro kitas duris išnykęs ir daugiau nebegrįžęs.

Sunki buvo E. Simonaičio padėtis vyr. burmistro kėdėje. Jis buvo puolamas iš įvairių pusių. Hitlerio propaganda jį šmeižė ir nuodijo krašto gyventojų politinį nusistatymą. Jam teko kovoti su Klaipėdos miesto valdybos valdininkais su burmistru Schulzu priekyje. Krašto seimelio provokiškieji nariai kiekviena proga reiškė nepasitikėjimą jį paskyrusiai direktorijai ir jam pačiam. Burmistras Schulz surado priemonių skleisti asmeninius šmeižtus net pas gubernatorių. Negalint šiomis priemonėmis vyr. burmistrą priversti atsisakyti, Klaipėdos miesto valdyba galiausiai sustabdė algos mokėjimą, kurį vėliau perėmė Bruvelaičio direktorija miesto valdybos sąskaiton.

Pasikeitus Lietuvos vyriausybės politiniam nusistatymui, pakeitus gubernatorių Navaką šiauliečiu Kurkausku ir vėl grįžus prie statutinės padėties, Lietuvos vyriausybės pageidavimu, vyr. burmistras Simonaitis buvo Bruvelaičio direktorijos atšauktas. Vėliau jam buvo duotas kitas paskyrmas.

HITLERININKŲ KERŠTAS

Tokiu savo veikimu E. Simonaitis užsitraukė visam amžiui Trečiojo Reicho ir jo pasekėjų kerštą. Hitleriui užimant kraštą, E. Simonaitis turėjo pasitraukti, kad nepatektų į jo rankas. Hitlerio armijai okupavus Lietuvą 1941 m., jis buvo gestapininkų suimtas ir išbuvo koncentracijos stovykloje ligi karo pabaigos. Į pokarinės Vokietijos administraciją sulindę buvę hitleriniai valdininkai jam ir toliau keršijo: atėmė jam priklausančią pensiją už kacete išbūtą laiką.

Bet visa tai nepalaužė E. Simonaičio energijos ir lietuviško nusistatymo. Jis paliko kaip "ąžuols drūts prie Nemunėlio". 1946 m. atnaujinus 1918 m. Tilžėje sudarytą Mažosios Lietuvos Tarybą, E. Simonaitis buvo išrinktas prezidiumo pirmininku ir eina šias pareigas ligi šios dienos. Be šių pareigų, jis buvo ir dar yra Vokietijos Lietuvių Bendruomenės tarybos narys, LB krašto valdybos narys, Vokietijos LB atstovas PL seime. Mažosios Lietuvos reikalais 1954 m. jis lankėsi JAV ir ta proga aplankė ir Torontą.

Mes nuoširdžiai linkime šiam uoliam ir nepailstančiam veikėjui dar daug saulėtų dienų ir jo politinio darbo vilčių išsipildymo.

Ontario darbo min. H. L. Rowntree lanko darbovietes miškuose, kad susipažintų su darbo sąlygomis vietoje.

Lopyti ar reformuoti?

LIETUVOS LAISVINIMO ATEITIS

DR. JONAS GRINIUS

Praėjusią vasarą girdėjom žinių apie VLIKo derybas su tomis politinėmis grupėmis, kurios iš jo yra pasitraukusios. Neseniai skaitėme laikraščiuose, kad VLIKas jau minėjo savo dvidešimties metų sukaktį. Ir vienu ir antru atveju kaikas džiaugėsi. Tačiau iš tikrųjų džaugsmui vietos nedaug tėra.

Viena, jau greitai bus tiek metų, kai Lietuva yra Sovietų Sąjungos pavergta, kiek ji buvo laisva ir nepriklausoma. Antra, Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, kai jis buvo kuriamas, buvo numatytas trumpam laikui, nes buvo tikima, kad su II-jo pasaulinio karo pabaiga Lietuva atgaus laisvę. Deja, nuo VLIKo įsikūrimo jau praėjo dvidešimt metų. Per tiek laiko paseno neviena organizacija ir asmenys, kurie VLIKą kūrė ir jam vadovavo. Du garbingi jo pirmieji pirmininkai dėl savo sveikatos nebegali dalyvauti VLIKo darbuose aktyviai. Ar ilgai begalės tie, kurie jame yra?

Šis klausimas sumažina džiaugsmą tų, kurie tiki, kad maždaug su formaliu VLIKo vienybės atstatymu laisvinimo vyriausias organas bus pajėgus ateities darbams. Deja, formalus VLIKo atstatymas tebūtų tik praeities sulopymas, nebeatitinkąs nei pasikeitusią tarptautinę jėgų konsteliaciją, nei lietuviškos visuomenės pasikeitusią struktūrą.

VLIKas, atremtas daugiausia į Lietuvos partijas, buvo geras trumpo laiko perspektyvai — ligi karo pabaigos ir pokariniais metais, kol pasaulio jėgos nebuvo stabilizuotos, kol buvo laukiama karinio konflikto. Šiandien nepaslaptis, kad kaikurie JAV žymūs politikai buvo apskaičiavę, kad laisvojo pasaulio konfliktas su Sovietų Sąjunga gali įvykti apie 1955 metus, nes Stalinas tam ruošėsi, didindamas įtampas, ypač savo imperijos viduje. Po Stalino mirties pasaulinė jėgų įtampa pamažu (su sukilimais Berlyne, Lenkijoj, Vengrijoj) atslūgo. Prasidėjęs ir tebeplečiamas koegzistencijos laikotarpis gali būti ilgas, kurį VLIKui natūraliai ištverti bus persunku, nes jį sudarančios organizacijos sensta, silpnėja, nebeatsijaunina.

Antra, per dvidešimtį metų taip pat pasikeitė lietuvių tautos struktūra. Ji pasikeitė pavergtoje tėvynėje, pasikeitė ir laisvajame pasauly. Lietuvos piliečiai, kuriais VLIKas galėjo remtis tremty, labai praretėjo, nes daug kas tapo kitų valstybių piliečiais. Dėlto gal jie netapo blogesniais lietuviais patrijotais. Bet visdėlto jie nebe Lietuvos piliečiai. Bet, svarbiausia, jie visi beveik dvidešimt metų senesni, negu buvo išvykdami iš tėvynės. Tai labai nenaudingas reiškinys nei VLIKui, nei apskritai Lietuvos laisvės bylai.

Per tą dvidešimtį metų, per kuriuos daugelis Lietuvos piliečių paseno, tapo menkai darbingais arba nebedarbingais, — laisvajame pasaulyje užaugo ir subrendo nemažai lietuvių, kurie nebėra Lietuvos piliečiai, į lietuviškas partijas nesideda ir nesidės. Šie lietuviai stovi šalia VLIKo ir kitų veiksnių, nors jie Lietuvos laisvės bylai nėra abejingi, nors jau seniai buvo laikas juos su laisvinimo organizacija susieti. Patys jie negali į tokią organizaciją įsijungti dėl VLIKo, ALTos ir LLK uždarumo, nes tie veiksniai sudaromi ne rinkimų, bet skyrimo būdu.

Vienintelė organizacija, kuri prieinama visiems lietuviams ir kurios vadovaują organai sudaromi demokratiškai, yra Pasaulio Lietuvių Bendruomenė. Šios organizacijos kaip tik jaunieji priaugantieji arba priaugę lietuviai nesišalina. Jie dalyvauja jos programos vykdyme kartais net masiškai (dainų ir šokių šventėse). Bet Pasaulio Lietuvių Bendruomenė ligi šiol negali tų jaunų lietuvių įtraukti į Lietuvos politinį laisvinimo darbą, nes ji pati nevisur tą darbą dirba. Bendruomenė jo negali dirbti JAV, kur jaunų lietuvių daugiausia, nes laisvinamojo darbo monopolį turi pasidalinęs VLIKas, ALTa, LLK. Šitoks jaunų lietuviškų jėgų izoliavimas yra didelis nuostolis Lietuvos laisvės ateičiai. Jei šitokia padėtis truks ilgiau, inercijos dėsniu nuostoliai gali būti nebepataisomi. Jaunieji bus atpratinti ir atstumti.

Kad šitaip neatsitiktų, reikia Lietuvių Bendruomenei duoti lemiamą svorį VLIKe. Jai ten neužtenka trijų ar penkių atstovų. Jai reikia dviejų trečdalių atstovų, kad ji galėtų į VLIKą pasiųsti visų pakraipų jaunas jėgas, kurios drauge su senaisiais išmoktų politiškai galvoti, dirbti, ir turėtų nusverianti balsą, ypač ieškant naujų metodų laisvinimo darbe.

Lietuvių Bendruomenės atstovų įgavimas lemiamo svorio vyriausiame Lietuvos laisvinimo organe, jį atnaujintų ir sustiprintų Lietuvių Bendruomenę JAV. Ten gyvenimas ir auklėjimas yra toks, kad Lietuvių Bendruomenės praktiškas atskyrimas nuo bendriausio lietuvių tikslo — Lietuvos laisvinimo — jaunimo yra suprantamas kaip visiškas atskyrimas, dėl kurio jiems kartais pati Bendruomenė pradeda atrodyti nereikalinga arba menkai reikalinga. Tik suteikus Amerikos Lietuvių Bendruomenei truputį politinio atspalvio (kad ji galėtų skirti daugiau atstovų į vyriausią laisvinimo organą) ta svarbi organizacija pasidarys Amerikos (ir gal Kanados) lietuviams patraukles nė.

Šiandien ne tiek svarbu sulopyti VLIKą, kuris po kelių metų dėl natūralių priežasčių bus nedarbingas, kiek svarbu auginti jaunas, idealistines, veiklias ir protingas jaunas jėgas, kad jos mokėtų ir pajėgtų dėl Lietuvos kovoti net juodžiausią valandą. Šis tikslas turi būti svarbesnis už visokius formalinius sumetimus tiek VLIKo šalininkams, tiek Lietuvių Bendruomenės vairuotojams.

Todėl visokios derybos ir VLIKo reformos turi eiti ne praeičiai lopyti, bet ateičiai kurti. Toks yra šių dienų momento reikalavimas. Jo nesupratimas gali atnešti nepataisomus nuostolius.

Japonijoje laimėjo proamerikinė partija

J. GOBIS

Per pastaruosius parlamento rinkimus vėl laimėjo liberalų demokratų partija, vadovaujama dabartinio premjero Hayata Ikeda, ir tuo būdu japonai pareiškė savo pasitikėjimą H. Ikedos užsienio ir ekonominei politikai. Iš 467 parlamento atstovų H. Ikedos partija gavo 283 vietas parlamente. H. Ikeda norėjo gauti ⅔ vietų parlamente ir pakeisti konstituciją, kuri yra neoficialiai JAV generolo MacArthuro Japonijai padiktuota, bet ⅔ nepavyko laimėti. Jo partija pralaimėjo tris vietas, bet vistiek sudaro absoliutinę daugumą parlamente ir gali ir valdys kraštą be koalicijos,

Opozicinė partija

Pastovią opoziciją pokarinėje Japonijoje sudaro socialistų partija, kuri per paskutinius rinkimus laimėjo dar 7 atstovus parlamente; prieš šiuos rinkimus turėjo 137, dabar turės 144.

Vyriausybinė partija nelaimėjo tiek atstovų parlamente, kiek norėjo dėl frakcinių varžybų; nemaža jos narių kandidatavo kaip nepriklausomi ir tuo būdu skaldė rinkikų balsus. Be to, tik 71% turinčių teisę balsuoti teatėjo prie rinkimų urnos. Rinkimų vajus, palyginti su 1961 metų, buvo neenergingas, "mieguistas".

1961 m. dešimtys tūkstančių augštųjų mokyklų studentų protestavo prieš Japonijos - Amerikos saugumo sutartį, šokdami didmiesčių gatvėse vad. "žalčio šokį". Kairioji studentų grupė Lengakuren yra stipri, bet pastaruoju laiku ji yra suskilus į du sparnus — į prorusišką ir į prokiniškąą. Riedamiesi savo tarpe, kairieji studentai neparodė didesnio aktyvumo agitacijoje už socialistus, kurie pokarinėje Japonijoje nelabai skiriasi nuo komunistų.

Rinkiminė kova

Prieš rinkimus japonai buvo sukrėsti dviejų katastrofų — anglių kasykloje ir geležinkelyje. Opozicija galėjo kaltinti vyriausybę apsileidimu, bet to nepadarė, o vyriausybės partija savo vajų rėmė nepaprastai gera Japonijos ūkio konjunktūra. "Prieš ketverius metus japonų tauta turėjo 2 milijonus televizorių, o dabar jų turi 14,5 mil.". "Praėjusiais metais šimtas japonų šeimų turėjo 39 šaldytuvus, o šiemet 51". Ar tai ne stebuklas?—klausė Ikeda. Ir iš tiesų Japonija šiandien turi didžiausią pasaulyje ūkio augimą — 10% per metus. H. Ikedos vyriausybė nori Japonijos tautos pajamas šios dekados pabaigoje padvigubinti.

Socialistų taktika

Socialistai, kritikuodami Ikedos programą, nurodinėjo infliaciją, kaip vyriausybės programos nuolatinę palydovę, bet kainų kilimas eina labai pamažu ir nekelia japonuose nerimo, nes japonai turi pakankamai darbo, kuris nuolat geriau apmokamas. Užsienio politikai socialistai prikaišiojo prekybos santykių su raudonaja Kinija neturėjimą ir JAV karinių bazių Japonijoje toleravimą, bet japonų tauta šiuos priekaištus sutiko gana apatiškai.

Šia proga reikia prisiminti, kad japonų tauta nemėgsta politinio "kairumo" — socializmo ir komunizmo. Jei pokarinėje Japonijoje visdėlto atsirado stipri socialistų partija su aiškiomis simpatijomis Rusijos ir Kinijos komunizmui ir su apatija amerikiečiams, tai čia amerikiečių klaidų, ėjusių iš jų geros valios, padaras. Okupavę Japoniją, amerikiečiai stengėsi ištikimiausius imperatoriaus ir imperijos valdininkus pakeisti demokratais, o visi radikalūs demokratai bei marksistai karo metu buvo sukišti į koncentracijos stovyklas. Amerikiečiai tiems paleistiems kaliniams pavedė organizuoti profesines sąjungas, vadovauti švietimo įstaigoms. Tuo būdu iš kalėjimų bei kacetų radikalai "demokratai" atsidūrė vadovaujančiuose japonų tautos postuose, bet japonai konservatyvūs, tad per pirmuosius rinkimus parodė savo tikrą veidą — apatiją per didelei, radikaliai demokratijai, kurioje slypėjo kairioji, revoliucinė diktatūra ir neapykanta Amerikai. Įdomu, kad didžiausi Amerikos priešai yra kaip tik tie japonai, kuriuos amerikiečių okupacija paleido iš kalėjimų ir koncentracijos stovyklų.

Ko siekė?...

(Atkelta iš 1 psl.)

kiams išlyginti. Jie siūlė Vatikanui pripažinti dabartinę politinę - socialinę Vengrijos būklę ir paskirti dabartinius kapitulinius vikarus vyskupais, kurie, žinoma, yra ištikimi komunistinei valdžiai. Iš Vatikano pusės, atrodo, delsiama, nes į tuos ėjimus žiūrima su nepasitikėjimu; be to, kol kas kardinolo Mindszenty klausimas nėra išspręstas. O pastarajam Vatikanas yra palikęs teisę spręsti, kiek minėti pasiūlymai gali būti priimtini deryboms.

Keturiukės misijai Romoje nepavykus, Vengrijos valdžia atsiuntė naują grupę — 30 maldininkų, kurių 17 buvo komunistams palankaus "taikos sąjūdžio" nariai kunigai, kiti — pasauliečiai. Jie, be kitko, aplankė Liurdą ir paskelbė viešą pareiškimą "La Croix" dienraštyje. Jame kun. Vitanyi pabrėžė religinės būklės sušvelnėjimą ir kard. Mindszenty kietumą, kuris kliudąs susitarimą su valdžia.

Tie maldininkai grįžo Vengrijon, tačiau kokių nors pasikeitimų negirdėti.

LIETUVIAI STALIAI maloniai kviečia

aplankyti jų dirbtuvę ir susipažinti su gaminių kokybe ir kainomis.

2160 DUNDAS STREET WEST • TEL. LE 2-2289

ARO CUSTOM WOOD PRODUCTS CO.

Pavergtoje tėvynėje

NUSKURĘS ROKIŠKIS

Rašytojas A. Baltrūnas nusivylęs dabartiniu Rokiškiu. Jo akis užkliuvo už pasenusių ir jau pradėdančių griūti pastatų. Nauji pastatai išskaidyti; jie neįstengia užmaskuoti senųjų liūdno likimo. Prieš 20 metų gerai pažinęs kiekvieną Rokiškio kampelį, A. Baltrūnas piktinasi: "Eini centrine Respublikos gatve ir tiesiog apmaudu: šaligatviai suskeldėję, apžėlę žole, namai apleisti, su pusiau atplyšusiomis langinėmis, įgriuvusiomis rūsių durimis. O kokių tvorų čia nesama: apipuvusių mietų likučiai, lentos ar tiesiog sukreigliotos kartys. Nėra tik žalių gyvatvorių. Ir tvorų nėra ten, kur jos privalėtų nuo praeivio akių slėpti sąvartynus, primenančius gogolišką Mirgorodą."

Miestą tvarkantieji vykdomojo komiteto pirm. Cigelskienė ir miesto archit. L. Trumpickas, atrodo, perdaug nesijaudina dėl jo grožio. Miesto parkas baigia pavirsti pelkėmis — tvenkiniai primena liūnus. Prieš porą metų jie buvo pradėti valyti, bet šiandien niekas dėl jų nenori rankų teptis...

Rajkoopsąjungos restoranas yra vienintelė valgykla. Piliečiai daugiausia gurkšnoja alų, nerodydami didesnio dėmesio valgiaraščiui, kuriame iš karštų patiekalų tėra tik riebi kiauliena, dėl įvairumo pavadinta net keliais skirtingais vardais. Apetitą palaidoja aprūkusios sienos, nušnerkštos, purvinos grindys. Anot A. Baltrūno, "Spjaudyk, mesk nuorūkas — nebus jokio ženklo. Taip, beje, kai kurie lankytojai ir daro"... Savo rašinyje "Literatūroje ir mene" jis Rokiškį pavadina konservuotu miestu, nors jis ir yra stambiausias šiaurės-rytų Lietuvoje.

LIETUVOS BIUDŽETAS

Augščiausioji taryba Maskvoje savo paskutiniuose posėdžiuose patvirtino biudžeto planus 1964, 1965 m. Pagal numatytų sumų dydį 16 respublikų grupėje Lietuva užima aštuntą vietą. 1964 m. Lietuvos biudžetui paskirtas 691 milijonas rublių, o 1965 m. — 711 mil. rb. Lietuvą biudžetinių sumų dydžiu pralenkia Rusija, Ukraina, Gudija, Uzbekija, Kazachija, Gruzija ir Azerbaidžanas. Paskutinioji vieta tenka mažajai Estijai, kuri gauna beveik pusę sumos, skirtos Lietuvai. Latvijai tenka 10-ji vieta.

KLEBONAS IR PARTIEČIAI

Mirus Pasvalio rajono "Pažangos" kolchozo 70 m. amžiaus pensininkui Jonui Nerečioniui, katalikiškas laidotuves paslėlė Skrebotiškio bažnyčios klebonas. Dalis giminių pasirinko komunistines "apeigas". Dabar "Tiesos" puslapiuose velionies giminaitis R. Nerečionis maišo dangų su žeme, kad laidotuvėse dalyvavo tik keli artimieji, o į jas nesiteikė atvykti nei kolchozo pirmininkas J. Ulenskas, nei pagaliau kompartijos sekretorius J. Zaremba. Velionies žmonai paprašius paramos, kolchozo pirmininkas atsikirtęs: "Ar jau tokie vargšai, kad nebepalaidosit!..."

DIRBAMA IR SEKMADIENIAIS

Ukmergės "Vienybės" šaldymo įrengimų gamykla, besivaikydama metinių planų įvykdymo, paskutinėmis ketvirčio savaitėmis darbininkus priverčia dirbti sekmadieniais. Profsąjungos komiteto pirm. J. Stankuzevičius juos laiko žemesnėse kategorijose, kad tik nereikėtų pakelti atlyginimo. Inspekcijai lankantis gamykloje, durelių surinkimo skyrius buvo užlietas vandeniu, kuris subėgo iš kiemo nuo neišvežto žemių kalno. Druskos rūgšties vonios naudojamos be jokių ventiliavimo įrengimų.

ŽEMĖS GELMIŲ TURTAI

Geologijos-mineralogijos mokslų kandidatas A. Vala "Tiesos" puslapiuose pasakoja apie Lietuvos žemės gelmių turtus. Giliuose gręžiniuose jau nekartą pavyko užtikti naftos pėdsakų — tai daugiausia sunkioji, parafininė nafta, kurią galėtų panaudoti chemijos pramonė. Gręžimų metu rasta daug įvairių druskų. Pvz. prie Vištyčio, kelių šimtų metrų gylyje, yra 5 mtr. storio valgomosios druskos sluogsnis. Didesni požeminiai sūrymų telkiniai užtikti į vakarus nuo Druskininkų. Juose viename litre randama iki 200 gr. valgomosios druskos, 600 miligr. bromo ir 9 miligr. jodo.

Prie Kauno geologai rado 50 mtr. storio anhidritų sluogsnį. Iš anhidritų galima gaminti sieros rūgštį, anhidritinį cementą arba šią medžiagą panaudoti statyboms marmuro vietoje. Pakaunėje taip pat yra 5 fosforitų sluogsniai. Fosforo juose randama iki 24%.

A. Vala nusiskundžia, kad atradimai pareikalauja labai daug laiko dėl gręžinių gilumo. Ilgai užtrunkanti ir surastųjų medžiagų analizė. Pagrindinis dėmesys skiriamas naftai ir dujoms. Didesnių laimėjimų šioje srityje galima tikėtis sekančių keleriu metų būvyje.

CHEMIJOS SPECIALISTAI

Vilniuje įvyko specialaus vidurinio mokslo komiteto posėdis. N. Chruščiovo įsakymas padidinti chemijos pramonę sukėlė daug netikėtų rūpesčių. Nuo 1958 m. Lietuvos augštosios mokyklos chemijos pramonei paruošė 670 specialistų, o technikumai — 210. Tai, palyginti, labai mažas skaičius. Šalia augšto kvalifikacijos specialistų beveik visiškai nėra žmonių su mažesnėmis kvalifikacijomis, nors jie būtini chemijos fabrikams.

"LIETUVOS SUNKIEJI"

Nemunos, Žagarės ir Sūdavijos valstybiniuose žirgynuose išvesta nauja žirgų veislė — "Lietuvos sunkieji"; tai vietinių žemaitukų ir švedišku ardėnų mišinys. Naujieji arkliai pasižymi geromis darbingumo savybėmis. 1962 m. naujosios veislės atstovas "Aras 01951" Rygoje surengtose varžybose pagerino visos Sov. Sąjungos rekordą, 3 tonų krovinį 2 km nuotolyje žingine nutempdamas per 13 min. 20 sek. Ištvermės bandymuose laimėtoju tapo "Sakalas", 6 tonų krovinį nuveždamas 1038,5 m.

—vkst—

HAMILTON, Ont.

VISUOTINIS SUSIRINKIMAS KLB Hamiltono apylinkės įvyksta sausio 19 d., 4 val. p.p., AV par. salėje. Numatyta sekanti darbotvarkė:

1. susirinkimo atidarymas,
2. prezidiumo sudarymas,
3. protokolo skaitymas,
4. pirmininko pranešimas,
5. iždininko pranešimas,
6. kontrolės komisijos pranešimas,
7. rinkiminės komisijos sudarymas,
8. klausimai ir sumanymai,
9. susirinkimo uždarymas. V-ba

MONS. DR. J. TADARAUSKAS vysk. M. Valančiaus šeštad. mokyklos išlaikymui Kalėdų proga paskyrė $700, o mokytojams švenčių proga — po kalakutą. Mokyklos vadovybė ir mokytojai nuoširdžiai dėkoja.

TĖVAS M. URBONAVIČIUS, MIC, prieš šventes išvyko atgal į JAV. Jis Hamiltone išbuvo virš trijų mėnesių, kur pagelbėjo parapijos pastoraciniame darbe ir pavadavo išvykusį mons. dr. J. Tadarauską į Europą. Vėliau žada vėl grįžti.

JAUNUČIŲ ATEITININKŲ kalėdinis susirinkimas gruodžio 30 d., parapijos salėje, praėjo su pakilia nuotaika. Visi jaunučiai šv. Kalėdų proga buvo apdovanoti dovanėlėmis.

MOKSLEIVIŲ ATEITININKŲ susirinkimas įvyks sausio 12 d., 3 v. p.p. parapijos salėje. Susirinkiman yra pakviesti Toronto moksleiviai ateitininkai. Po susirinkimo bus užkandžiai ir bendras pasilinksminimas. Moksleiviai ateitininkai kviečia visą jaunimą dalyvauti susirinkime ir šokiuose. Pasilinksminimas prasidės 5 v.v.

JAUNIMO NAUJŲ METŲ šokiai ruošti bendrai skautų ir ateitininkų dėl mažo dalyvių skaičiaus neįvyko. Gaila, kad mūsų jaunimas pasekė senių pėdomis — sulindo į rūsius.

J. P.

ŠEŠTAD. MOKYKLOS vedėjas J. Mikšys ir tėvų komitetas su pirmininku Sakavičium suruošė priešmokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikams Kalėdų eglutę. Scenos programą atliko tos pačios mokyklos mokiniai, suvaidinę "Lėlių krautuvę". Šį vaidinimą meistriškai paruošė mokyt. A. Mikšienė. Jis praėjo su didžiausiu pasisekimu.

Salė buvo pilna svečių. Susikaupę, dideli ir maži, klausėsi ir stebėjo, kaip skraidė snaigės, kaip šoko kiškeliai, nykštukai, kareiviukai ir visi kiti. Gerais artistais pasirodė: J. Gimžauskaitė ir A. Gedriūnas. Lakrodžiui taksint šokinėjo juokdarys ir kiškiukai. Melodijas sukūrė mokyt. A. Mikšienė.

Pianinu paskambino M. Klevaitė. Dainų programą gražiai atliko solisto V. Verikaičio vedama mokinių grupė.

Kalėdų senelis visus vaikus labai sudomino ir gražiai apdovanojo.

Už moralinę ir materialinę pagalbą mokyklai ir mokytojams nuoširdi mūsų visų padėka mons. J. Tadarauskui ir visam tėvų komitetui. S.

MOKYT. ST. SLAVINSKIENĖ gydosi Šv. Juozapo ligoninėj. Po Kalėdų atostogų tikisi grįžti į darbą šeštad. mokykloj, kur moko VIII skyrių.

GRANDIOZINIS N. METŲ SUTIKIMAS. Jau antrus metus iš eilės turėjome nepaprastai gausų N. Metų sutikimą. Šiemet šis vakaras sutraukė virš 300. Jei anksčiau šis įvykis buvo tik eilinis pasilinksminimas, tai dabartinis Bendr. valdybos pirm. Vl. Kažemėkas savo naujomis idėjomis padarė šitą vakarą viso miesto ir apylinkės lietuvių susiartinimo švente. Vakaras buvo gerai organizuotas ir praėjo sklandžiai. Visi patenkinti nauju orkestru "Melody", įdomiu "Balionų Karaliaus" pasirodymu, bufeto aptarnavimu ir ypatingai gražiai išpuošta sale. Kaip ir buvo tikėtasi, daug Hamiltono lietuvių ponių, gal pirmą kartą į mūsiškių parengimą, atėjo su ilgom balinėm suknelėm. N. Metai buvo sutikti pakilioj nuotaikoj 12 val. Bendr. pirm. Vl. Kažemėkas pasveikino visus, o po to salėj nuskambėjo Tautos himnas. Po to dar ligi antros val. ryto svečiai vaišinosi ir šoko. Pramatoma, kad šitas vakaras Bendruomenei duos apie $500 pelno.

Bendr. valdyba nori padėkoti "laimės staliukų" aukotojams: statybininkui Ant. Liaukui, Hamiltono didžiausios nuosavybių pardavimo "Kronas" sav. B. Kronui, "Concession" garažo savininkams Z. Bolskiui ir P. Armonui, "Tri" nuosavybių pardavimo ir draudimo bendr. savininkams Z. Didžbaliui ir A. Pranckevičiui, "Sure Heat" pirm. Ant. Šimkevičiui ir lietuvių bankeliui "Talka". K. M.

SUDBURY, Ont.

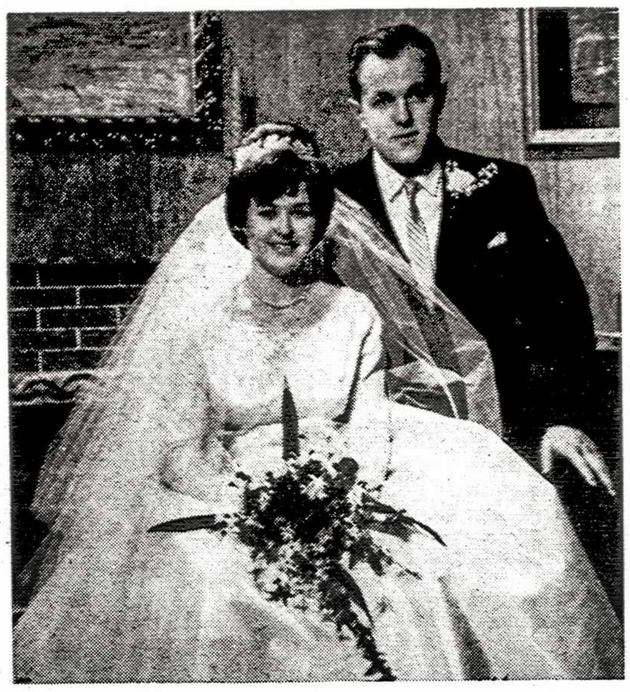

Jaunavedžiai — Danguolė Kriaučeliūnaitė ir Romas Račinskas, abu veiklūs lietuviai, susituokę Sudbury, Ont. Belli Modern Studio

PRIEŠVESTUVINĖS PAGERBTUVĖS buvo suruoštos Danguolei Kriaučeliūnaitei. L. Remeikienės ir A. Pranskūnienės rūpesčiu M. A. Pranskūnų namuose. Romui Račinskui pagerbtuves suruošė Ald. Sinkauskas ir J. Venslovaitis.

ROMO J. RAČINSKO — DANGUOLĖS S. KRIAUČELIŪNAITĖS iškilmingos sutuoktuvės įvyko 1963 m. gruodžio 28 d., Kristaus Karaliaus bažnyčioje. Jų santuoką palaimino kun. A. Sabas. Per pamaldas giedojo sol. J. Liustikaitė iš Toronto ir ukrainietė C. Nemis, geriausia Sudbury solistė. Tokių iškilmingų jungtuvinių apeigų sudburiškiai dar nebuvo matę. Vestuvinėse vaišėse dalyvavo labai daug žmonių. Jos buvo atliktos pagal lietuviškus papročius. Vestuvinę puotą iškėlė jaunosios tėvai J. ir M. Kriaučeliūnai. Kalbas pasakė kun. Ant. Sabas, jaunojo brolis Ričardas, J. Kručas, V. Lumbys ir J. Vaičeliūnas. Abu jaunavedžiai yra buvę šeštad. m-los mokiniai. Jiedu dalyvavo liet. parengimuose. Pernai N. Metų sutikime "Sudbury Star" komisijos jiedu buvo pripažinti gražiausia pora. Jų nuotrauka buvo įdėta viet. dienraštyje. Be sudburiškių, vestuvėse dalyvavo dr. J. ir Br. Baltrušaičiai iš North Bay, giminaičiai Nijolė ir J. Kriaučeliūnai iš Čikagos, Vyt. ir F. Venskevičiai su savo dukrelėmis Jūrate ir Putone iš Hamiltono, L. M. Bakūnai iš Pembroko.

Nuoširdžiai linkime jauniesiems laimingo gyvenimo ir likti ištikimais savo tėvynei, o Romui sėkmingai užbaigti studijas Toronto un-te.

SOL. J. LIUSTIKAITĖ paskutinį 1963 m. gruodžio sekmadienį gražiai išpildė solo keletą giesmių per lietuvių pamaldas.

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS, rūpestingai paruoštas KLB Sudburio apyl. valdybos serbų salėj, praėjo labai gražioj nuotaikoj. Šokiams grojo gera muzika. Visi galėjo skonėtis A. Pranskūnienės, mūsų geriausios šeimininkės, paruoštais valgiais. Loterijoj laimė nusišypsojo S. Lukšienei, K. Žukauskui ir J. Valančiui. Turėjome garbingų svečių ir iš North Bay: dr. J. ir Br. Baltrušaičius ir inž. R. ir M. Sinkus. Pelno gauta daugiau kaip $70. Įėjimas buvo tik $5 asmeniui. Krsp.

PADĖKA

Reiškiu nuoširdžiausią padėką Lionei Remeikienei, Agotai Pranskūnienei už priešvestuvines pagerbtuves ir tokias brangias dovanas, o taip pat ir visoms kitoms ponioms, kurios dalyvavo pagerbtuvėse arba atsiuntė savo dovanas.

Danguolė Kriaučeliūnaitė - Račinskienė

PADĖKA

Reiškiame nuoširdžią padėką kun. Ant. Sabui, solistei Janinai Liustikaitei, vyriausiai vestuvių šeimininkei Agotai Pranskūnienei ir jos padėjėjoms L. Griškonienei, A. Baltunienei, S. Semežienei, J. Jonaitienei, Z. Griškonytei, E. Skvereckaitei ir vestuvių tvarkytojui M. Pranskūnui.

Jurgis ir Marija Kriaučeliūnai

PADĖKA

Reiškiu nuoširdžia padėką Aldoniui Sinkauskui ir Juozui Venslovaičiui, kurių iniciatyva buvo suruoštos man priešvestuvinės pagerbtuvės, ir jose dalyvavusiems vyrams, parodžiusiems savo duosnią širdį. Romas Račinskas

Langton, Ont.

PADĖKA

Negalėdama visiems mane lankiusiems draugams ir kaimynams padėkoti asmeniškai, noriu pareikšti savo viešą nuoširdžiausią padėką.

Už dvasinius patarnavimus kun. Kubiliui, kun. Ryan; mane lankiusiem ir prižiūrėjusiem ligoninėje dr. p. Valaitienei ir dr. Aitcheson.

Už dovanas, gėles, ir visą kitą, Hamiltono lietuvėms katalikėms moterims, V. V. Treigiams, K. R. Butkevičiams, A. S. Steigvilams, P. A. Stosiams, p. Cvirkoms, J. A. Dambrauskams, V. Domeikai, L. A. Ulbinams, J. M. Tarvydams, P. A. Jakubauskams, D. Domeikaitei, P. Jurgučiams, Arūnui Stosiui, J. E. Mažulaičiams, J. Astui, A. A. Arštikaičiams, Latauskienei, p. Gilman, p. Chrolavičienei, p. Budininkams, p. Šuliams, p. Adomaitienei, p. Repšienei, p. Kybartienei, p. J. Milteniui, p. Gaidauskams. Visai savo šeimai, daug mane lankiusiai, ypatingas ačiū dukrelei Danai, lankiusiai mane kasdien; St. Cathariniškiams p. Galdikams, A. Panumiui, J. Kavalėliui, p. Preikšaičiams.

Iš širdies visiem esu dėkinga. Mano širdis jūsų niekada nepamirš.

Nuoširdžiausias ačiū —

Stasė Zadurskienė,
R.R. 1 Langton

NOTARAS
ANTANAS LIUDŽIUS, B.L.
savo įstaigą nuo liepos 1 dienos
perkėlė
į naujas patalpas —
Turner Building (Suite 203)
21 Main St. East, Hamilton.
Telefonai palieka tie patys:
įstaigos: JA. 7-5575
namų — FU. 3-8928

Taupyk ir skolinkis
kooperatiniame bankelyje "TALKA"
IŠDUODAMOS ASMENINĖS PASKOLOS IKI $3.000, morgičių paskolos iki 60% turto vertės. Nemokamas gyvybės ir paskolų draudimas. PILNAS ČEKIŲ PATARNAVIMAS.
Darbo dienos: pirmadieniais — penktadieniais 9 val. — 1 val. po pietų.
Antradieniais ir penktadieniais 5 val. — 8 val. vakaro.
21, MAIN STREET EAST, ROOM 207 — Telefonas JA. 8-0511

KELIONIŲ BIURAS
FOUR SEASONS TRAVEL
254 LAKESHORE RD. EAST, Port Credit
V. BAČĖNAS Visais kelionių reikalais, visame pasaulyje maloniai Jums patarnaus.
Tel. CR 8-7261 • Namų LE 6-4681

Lietuviai pasaulyje

J A Valstybės

PROF. K. VIKTORAS BANAITIS mirė 1963 m. gruodžio 25 d. Niujorke. Buvo gimęs 1896 m. Šakių apskr., Sintautų valsč., Vaitiekupių km.

K. V. Banaičio muzikos kūriniai: Sutemos giesmės ir vizijos, solo fortepionui 1926 m. (pirmą kartą B. Burgert atliko 1928 m. Leipcigo konservatorijos koncerte), sonata-rapsodija h-moll violenčelei ir fortepionui, siuita arfai, smuikui ir klarnetui ir kt. K. V. Banaičiui nebeteko sulaukti jo paskutiniojo darbo realizavimo scenoje — operos "Jūratė ir Kastytis" pastatymo. Operos klaviras jau yra išverstas į anglų kalbą, o šiuo metu verčiamas vokiečių kalbon.

JUOZAS GAUDUŠAS širdies smūgiu mirė Detroite gruodžio 22 d. Velionis Lietuvoj buvo Šaukėnų miškų urėdas. Palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse Čikagoj.

KUN. J. JONAITIS, I D. karo kapelionas, pasiekęs net majoro karinį laipsnį, Omahoje mirė 1963 m. gruodžio 26 d., sulaukęs 83 m. amžiaus. Palaidotas gruodžio 30 d. iš Šv. Cecilijos katedros, dalyvaujant arkivyskupui Gerald Berganui. Kapelionaudamas karo fronte velionis buvo sužeistas.

MONS. J. AMBOTAS, sulaukęs 94 m. amžiaus, mirė gruodžio 19 d. Velionis buvo Šv. Trejybės lietuvių parapijos klebonu Hartforde, Conn. Toje parapijoje jis išbuvo sielų ganytoju 61 metus.

Buvo gimęs 1869 m. Vosyliškėje, Grinkiškio vl. Į Ameriką atvyko 1890 m. ir tenai išėjo kunigystės mokslus.

KLEOFAS JURGELIONIS-KALĖDŲ KAUKĖ, artistas, rašytojas, redaktorius ir poetas, sulaukęs 78 m. amžiaus, 1963 m. Kalėdų šventėse mirė Riverside, Kalifornijoj.

KUN. VIKT. ČERNIAUSKAS (gimęs 1908 m., kunigu išventintas 1931 m.), Šv. Juozapo par. klebonas Čikagoj, popiežiaus pakeltas į prelatus Rt. Rev. titulu. Yra pastatęs mokyklą ir bažnyčią.

Švedija

ŠVEDŲ DEŠINIŲJŲ DIENRAŠTIS "Svenska Dagbladet" gruodžio 15 d. rašo apie sovietų projektą įvesti rusų raidyną lietuvių, latvių ir estų kalboms, kurios lig šiol naudojo lotyniškąjį. Pasak dienraščio, pabaltiečių kolonija Stockholme su nerimu žiūri į tą reformą, grasinančią surusinti ir likusius tautinės kultūros pėdsakus Pabaltijo valstybėse.

Vokietija

VASARIO 16 GIMNAZIJOS Kalėdų eglutėj dalyvavo svečių vokiečių ir amerikiečių. Šiltus sveikinimo žodžius gimnazijai tarė įvairių tautybių atstovai. Tompkins kareivinių amerikiečiai kapelionai Di Benedetto, katalikas, ir Gundersen, liuteronas, įteikė savo kareivių ir 8591 LS kuopos narių dovaną — DM 1182,50 čekį. Lion klubo pirm. pulk. Schmidt, vokietis, įteikė to klubo auką gimnazijai — DM 300. Eglutės proga gimnazija susilaukė iš viso pasaulio lietuvių ir kitataučių gausių aukų. Pvz. vokiečių evangelikų org-jos paskyrė DM 1.200, BALFas $150.

Gimnazijos direktorius visiems aukojusiems pareiškė viešą padėką žodžiu, o tikybos dėstytojai kiekvienam ta proga paaukojusiam padėkojo raštu. Šventišką nuotaiką sukūrė mokytojos E. Tamošaitienės paruoštas vaidinimas "Kūčios svetur".

Heidelberge išeinantis "Rhein-Neckar" dienraštis 1963. XII. 16 apie jį taip rašo: "Kronistas nori iš anksto pasakyti, kad vargu ar kur nors išgyventas kalėdinis vaidinimas taip giliai yra jį paveikęs, kaip lietuvių gimnazijoj Huetenfelde inscenizuotosios "Kūčios svetur". Nors viskas vyko išimtinai lietuviškai, tačiau jaunųjų aktorių išraiškos jėga ir jų sugebėjimas įsijungti į sunkias roles, o taip pat vaidinimo metu gražiai nuskambėjusios giesmės, suteikė vienkartinį išgyvenimą." Laikraštyje buvo įdėtos ir dvi vaidinimo nuotraukos. Plačiau apie jį rašė ir "Mannheimer Morgen" 1963 m. gruodžio 16, pridėdamas didoką iliustraciją. Pr. Al.

Prancūzija

VIEŠNIOS. — J. Babarskaitė, Ž. Dobaitė, A. Kurapkaitė, G. Norvilaitė atvyko studijoms iš JAV į Paryžių; V. Jasiūnaitė studijuoja Štrasburge.

PARYŽIUJE: J. Gontcharenko sėkmingai tęsia medicinos studijas, L. Masiulis studijuoja ekonomiją ir fiziką; P. Liutkus baigė Politinių Mokslų Institutą; dėsto valstybinę teisę augšt. komercijos mokykloje; V. Kasiulis tęsia matematikos studijas, A. Pagnier — muzikos, A. Raudys — architektūros studijas; A. Martinkaitė pradėjo tarnauti Expansion Scientifique leidykloje. J. Matorytė, jos brolis Danielius, D. Vaiciekauskas, M. Pagnier, K. Masiulytė mokosi gimnazijoje.

Eglė Liutkutė (Villenfranche s/Mer) baigia anglų k. studijas. Jos brolis Antanas lanko gimnaziją.

NAUJI ŠEIMOS ŽIDINIAI. — J. Kuznecovas vedė V. Baranauskienę; gyvena Clichy (Seine); D. Žirgulytės ir M. Le Renard vestuvės įvyko Paryžiuje; jaunavedžiai čia ir gyvena; B. Monstavičiūtės ir J. Soriano vestuvės įvyko Čikagoje, bet jaunavedžiai gyvena Paryžiuje; Ž. Bernotaitės ir R. Bačkio vestuvės įvyko Maspethe, JAV. Nuo 1964 m. pradžios jaunavedžiai gyvena Barcelonoje, kur R. Bačkis skiriamas atsakingoms Unilever įmonių pertvarkymo pareigoms. R. Bačkis, nors ir tarnybos reikalais nuolat turėjo važinėti į įvairius kraštus, visą laiką dalyvavo Bendruomenės veikloje. Yra buvęs PLB krašto valdybos narys, o dabar — kr. tarybos narys. Jo žmona Živilė, studijuodama Paryžiuje, šoko tautinių šokių grupėje.

Į JAV EMIGRAVO A. Šumskienė ir A. Niūniava.

MIRĖ: Z Jakelis, Stonis, K. Tatarūnaitė, vienuolė.

KLAUSKI APIE KANADĄ

Klausimas: Esu našlė, 65 metų; gyvenu Kanadoje 10 metų. Ar galiu gauti senatvės pensiją? Esu Kanados pilietė.

Atsakymas: Ne, bet jūs galite kreiptis į Ontario prov. "Old Age Assistance", kur yra aprūpinami asmenys tarp 65 ir 70 metų. (Gauti senatvės pensijai reikia turėti 70 metų). Įstaigos yra visoje Ontario provincijoje. Toronte galite kreiptis Regional Welfare Administrator, 85 Eglinton Avenue East, tel. 365-1506. Galite nuvykti įstaigon arba telefonu pasikalbėti ir administratorius atsiųs specialų tarnautoją į jūsų namus ir padės užpildyti reikalingas formas.

Teisė gauti pašalpą priklausys nuo sekančių dalykų: turite išgyventi Kanadoje 10 metų: įrodyti savo amžių; atitikti nepasiturėjimo sąlygas: visas jūsų turtas bus apskaičiuotas ir iš to bus matyti kiek turite ir kiek galite gauti senatvės pašalpos (ligi $65 mėnesiui), bet ne daugiau kaip $1140 į metus. (Jei turite savo nuosavybę, ji bus įkainuota 5% jos vertės).

Tie patys reikalavimai ir vedusiam, gyvenančiam su žmona, bet pajamų maksimumas į metus negali prašokti $1.980.

Klausimas: Kokie yra senatvės pensijos nuostatai?

Atsakymas: Jei jūs esate 70 metų ar daugiau ir atitinkate kitus reikalavimus, turite teisę gauti senatvės pensiją. Pensija — $75 į mėnesį — nemokama automatiškai, bet tik padavus pareiškimą ir jį patvirtinus.

Prašyti pensijos reikia ant atitinkamo blanko, kurį gėlite gauti pašto įstaigoje arba iš "Old Age Security Regional Office" savoj provincijoj. "Regional Office" yra vietos įstaiga pagal pensijų programą. Jos centras yra "Department of National Health and Welfare". Vietos įstaiga yra kiekvienos provincijos sostinėj, ir ji tvarko visos provincijos pensininkų reikalus.

Kartu su pareiškimu (application) reikia pasiųsti gimimo ar vedybų metrikas. Jeigu jų neturite, reikia kitų amžiaus įrodymų. Jei negalima gauti tokių įrodymų, pareiškimą vistiek reikia paduoti; įrodymai gali ateiti ir vėliau. Pensija pradedama mokėti už mėnesio suėjus 70 metų. Bet jei jūs pavėlavote su pareiškimu, tai pensija bus pradėta mokėti mėnesiui praėjus nuo pareiškimo padavimo. Pasivėlinimas yra jūsų nuostolis.

Ar turite teisę gauti senatvės pensiją? Sulaukus 70 metų, statomi šie reikalavimai: 1. Turite teisę gauti pensiją, jei išgyvenote Kanadoje 10 metų. 2. Jei ir buvote išvykęs per šį laikotarpį iš Kanados, vistiek turite teisę į pensiją, jei atitinkate nustatytus reikalavimus. Jai nustatyti yra sudaryta formulė. Sudėkite laikotarpius (prieš tuos 10 metų) gyventus Kanadoje. Jeigu jie sudaro daugiau nei dvigubai ilgesnį laikotarpį už tą negyventą Kanadoje per tą dešimtmetį, turite teisę į pensiją, jeigu gyvenot Kanadoje bent vienerius metus prieš paduodami prašymą.

Kai jūsų pensija yra patvirtinta, galite išvykti iš Kanados ir savo čekius gausite. Jei jūs gyvenote Kanadoje 25 metus pradedant nuo 21 metų, galite gyventi užsieniuose kiek norite. Tačiau, jei neišgyvenote Kanadoje šitokio laikotarpio, galite gauti čekius tik šešis mėnesius, pridedant ir išvykimo mėnesį. Kai šis laikotarpis pasibaigs, čekiai nebus siunčiami. Juos gausite tą mėnesį, kai sugrįšite į Kanadą.

Klausimas: "Tėviškės Žiburių" skaitytojas klausia: Kokia yra Kanados viešosios globos (welfare) organizacijų sistema? Ar imigrantai gali gauti jų pagalbą? Reikia tapti Kanados piliečiu pirma ar reikia išgyventi Kanadoje tam tikrą metų skaičių?

Atsakymas: "Canadian Scene" ruošia šiuo metu visą eilę straipsnių apie viešąją globą Kanadoje. Šie straipsniai palies federacinės valdžios, provincijų ir savivaldybių įstaigų teikiamas pašalpas ir bus atsakyta į tokius klausimus, kaip šio skaitytojo yra iškeltas.

Red. Į klausimus apie Kanadą ir jos gyvenimą atsako Canadian Scene įstaiga. Klausimus galima siųsti per "TŽ" redakciją. Įstaiga atsako į klausimus, kurie nėra grynai teisinio ir asmeninio pobūdžio.

CANADA

Bendruomenės patarnavimai, kuriais galite pasinaudoti

Daugelis Kanados bendruomenių turi profesinių bei savanoriškų veikėjų organizacijų, pasiruošusių suteikti pagalbą bei patarnavimus KIEKVIENAM gyventojui, reikalui ištikus.

Tie patarnavimai apima:

- Naminį slaugymą
- Pramogų programas suaugusiems ir jauniesiems
- Pagalbą, iškilus šeimos problemoms
- Kūdikių sveikatos klinikas, įjungiant skiepijimą ir daugelį kitų.

Jeigu Tamsta ar Tamstos šeimos narys yra reikalingas tokių patarnavimų, nieko nelaukdamas prašyk tokios pagalbos. Ji mielai bus teikiama.

Bendruomenės patarnavimai yra išvardinti jūsų telefono knygos geltonuose puslapiuose po pavadinimu

"SOCIAL SERVICE ORGANIZATIONS"

Tos organizacijos yra pasiruošusios TAMSTAI patarnauti.

GUY FAVREAU,
Pilietybės ir Imigracijos Ministeris

"ŠVENTADIENIS UŽ MIESTO" – novatoriška knyga

JURGIS GLIAUDA

Mariaus Katiliškio apysakų rinkinys "Šventadienis už miesto" atkreipia dėmesį. Tą knygą lengva pastebėti tarp kitų dėl dailaus knygos apdaro, dėl knygos kietų viršelių, dėl skoningai įdomaus aplanko, dėl gero popieriaus, net dėl knygos nugarėlės neužleidimo trafaretiniam spaustuviniam šriftui. Dailininkas Algirdas Kurauskas padarė tai, kad mes galime tarti — pagaliau mes turime knygą, kurią malonu laikyti rankoje, pasigėrėti jos imponuojančiu svoriu, padovanoti ją draugui... "Šventadienis už miesto" atrodo šventadieniškai. Ir tai yra "Terros" nuopelnas.

Tarp kietųjų knygos viršelių, aišku, yra dar knygos turinys. Ir kiekviena apysaka, pradėta dailininko užsklandos lapu, turi ką nors ir kaip nors papasakoti. Tad, lyg ir dingęs knygos "apdailoje", yra dar svarbiausias knygos pasirodymo akstinas — autorius.

Beveik visos septyniolika rinkinio apysakų savo siužetu ir herojais atremtos į Lietuvos kaimą. Tai yra ta sfera, kurioj Katiliškis alsuoja, iš ten semia savo polėkį ir pasireiškia gausiu pažinimu.

Ar nėra verta pridurti, kad nepriklausomos Lietuvos kaimas dabar sudaro savotišką kurjozą mūsų literatūroje? Paprastai, kūrinys yra tada jautriai artimas, kai jis susietas su gyvenamojo meto problemomis, to meto visuomene. Taip, lietuviško kaimo temos buvo pilnakraujės, kai scenos švieson stojo Grušo "Tėvas". Grušas atrado naują mūsų kaimą, kur gali rastis arena spręsti gyvenimo sampratos, etikos bei moralės problemos. Taip, iš dalies, buvo su Vaičiulaičio "Kur bakūžė samanota" ir kaikuriomis Jurgio Jankaus istorijomis, gimusiomis dar ant karštų iš Lietuvos pabėgimo pėdsakų. Dabar tas kaimas, jo visuomenė, problemos, nuotaikos, žavesys ir apmaudas nebeegzistuoja. Tačiau kaimas dar nenuskendo istorijoje. Kaimas dabar perėjo į atsiminių sferą. Todėl ir visos apysakos, skirtos nebesančiam pasauliui, yra tik liudijimai, atremti į atsiminimus. Todėl ir Katiliškio apysakos primena mums ekskursiją į seną šeimos fotografijų albumą. Tad juo svaresnis autoriaus talentas nepasimesti tų atsiminimų sentimentuose, išlaikyti saiką įvykio traktavime ir manieroje tai atpasakoti. Iš esmės Katiliškis yra labai konservatyvus rašytojas. Tai liudija temų pasirinkimas, herojų siluetai ir labiausiai jo maniera dėstyti. Imdamasis kaimo tematikos, Katiliškis visdėlto neprilygsta Vaičiulaičiui subtilumu, ir atsilieka nuo Jankaus vyksmo dramatizacijoje. Katiliškis yra pasakotojas, ir todėl kas sakinys — dideli žingsniai į šoną, pasikliaujant kalbos puošmena ar detalės priešpastatymu prieš įvykio liniją. Br. Raila savo laiku neklydo taręs, kad Katiliškio romane "Miškais ateina ruduo" turi būti pašalinta dešimtys puslapių balasto.

Konservatyvus Katiliškio stilius, tačiau puikiai suderintas su mūsų konservatyviu skaitytoju; ir čia Katiliškis puikiai suranda ryšį su ta plačia mase, kuri tenešioja savy rusenančius, neužgesusius, nors jau ir gerokai apgesusius, lietuviškojo kaimo sentimentus. Tas autoriaus konservatyvumas, kurio, berods, dar niekas neiškėlė vertinimuose, padeda autoriui gauti ir entuziastingus atsiliepimus mūsų konservatyviųjų vertintojų. Tai, toli gražu, nėra bloga. Mene viskas atremta ne į ''apie ką'', bet į "kaip?". Tą kaimo žanrą tenka pratęsti, moderniais laikais atremti savo kūrybinę problematiką į jau nebesantį pasaulį; tenka tą nebesantį pasaulį šlakstyti gyvuoju vandeniu ir savo kūrybinėje nirvanoje pastatyti prieš esantį modernųjį gyvenimą, apsupantį lietuvį rašytoją.

Pasiimtą uždavinį Katiliškis atlieka puikiai. Nors ir gana statiškai vaizduojamas, jo kaimas yra ir gyvas, ir margas, ir pilnas herojų, tokių suprantamų jo skaitytojui. Čia visad turtingas meilės varžovas ir plačių nuotaikų geraširdis bernas, ir stiprios merginos, ir gudrūs gaspadoriai ir tipingos kaimo situacijos, kur nešykštima greta dažno herojaus pajudėjimo pastebėti gamtos detales, vaizduojant jas ne su akvareliniu trapumu, bet su stipriu, aliejinių dažų mostu.

Nuovyla ima, kai (šiose pastabose tik prabėgomis) atidžiau įsižiūrime į apysakų tematiką, kai atrandame, kad autorius gerokai pastangų padėjo atnaujindamas senus dalykus, perdažydamas savo buvusias drobes. Pirmoje redakcijoje tie dalykai turėjo savo gaivališkumą, dėl kurio taip branginame Katiliškį. Apglostyti, apdailinti dalykai tapo detalėmis apkrauti ("Miškais ateina ruduo" yda), sunkesni ir savo esmine žyme labai identiški J. Baltušiui, kurio kaimas, kad ir vaizduotas "socialistinio realizmo" metodu, visiškai artimas Katiliškiui, arba priešingai. Mat, sodriais ir plačiais mostais tepant margą kaimo drobę (naudojant tuos pat trafaretinius kaimo tipus) neįmanoma išvengti žudančio panašumo. Ir dėlto mūsų autoriai šiapus Atlanto ir ten, tėvynėje, visi **Volens nolens** sueina į vieną žodingųjų pasakotųjų apie kaimą rubriką. Norint išsimušti iš to akligatvio, reikia kažko daugiau. Reikia praplėsti tematiką, įnešti universalių problemų sprendimą, nes tada problema nustelbia folkloristinį koloritą. Gi Katiliškis, visų pirma, suinteresuotas savo herojų emocingumu, neatskiriamai susietu su mums tokia miela kaimo melancholija ir graudžiais jo prisiminimo sentimentais.

Jo "Kaimišką detalę" mums teko kadaise aptarti (ankstyvesnis apysakos pavadinimas "Vyšnios"). Autorius perkūrė dalyką, bet visvien tai tik senomis sienomis "newly decorated" namas. Tada mes nurodėme nuostabų dalyko panašumą į Antano Čechovo humoreską. Dabar autorius pašalino tuos elementus ir staigios atmazgos priemonę (paveikslą) pakeitė neužtaisytu šautuvu. "Nutolusi meilė" nuostabiai primena Henriko Senkevičiaus apysaką ne tik savo tragika, bet pabaigos detalėmis. Ten ir čia meilė yra neįmanoma dėl mergaitės veido, subjauroto raupų pėdsakais.

"Šventadienis už miesto" savo ramiu, konservatyviu dėstymu, savo vaizduojamojo gyvenimo pilnybe (kalba, detalės, tradicinis herojų klasifikavimas) tenkina kiekvieną skaitytoją, kuris knygoje jieško prisiminti tai, kas išnešta širdyje iš vaikystės ganyklų. Čia Katiliškis yra puikus santūraus, konservatyvaus, naujienų bei literatūrinių ekvilibristikų nejieškančio skaitytojo bičiulis.

Kodėl mes pavadinome tą knygą "novatoriška"? Novatoriškumą sukūrė ne Katiliškis, bet... "Terra". Leidykla pavertė tą knygą prieššventine dovana. "Terra" padarė žingsnį, kuriuo turėtų pasekti ir kiti. Išsiveržti pagaliau iš tos stagnacijos, kuri lietuvių rašytojų knygas pateikia skaitytojui dažnai atkiština išvaizda, nepatraukliu pavidalu. Tada jau ir kyla tolima mintis pirkti knygą padovanoti. Ta prasme "Šventadienis už miesto" yra tikrai novatoriška knyga.

Niujorko vyčiai vaidina A. Gustaičio "Sekminių vainiką". Nuotr. Vyt. Maželio

Psichologinės pastabos

PROF. DR. J. PIKŪNAS

Ar mokyti vaikus lietuviškai?

Kadangi lietuvybės ateitis Kanadoj ir aplamai laisvajame pasaulyje didele dalimi priklausys nuo **savosios kalbos perdavimo jaunajai kartai**, žvelkime į šią auklėjimo sritį iš praktiškojo taško.

Be sistemingo ir kaikuriais **dėsniais** paremto mokymo savoji kalba yra pasmerkiama sunykimui. Tėvui ir motinai stengiantis perduoti lietuvių kalbą brėstančiai kartai, reikia panaudoti bent šiuos dėsnius.

Pirmenybė lietuvių kalbai

Lietuvių kalba turi būti **pirmoji** vaiko kalba, kaip ir aplamai tėvų kalba yra ir vaikų kalba. Lietuvių kalbos pirmumas prieš anglų kalbą yra svarbus ir tuo, kad lietuvių kalba yra žymiai gausesnė lyčių ir tarsenos atžvilgiu ir todėl ji yra sunkesnė negu anglų kalba, tačiau antraisiais, trečiaisiais ar ketvirtaisiais gyvenimo metais vaikui nėra sunkios kalbos. Ankstyvas anglų kalbos mokymas yra tolygus lietuvių kalbos pasmerkimui.

Yra žinomas taip vadinamas **pirmumo dėsnis** — the Law of Primacy, kuris sako, kad pirmieji veiksmai, išgyvenimai ar poeliai turi savo srityje daugiau motyvacinės galios, negu vėlesnieji veiksmai. Kas pirmiau išmokstama, giliau įsminga į pasąmonę ir lengviau organizuoja tą veiksmo kryptį — tampa asmens bruožų ir įpročių pagrindu.

Neretai pastebima, kad tėvams reikia pastangų naudojant grynas savo kalbos lytis: viens po kito anglų žodžiai ir posakiai įsiskverbia į tėvų ir vaikų pokalbius, palaipsniui išstumdami lietuvių kalbos žodžius ir sąvokas. Susidaro sudarkytas kalbų mišinys. Šitokią lietuvių kalbą vaikams yra daug sunkiau pasisavinti, negu taisyklingą tarseną ir gryną lietuvių kalbos žodyną.

Nėra pagrindo manyti, kad lietuvių kalba auklėjamas vaikas turės didesnių sunkumų anglų ar kitom kalbom išmokti ar kad jis įgaus "akcentą". Anaiptol. Taip vadinamas kritiškumo periodas kalbos ugdyme trunka iki 12-15 m. vieną kalbą mokant, antra išmokstama žymiai greičiau ir lengviau. Be anglų kalbos, vaikas nuėjęs į mokyklą išmoks ją per kelis mėnesius. Privaloma mokykla jam greitai sudarys gerus anglų kalbos pagrindus, o vaiko patyrimai savo kalboje bus jam labai naudingi išsireiškimo galimybėms plėsti.

Vienos kalbos neužtenka

Gyvenimas su viena kalba yra tolygus gyvenimui vieno kambario bute, arba name tik su vienu langu. Tai labai ribotas ir kūrybinę perspektyvą užgniaužiąs akiratis. Ne tik filosofui ar mokslininkui, bet ir kiekvienos profesijos žmogui vienos kalbos plotmė yra permaža. Štai kodėl visame pasaulyje, jei ne pradžios ar vidurinėje mokykloje, tai bent universiteto studijose visi siekią profesinių, meno ar mokslų laipsnio turi išmokti bent vieną svetimą kalbą — neretai dvi ar tris. Be minimalaus svetimos kalbos žinojimo asmuo netampa pilnu inteligentu.

Mokslo ir technologijos dėka pasaulis sumažėjo ir dar mažės. Todėl jaunosios kartos asmeniui reikia ne tik daugiau lavinimosi ir mokslo, bet ir daugiau kalbų, viena kitą papildančių ir žmogaus dvasią plečiančių. Lietuvių kalba yra daugiau nei intelektualinis savęs praturtinimas. Palyginamosios kalbotyros mokslas sako, kad lietuvių kalba yra viena pačių seniausiųjų kalbų pasaulyje, artima sanskrito prokalbei. Lietuvių kalbos puoselėjimas todėl tampa indėliu į pasaulio lingvistikos lobyną.

Kalba ir meilė

Savo kalbos perdavime vaikams yra esminga, kad tėvai išreikštų savo gilų jausminį prisirišimą lietuvių kalbai, jos rašto žodžiui, su ja susijusiai kultūrai. Jeigu vaiko pirmieji 5 ar 6 m. bus pilnai panaudoti lietuvių kalbos ugdymui, jeigu jis bendraus su lietuvių vaikais, jeigu jam bus skaitomos lietuviškos pasakos ir poezija, jeigu jis lankys šeštadieninę mokyklą lietuvių kalbos žinioms papildyti ir sistematinti — **jis liks lietuvių.**

Šiais dėsniais ir priemonėmis naudodamasi, šeima sugebės atlikti savo tautinę pareigą, ir lietuvybė gyvuos per kartų eiles.

Gyvenimas filmuose

MIRTIES PALIESTA ŠEIMA

KORNELIJUS BUČMYS, OFM

Vaikystės prisiminimai, kuriuos rašytojas James Agee atkūrė savo romane "A Death in the Family", kiek vėliau Tad Mosel buvo pritaikyti teatro scenai. Tiek romanas, tiek vaidinimas susilaukė Pulitzer premijų. Pagal tą patį romaną Philip Reisman Jr. paruošė tekstą filmai "All the Way Home", kurį surežisavo Alex Segal.

Pavaizduojant ramų gyvenimą 1915 m. Knoxville miestelyje, Tennessee valstijoje, ypač susitelkiama ties viena šeima. Jay ir Mary Follet gražiai sugyvena gilioje tarpusavio ir sūnaus Rufus meilėje. Filmo eigą lyg ir būtų galima skirti į dvi dalis — pirmoje iškeliama gyvenimo branginimas ir jo tęstinumas, antroje skaudžiai pergyvenama staigi mirtis.

Švelnią pavakarę tėvas ir septynmetis sūnus linksminasi, sekdami Charlie Chaplin filmą. Grįždami stebi krautuvių langus; tėvas užsuka į aludę; vėliau abu vėl stoviniuoja mėgiamoje vietoje prie geležinkelio bėgių. Namuose juos priima laukianti motina; besikalbant verandoje, pranyksta ir tie šešėliai, kurie kartais drumsčia jų šeimos gyvenimą — tėvo mėgimas gerti, motinos manieringumas ar abiejų nesutarimai tikėjimo bei auklėjimo klausimuose. Šeimos gyvenimo akiratis prasiplečia besilankant pas senelę. Vakare vėl bendroje ramybėje pajaučiama mirties galimybė, ypač prisiminus jų senstančius tėvus, bet prablaivo gyvybės viltis, belaukiant antrojo kūdikio.

Kasdieniško gyvenimo ramybė sukrečiama tėvo mirties automobilio nelaimėje. Žmonos blaškymasis tarp įniršimo ir skausmingo nerimo, giminių bejėgiškumas pagelbėti, vaiko sumišimas ir pasimetimas — visa tai nuoširdžiai pergyvenama ir perteikiama. Žiūrovo jausmai paliečiami iki šaknų — jei žmonos pergyvenimai daugiau liečia stebėtojo protą, vaiko kančia taiko į pačią širdį.

Robert Preston puikiai pasireiškia mylinčio tėvo vaidmeny, savo sūnui būdamas kartu ir geriausias draugas. Jean Simmons motinos ir našlės rolėje pateikia giliai išgyventą ir įtikinantį mylinčios moters charakterį. Ypač puikiai vaidina mažasis Michael Kearney, pirmą kartą pasirodąs filmuose.

Nors iki detalių (ilgi drabužiai, kramtomo tabako reklamos etc.) stengiamasi ištikimai perduoti aprašomo laikotarpio dvasią, tiek filmo tema, tiek jos pristatymas nėra saistomi nei laiko, nei vietos varžtais.

Šis nespalvotas, augštos kokybės filmas rekomenduotinas vyresniam jaunimui ir suaugusiems.

# #

Walt Disney visokio amžiaus vaikams paruošė tikrai pritaikintą ir puikų filmą "The Sword in the Stone". Spalvotų piešinių arba "kartūnų" pagalba pavaizduojama karaliaus Arturo vaikystės dienos. Pati filmo idėja paimta iš T. H. White knygos "The Once and Future King", pagal kurį Lerner ir Loewe sukūrė muzikinę komediją "Camelot".

# #

Amerikos filmų kritikai iš 1963 m. pagamintų ir rodytų filmų geriausiais išrinko sekančius 10: "Tom Jones", "Lilies of the Field", "All the Way Home", "Hud", "This Sporting Life", "Lord of the Flies", "The L-Shaped Room", "The Great Escape", "How the West Was Won" ir "The Cardinal". Geriausiu svetimos kalbos filmu, pernai rodytu Amerikoje, išrinktas "8½".

Kultūrinėje veikloje

"PASAULIO LIETUVIO", leidžiamo PLB v-bos, jau pasirodė 2 nr., atžymėtas 1963 m. gruodžio mėn. Gausu medžiagos iš LB gyvenimo ir veiklos laisvajame pasaulyje.

J. KAPOČIAUS leidžiamos L. Enciklopedijos I tomas pasirodys 1953 m. Paskutinis 1963 m. Enciklopedijos tomas buvo 29-tasis. Visos L. Enciklopedijos išleidimas eina prie pabaigos. Su 29-tuoju tomu leidykla atšventė savo darbo dešimtmetį.

SOL. A. STEMPUŽIENĖ pasirašė sutartį su Erie miesto, Pensylvanijoje, simfoniniu orkestru giedoti Haendelio "Mesiją" ir Verdi "Requiem".

"AUŠROS" LEIDYKLA Vokietijoje yra numačiusi 1964 m. išleisti K. Donelaičio "Metus" lietuviškai ir vokiškai viename leidinyje. Leidinį redaguos ir įžangą parašys Stp. Vykintas.

PEDAGOGINIO LITUANISTIKOS INSTITUTO stipendijų fondui Illinois Liet. Gydytojų S-ga per dr. Z. Rudaitį atsiuntė $40 čekį vieno studento metiniam mokesčiui apmokėti, o Vilniaus Krašto Liet. S-gos Čikagos skyrius, kuriam pirmininkauja Valerijonas Šimkus, paskyrė dvi vardines stipendijas — $80 Danguolės Šukelytės ir Jūraitės Truškūnaitės studijoms apmokėti. Šios dvi Instituto studentės yra Vilniaus krašto lietuvių dukterys.

POETAS FAUSTAS KIRŠA, kuris jau senokai kovoja su ligomis, neseniai vėl nugabentas į Carney ligoninę Bostone.

DAIL. RAČKAUS kūrinių paroda ruošiama sausio 4-12 d. Čiurlionio galerijoje, Čikagoje. Parodą ruošia Šviesos-Santaros sąjūdžiai.

ŽENEVOS MENO MOKYKLA-AKADEMIJA pakvietė G. Stanulį dėstyti skulptūrą (akmens skyrius) ir suteikė jam profesoriaus titulą. Skulptorius Stanulis Šveicarijoj yra žinomas kaip vienas geriausių žinovų savo srityje. Nežiūrint didelės konkurencijos iš šveicarų pusės tai vietai užimti, akademijos senatas visdėlto pakvietė lietuvį G. Stanulį.

TORONTO LIET. KRED. KOOPERATYVO "PARAMA" kalendorius 1964 m. jau atspaustas. Viršuje lentelės — Vyt. D. muzėjus, Laisvės statula, stilizuotas vytis, "Paramos" emblema. Apačioje — skulpt. J. Dagio medžio drožinys, vaizduojąs pabėgėlius 1944-1964 m. Pr. Al.

VYT. TAMULAITIS rūpinasi angliškų vertimu savo knygos "Skruzdėlytės nuotykiai". Tikisi ją išleisti.

DR. M. ANYSAS yra paruošęs spaudai knygą apie žymiąsias lietuves moteris ir tikisi anksčiau ar vėliau išleisti.

"TĖVIŠKĖS AIDŲ" RED. B. ZUMERIS Australijoj iš redaktoriaus pareigų pasitraukė. Sudaryta redakcinė komisija su kun. Pr. Vaseriu priešaky.

OKUPUOTOJE LIETUVOJE RESPUBLIKINĖS BIBLIOTEKOS naujieji rūmai atidaryti Vilniuje. Jos knygų fondas siekia beveik 2 mil. tomų. Bibliotekoje veikia 14 specializuotų skaityklų visokio amžiaus ir profesijos žmonėms. Modernių įrengimų atžvilgiu ši biblioteka esanti trečioji visoje Sov. Sąjungoje. Jai vadovauja V. Jurgaitis.

ESTŲ BARITONAS GEORGAS OTSAS gastroliavo Vilniuje. Akademiniame operos ir baleto teatre jis dainavo dviejose operose: Demoną — A. Rubinšteino "Demone" ir Jago — G. Verdi "Otello". Vilniečius jis sužavėjo ne tik savo malonaus tembro balsu, bet ir puikiais vaidybiniais duomenimis. Jam ypač pavykusi dramatinė Jago rolė. Visuotinio pripažinimo šis dainininkas yra susilaukęs pramoginės muzikos žanre ir operetėse.

"PRIE EŽERĖLIO" — naują premjerą davė liaudies dainų ir šokių ansamblis. Koncerto programą atliko sumažintas ansamblio sąstatas, pritaikytas gastrolinėms išvykoms. Su solo dainomis pasirodė choristai — G. Balčiūnienė, J. Chraptavičiūtė, B. Urbonas ir S. Petkevičius. Labai muzikaliai praskambėjęs birbynių kvartetas ir kanklininkai, išpildydami M. K. Čiurlionio "Nokturną". Koncerto įvadiniu motyvu paimta B. Dvariono pjesė "Prie ežerėlio". Liaudies dainos buvo papildytos keliais komp. J. Novakausko kūriniais.

IŠLEISTA STUDIJA APIE GEDIMINĄ JOKŪBONĮ. Ją paruošė dailės istorikas St. Budrys. Knygos viršelį puošia skulptoriaus sukurta Pirčiupio Motina, už kurią jis yra gavęs Lenino premiją. St. Budrys nušviečia G. Jokūbonio gyvenimą ir jo kūrybinę veiklą, plačiau apsistodamas ties minėtuoju Pirčiupio skulptūriniu darbu. Teksto santrauka ir iliustracijų paaiškinimai duodami rusų, prancūzų ir anglų kalbomis. Knygos meninį apipavidalinimą atliko dail. J. Galkus.

KRISTIJONAS DONELAITIS PAGERBTAS literatūros ir meno paroda Kauno viešojoje bibliotekoje. Dėmesio centre buvo rašytojo portretas, pieštas dail. V. Jurkūno ir V. Mykolaičio-Putino žodžiai: "Donelaičio reikšmė, kaip pirmo grožinės pasaulietinės lietuvių literatūros kūrėjo, padidėja dėl to, kad jis nutiesė pagrindus realistinei krypčiai lietuvių literatūroje tuo metu, kada kitose Europos literatūrose viešpatavo klasicizmas ir sentimentalizmas". Šalia šio meniškai paruošto teksto buvo išstatyti "Metų", pasakėčių leidiniai ir taipogi knygos bei straipsniai apie K. Donelaitį. Paroda papildyta europiečių rašytojų, K. Donelaičio amžininkų, veikalais.

SCENOS VETERANAI buvo susirinkę II-jam sąskrydžiui. Teatro draugijos scenos veteranų sekcija turi 60 narių, atstovaujančių operai, baletui ir dramai. Nuveiktus darbus apžvelgė pirm. V. Dineika, pasidžiaugdamas prie aktorių namų įkurtu teatriniu muzėjumi, sekcijos narių atsiminimų ir repertuarų garsiniais įrašais. Žodį taipogi tarė Juozas Siparis, Antanas Sutkus, Kauno lėlių teatro dir. S. Ratkevičius, meno reikalų v-bos viršininkas R. Jakučionis ir kt.

MENINIO SKAITYMO KONKURSAS pravestas Lietuvos gimnazijose K. Donelaičio atminimui. Vilniuje įvykusiose baigminėse varžybose geriausiai pasirodė Kulautuvos vid. mokyklos mokinė Irena Patužiūtė, tauragietis Eugenijus Paulauskas, vilnietė Leonarda Jakentaitė, kaunietė Jūratė Aniulytė ir plungietė Lina Žigaitė. Laimėjusiems įteikti trijų laipsnių laureato diplomai.

K. SAJOS "PALANGOS LIŪTĄ", vienaveiksmių pjesių rinkinį, išleido Latvijos valstybinė leidykla. Pjeses į latvių kalbą vertė A. Sukovskis.

DAIL. A. GARBAUSKO VITRAŽU "Į šviesią ateitį" papuošta Vilniaus naujosios respublikinės bibliotekos siena. Vitražo pagrindą sudaro motina su kūdikiu rankose ir ant jų krintantieji saulės spinduliai. Stiklo gabaliukų sumontavimui panaudotas naujas būdas — plastinis cementas. Pats vitražas neįdėtas į langą, bet apšviestas dirbtine šviesa. A. Garbauskas yra davęs ir daugiau vertingų vitražų — pvz. "Eglė žalčių karalienė", "Afrikos rytas" ir kt. Vitražinę kūrybą jis yra pradėjęs 1958 m. Naujuosius bibliotekos rūmus taip pat puošia kelios mažesnės jo kompozicijos: "Kova", "Darbas", "Taika", "Mokslas" ir "Menas".

KETURI BŪSIMIEJI DIRIGENTAI simfoniniam orkestrui ruošiami Leningrado konservatorijoje — broliai Juozas ir Stasys Domarkai, J. Aleksa ir J. Paulavičius. Maskvos konservatorijoje tobulinasi obojistas Masilionis, violončelistė Silvija Narūnaitė, smuikininkė A. Vainiūnaitė, pianistai — Aloyzas Končius, Aldona Dvarionaitė, A. Radvilaitė, E. Elinaitė ir kt.

—vkst—

Atsiųsta paminėti

Laiškai Lietuviams, nr. 12, gruodis, 1963. Religinės ir tautinės kultūros žurnalas. Leidžia Tėvai jėzuitai Čikagoje.

Pasaulio Lietuvis, informacinis biuletenis, nr. 2, gruodis, 1963, 36 psl. Leidžia Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba, 1118 Rutherford Rd., Cleveland Hts., Ohio 44112, USA.

Mūsų Vytis, dvimėnesinis skautiškos minties žurnalas, nr. 5, rugsėjis-spalis, 1963. Leidžia Akademinis Skautų Sąjūdis.

"Tėviškės Aidų" sieninis kalendorius 1964 m.

East Europe, nr. 12, December, 1963. A. monthly review of East European affairs. Leidžia Free Europe Committee, Inc., 2 Park Ave., New York 16, N.Y., USA.

Vytis, Lietuvos Vyčių žurnalas, nr. 10, gruodis, 1963, 20 psl. Leidžia Liet. vyčiai. Redakt. Anne Pieža, 6100 S. Albany Ave., Chicago 29, Ill., USA.

Jeronimas Ignatonis, LŪŽIAI. Romanas, 301 psl. Išleido Lietuviškos Knygos Klubas, 4545 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629, USA. Aplanką piešė P. Jurkus. Kaina $3.

Alfonsas Tyruolis, METŲ VINGIAI. Lyrikos rinktinė, 176 psl. Išleido Lietuviškos Knygos Klubas, 4545 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629, USA. Aplanką piešė P. Jurkus. Kaina $3.00.

Į Laisvę, nr. 33 (70), 1963 m. spalis, 64 psl. Leidžia Lietuvių Fronto Bičiuliai, 10734 S. Eberhart Ave., Chicago 28, USA. Vyr. red. St. Daunys.

PAGALIAU
automatinė televizija
yra tapusi tikrove.

PHILIPS MONITRON 500

— didžiulis laimėjimas geriausių mokslininkų, dariusių tyrimus ilgą metų eilę. Pašalinta daug nereikalingų rankinių kontrolių, kurios pakeistos naujais patobulinimais. Pasirodė, jos buvo net nereikalingos. Tik PHILIPS duoda ekraninių lempų garantiją 2 metams.

PHILIPS skyrė dideles sumas ir pašventė daug laiko, kad pagamintų geriausia!

Pirkite PHILIPS, pirkite geriausią!

MOHAWK Furniture Ltd.

2448 Danforth Ave. • Tel. OX 9-4444
137 Roncesvalles Ave. • Tel. 537-1442

Abi parduotuvės atidarytos nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.

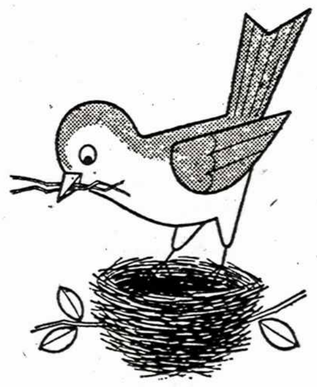

Pavasaris skirtas paukščiams...
Atlikite pagerinimus dabar!

Kodėl laukti šilto oro, kad galėtumėte pataisyti savo namą? Su NHA Namų Pagerinimo Paskola, gaunama per jūsų banką, jūs galite atlikti dabar. Padarykite tai greičiau ir dažnu atveju galite sutaupyti pinigų. Patikrinkite sąrašą darbų, reikalingų atlikti prie jūsų namo ir nedelskite. Atlikite pagerinimus dabar.

- *Papildomi kambariai*
- *Dažymas ir popieriavimas*
- *Garažas ar mašinai vieta*
- *Prieangis*
- *Vandentiekio darbai*
- *Šildymas*
- *Salkos kambariai*
- *Sklepas*
- *Žaidimo kambarys*
- *Dabinimosi kambarys*
- *Tvoros*
- *Praustuvės ir šulinių įrengimai*
- *Mūrinimo darbai*
- *Grindys*
- *Stogas*
- *Insuliacijos*
- *Elektrinės sistemos*
- *Spintos*
- *Vonių ir virtuvės įrengimai*
- *Ugniavietė*
- *Dvigubi langai ir durys*
- *Nejud. krosnys ir šaldytuvai*
- *Vėjo ir saulės uždangos*
- *Pamatinės sienos*

KAS GALI GAUTI PASKOLAS? Namų ir apartamentų savininkai. Kaip greit reikalinga paskolą grąžinti? Priklauso nuo sumos dydžio. Paskolos gali būti atmokamos dalimis kas mėnesį, įskaitant ir nuošimčius net iki 10 metų laikotarpio.

Kur gauti smulkesnę informaciją? Kreipkitės į banko direktorių. Padarykite tai dabar. Tad būsite atlikęs reikalingus pataisymus ar pagerinimus nedelsdamas.

Kodėl laukti pavasario?

HON. ALLAN J. MacEACHEN
MINISTER OF LABOUR, CANADA

DIN-263A

Mann & Martel

REALTORS

2320 Bloor St. W. Tel. RO 2-8255

BABY POINT
$8.900 pilna kaina, 5 kamb. mūr. namas vandeniu alyva apšildomas, alum. antri langai ir durys. Viena atvira skola 10 metų. Įmokėti tik $1.100.

BLOOR — JANE — Bungalow
$5.900 įmokėti, atskiras mūrinis 7 kambarių namas, privatus įvažiavimas ir garažas. Vandens šildymas, didelis sklypas ant upės kranto. Moderniška virtuvė, gražūs kambariai, kilimai ir graži aplinka.

SWANSEA
$4.900 įmokėti; atskiras, mūrinis gražių plytų namas. 7 dideli kambariai, moderniška virtuvė, gražus kiemas. Prašoma kaina $18.500, gal ir mažiau.

ST. CLAIR — OAKWOOD
$4.700 įmokėti, 8 kamb. dviejų augštų mūrinis namas. Dideli kambariai, 2 moderniškos virtuvės ir naujai įrengta vonia, vandeniu alyva šildomas. Graži aplinkuma ir arti susisiekimo.

BLOOR — JANE
$4.900 įmokėti, 7 kamb. dviejų augštų, gražus mūrinis namas su garažu ir privačiu įvažiavimu. Moderniška virtuvė, vandens alyvos šildymas. Visai arti Bloor.

SWANSEA — BLOOR
$3.700 įmokėti, atskiras, mūrinis 6 kamb. namas, dvi virtuvės. Į garažą lengva įvažiuoti. Visai arti Bloor ir tuoj galima užimti.

BLOOR — QUEBEC
$3.400 įmokėti, 7 kamb. dviejų augštų mūrinis namas, vandens alyvos šildymas, didelis kiemas. Viena skola balansui, už mėnesio galima užimti. Platus įvažiavimas ir garažas.

BLOOR — BERRY RD.
$10.000 įmokėti, gražus rupių plytų apartamentinis pastatas — fourplex, tik 8 metų senumo su 4 garažais ir privačiu įvažiavimu. Kiekvienas butas po 2 miegamus, dideli kambariai, patogus išnuomojimas. 5% ilgalaikis morgičius. Geros nuomos. Visai arti susisiekimo ir krautuvių. Labai geras pirkinys.

B. SAKALAS

Darbo telef. RO. 2-8255 Namų telef. LE. 6-1410

P.S. Jeigu kartais nerastumėte šiame skelbime sau tinkamo namo ar biznio, tuojau skambinkite mums pasiteiraudami ką mes turime naujo, nes mes gauname kas dieną naujų nuosavybių.

SPORTAS

Pabaltiečių Sporto Federacija rengia olimpijadą dviem ratais. Olimpijada nutarta rengti 2 ratais. I-jį rengia latviai 1964 m. gegužės 2-3 d. Klevelande. Programoje — krepšinis, tinklinis ir stalo tenisas.

II-jį ratą rengia lietuviai 1964 m. birželio 27-28 d. Klevelande ar, eventualiai, kitoje vietovėje. Programoje — lengvoji atletika, plaukymas, lauko tenisas ir futbolas — soccer.

Federacijos suvažiavime buvo nutarta plėtoti pabaltiečių sportinę veiklą ypač priaugančiam jaunimui, žymiai padidinant ateinančių metų varžybų programą prieauglio klasėse.

Taipogi nutarta plėsti pabaltiečių veiklą — steigti pabaltiečių sporto federacijos skyrius didesnėse vietovėse, organizuoti vietinio pobūdžio varžybas, siekti per sportą glaudesnio socialinio bei kultūrinio bendravimo ir pan. Bus stengiamasi duoti platesnių informacijų apie kiekvienos tautybės sportinę veiklą išleidžiant neperiodinį biuletenį.

PSF-jos vyriausias organas yra vykdomasis komitetas — Executive Board, kurį sudaro 12 asmenų iš kiekvienos tautybės po 4. Komiteto kadencija — 2 metai. Atstovus skiria paskirų tautybių sportinės vadovybės. V. k-tui vadovauja kiekviena tautybė eilės tvarka. Dabartinis v. k-tas sudarytas pereitais metais. Jam vadovauja latviai. Pirmininku yra žinomas latvių sporto veikėjas V. Baumanis, sekretorium — mūsiškis A. Bielskus. Kiti mūsų atstovai yra V. Jokūbaitis — Cleveland, J. Gustainis — Toronto, P. Petrutis — Chicago ir protokolo sekr. R. Besperaitytė — Cleveland.

Šalia pabaltiečių olimpinių žaidimų, šį sezoną yra numatyta suruošti pirmąsias Š. Amerikos pabaltiečių slidinėjimo varžybas, kurių rengėjais sutiko būti estai.

Šachmatų pirmenybės atidėtos. — 1963 m. lapkričio 28-30 d. Klevelande turėjusios įvykti Š. Amerikos lietuvių 1963 m. individualinės šachmatų pirmenybės buvo atidėtos, kadangi ši data pasirodė nepatogi daugumai mūsų šachmatininkų. Atidėtos pirmenybės numatomos vykdyti Toronte. Data bus paskelbta vėliau. **FASK**

1964 M. SPORTINIŲ VARŽYBŲ KALENDORIUS

Remiantis visuotinio ŠALFASS-gos suvažiavimo, įvykusio 1963 m. lapkričio 30-gruodžio 1 d. Klevelande, nutarimais bei patvirtinimais, FASK-tas skelbia sekantį 1963-64 m. sezono sportinių varžybų kalendorių:

XIV-jų žaidynių krepšinio varžybos — 1964 m. balandžio 4-5 d. Toronte. Rengia Kanados sporto apygarda.

1964 m. Š. Amerikos pabaltiečių olimpiniai žaidimai: krepšinis, tinklinis ir stalo tenisas — 1964 m. gegužės 2-3 d. Klevelande; rengia latviai.

Lengvoji atletika, plaukymas, lauko tenisas ir futbolas — soccer — 1964 m. birželio 27-28 d. Klevelande; rengia lietuviai — FASK-tas, talkininkaujant Klevelando LSK Žaibui.

XIV-jų žaidynių lengvosios atletikos, lauko teniso ir futbolo — soccer varžybos — 1964 m. rugsėjo 12-13 d. Čikagoje; rengia Vid. vakarų sporto apygarda.

XIV-jų žaidynių stalo teniso ir plaukymo varžybos numatomos vykdyti kartu, kaip ir pereitą sezoną.

XIV-jų žaidynių tinklinio varžybos bus prijungiamos prie krepšinio varžybų 1964 m. balandžio 4-5 d. Toronte tik tuo atveju, jei varžybose atsiras dalyvių iš Rytų ir Kanados sporto apygardų. Priešingu atveju — tinklinio varžybos numatomos vykdyti Čikagoje, skirtingu laiku.

Šis varžybų kalendorius apima tik metinių žaidynių bei pabaltiečių pirmenybių datas. Čia nepaminima visa eilė kitų, mažesnės apimties varžybų, kaip apygardinės pirmenybės ir kt.

FASK

VYČIO ŽINIOS

Krepšinio treniruotės vėl pradedamos šį penktadienį Ryerson mokykloje. Treniruotės bus vykdomos nuolatine tvarka — 7 val. berniukams ir mergaitėms ir 8.30 val. vyrams ir moterims. Artėjant Kanados lietuvių pirmenybėms visi krepšininkai prašomi stropiai lankyti treniruotes.

Berniukai D pralaimėjo pirmas šių metų pirmenybių rungtynes prieš Woodgreen 18:15 pasekme. Vytiečiai per visą žaidimą pirmavo, tačiau paskutinėje minutėje priešas įmetė du krepšius, kurie ir nulėmė laimėjimą. Žaidė: V. Kaknevičius 2, R. Karalius 5, Nacevičius 2, M. Karalius 4, Rautinš 2, Plačiakis, R. Vanagas, Ramanauskas, R. Kaknevičius.

Visuotinis susirinkimas įvyks sausio 19 d., 3 val. L. Namuose. Bus apsvarstyta metinė veikla ir renkama nauja valdyba. Visus kviečiame gausiai dalyvauti.

Šaudymo sekcija steigiama Vyčio sporto klubo rėmuose. Jei susiburs pakankamas skaičius šaulių, bus organizuojamos šaudymo pratybos, varžybos ir pan. Visi norintieji prisidėti prašomi atsilankyti į visuotinį LSK Vytis susirinkimą, kuriame p. Usvaldas tuo reikalu padarys pranešimą.

"Vytiečių Dienos" — klubo informacinis leidinys vėl pasirodė. Biuletenis apima LSK Vytis sportinę veiklą 6 mėn. laikotarpyje ir teikia informaciją klubo nariams bei visuomenei.

Kanados l. krepšinio pirmenybėse, kurios įvyks Toronte sausio 25-26 d., dalyvaus 6 Vyčio komandos. **A. S.**

Pirmasis ledo ritulio turnyras pradėtas Kaune. Į baigmę pateko "Inkaro" ir "Raudonojo Spalio" komandos. "Inkaras" nugalėjo "Kauno audinius" 6:2, "Atletą" 4:1, o "Raudonasis Spalis" laimėjo susitikimą su "Politechnika" 4:0 ir su F. Dzeržinskio staklių gamyklos komanda 4:2.

Perkelia frontą?

(Atkelta iš 1 psl.)

Labiausiai sukrečiančia žinia metų sąvartoje reikia laikyti iš naujo kilusį gandą, kad Maskva neatsisako savo minties pakeisti lotyniškuosius rašmenis rusiškaisiais.

Žymusis Stockholmo dienraštis "Svenska Dagbladet" pirmame puslapyje paskelbė, kad Švedijos sostinėje esančią pabaltiečių koloniją pasiekusios žinios verčiančios būgštauti dėl tautinės kultūros likučių. Straipsnyje gana išsamiai paduotos žinios, kurias savo metu (staiga mirusio Lkp šulo K. Preikšo dėka?) esame matę savo spaudoje. Kiek teko pačiam susidurti su kaikuriais švedų intelektualais, toji žinia juos apstulbino. "Tai tiesiog neįsivaizduojama, kad jie kėsintųsi nutraukti paskutinį Pabaltijo ryšį su Vakarais", taip kalbėjo man vienas filologijos daktaras, rodydamas tą straipsnį, kurį išsikirpęs saugo ir kitiems rodo. Ir mano dėmesį, beje, jis pirmiausia į straipsnį atkreipė. Kitas slavistas docentas man aiškino, jog vien tik dėl lietuvių, kurių sąmonėje giliai įsirėžęs 40 metų kovos laikotarpis už savo spaudą, nepavykusio eksperimento pakartojimas neįmanomas . . .

Lietuvių skautų veikla

KONCERTAS — BALIUS įvyks sausio 11 d. Programą išpildys jaunos menininkės — sol. L. Šukytė, akomp. muz. D. Skrinskaitei. Programa nauja, iki šiol negirdėta. Šį koncertą-balių ruošia tėvų-rėmėjų komitetas; pelną skiria stovyklos skoloms mažinti. Koncerto pradžia punktualiai 7.30 v.v. Po koncerto šokiai geram orkestrui grojant Prisikėlimo salėje.

ŠĮ KETVIRTADIENĮ 7.30 v.v. būkle Rambyno tunto visų vadovų posėdis. Dalyvavimas būtinas.

STOVYKLAVIETĖS FONDUI aukojo: $100 J. Tumosa; $25: A. Kaušpėda, J. Sinkevičius; $10: ps. F. Bobinas, v.s. O. Zailskienė. Visiems aukotojams nuoširdus ačiū.

T. PRANCIŠKONAMS už duotą paukštytėms ir vilkiukams Kalėdų proga iškilmingai sueigai ir arbatėlei salę nuoširdžiai dėkoja jų vadovai; taip pat J. Sinkevičiui už maistą ir šeštad. mokyklos vadovybei už 60 pakietėlių.

ŠATRIJOS IR RAMBYNO TUNTŲ vadovių-vų bendras posėdis — sausio 16 d., 7.30 v.v. skautų būkle. Bus planuojama ateinančių metų bendra veikla.

PASIKEITIMAI RAMBYNO TUNTE IR KANADOS RAJONE. — Sausio 2 d. Rambyno tunto posėdyje tunt. v.s. V. Skrinskas išklausė vienetų vadovų pranešimų iš praeitų metų veiklos. Padėkojęs visiems už nuoširdų ir glaudų bendradarbiavimą, perskaitė raštą, kad nuo sausio 5 d. jis perima Kanados rajono vadeivos pareigas ir tuo pačiu išeina iš tuntininko pareigų. Naujo tuntininko pareigas perėmė sk. skyr. vedėjas s. K. Batūra.

PR. SAVAITGALĮ naujasis Rambyno tunt. s. K. Batūra, stov. fondo pirm. ps. G. Stanionis, s. F. Mockus ir rangovas P. Regina iškylavo Romuvoj, kuri šiuo metu apsiklojusi giliu sniegu ir lengviausiai pasiekiama slidėmis. Pravartu būtų vyčiams tokia iškyla.

V.s. V. SKRINSKAS, pradėdamas eiti Kanados rajono vadeivos pareigas, prisistatė Kunigų Vienybės pirm. Kanadoje mons. dr. J. Tadarauskui. Pasikalbėjime dalyvavo Kanados raj. dv. vadas s. T. S. Kulbis, SJ, Hamiltono tėvų k-to pirm. A. Paukštys ir sk. vadovas Tumaitis.

VASARIO 2 D. HAMILTONE įvyks suvažiavimas vienetų vadovų-vių, skautininkų-kių, vyr. skaučių, sk. vyčių, tėvų-rėmėjų k-to iš Toronto, Hamiltono, Niagaros pusiasalio, Londono,Ročesterio, Buffalo ir kitų vietovių. Tikslas — pagyvinti skautišką veiklą ir suderinti visą veikimą, o taip pat įtraukti visus tėvus į aktyvų ir visokeriopą darbą. Suvažiavimą rengia vadeivų prašomi Hamiltono tuntai bei jų komitetas.

Vyriausybės atsakymas pabaltiečiams

1963 m. gruodžio 3 d. Baltų Federacijos valdyba turėjo savo rudeninį posėdį. Buvo aptarta dabartinė ir būsima veikla. Ruošiamas naujas leidinys kitų metų minėjimui. Daromi žygiai įsteigti kituose Kanados miestuose, kur gyvena žymesnis pabaltiečių skaičius, Baltų Federacijos skyrius.

Praėjusio birželio minėjimo dalyviai priimtoje rezoliucijoje buvo prašę Kanados feder. vyriausybę daryti žygių, kad Sovietų S-gos vyriausybė leistų susijungti šeimoms, kurios praėjusio karo metu buvo išardytos: vieni liko už geležinės uždangos, kiti yra atsidūrę vakarų pasaulyje. Min. pirm. L. B. Pearson raštu atsakė, kad Kanados vyriausybė per savo pasiuntinybę Maskvoje pakartotinai yra dariusi žygių panaikinti šias antrojo pasaulinio karo liekanas, bet su mažu pasisekimu. Esą vilties, kad ateityje būsią pasiekta geresnių rezultatų.

Valdyba nusistatė prašyti, kad visos trys pabaltiečių tautos paruoštų bendrą memorandumą karališkajai komisijai dviejų kultūrų ir kalbų klausimu.

Praėjusių metų birželio 15 d. minėjimas davė $529 pajamų; išlaidų buvo $545. Iždo yra iš viso $1.221.

Pabaltiečių Moterų taryba duota $50 paskola numatytai arbatėlei naujų kanadiečių įpilietinimo proga. **A.**

Extra Realty Ltd.

1043 BLOOR ST. W. • Tel. LE. 1-1161

Didžiausias pasirinkimas namų, farmų, žemės sklypų, apartamentų, biznių.

HIGH PARK, $10.000 įmokėti, mūro, atskiras namas, pirmame augšte 5 kambariai, viso 12 kambarių, 3 virtuvės, 3 vonios, neskaitant rūsio, sklypas 50x160 pėdų. $34.000.
BLOOR — RUNNIEMEDE, mūro, atskiras, 6 kambarių, vienos šeimos namas, garažas. $15.000 grynais.
JANE—ANNETTE, $8.000 įmokėti, atsk., rauplėtų plytų, 6 metų senumo, tikras tripleksas. $29.000.
SWANSEA — NETOLI BLOOR, atskiras, gražių rauplėtų plytų, 5 kambarių bangaliukas, garažas, platus šoninis įvažiavimas. $15.600.
DUNDAS — BROCK, $2.000 įmokėti, priekis mūro, atskiras, 8 kambariai per 2 augštus, 2 šeimų namas. $9.000 pilna kaina.
RONCESVALLES — HEWITT, $5.000 įmokėti, atskiras, gero mūro, 8 kambarių namas, naujas modernus apšildymas, 10 pėdų privatus įvažiavimas, garažas, didelis gražus kiemas. Dėl išvažiavimo pigiai parduodamas. Liks viena ilgametė skola balansui.

Skubiai prašau skambinti man asmeniškai po darbo nuo 8-10 val.

J. KUDABA Namų telefonas RU. 3-2105

Kreipkitės visais reikalais. Čia gausite rimtą ir sąžiningą patarimą.

VISŲ RŪŠIŲ APDRAUDA

Gyvybės • Automobilių • Namų • Hipotekų • Vasarviečių • Baldų
Nelaimingų atsitikimų • Vagysčių • Verslo • Ligos • Bondai
Gydytojų vizitai • Operacijos • Mėnesinės pajamos ir pan.

Balys Maskeliūnas, Member LUA

2493 LAKE SHORE BLVD. WEST, ROOM 101
Toronto 14, Ont. Telefonas 251-4864

Netikėtai mirus mylimam vyrui
teisininkui V. UŽUPIUI,
žmoną dr. ALDONĄ,

Lietuvių Katalikių Moterų Dr-jos įkūrėją Kanadoje, giliai užjaučiame, prašydamos Augščiausiojo dvasinės stiprybės šioje skaudaus liūdesio valandoje —

KLK Moterų Draugijos Toronto Šv. Jono Kr. parapijos skyrius

Kanados Lietuvių Bendruomenės garbės teismo nariui
teisininkui VIKTORUI UŽUPIUI mirus,
liūdesyje likusią žmoną dr. Aldoną Užupienę
nuoširdžiai užjaučiame —

KLB garbės teismo vardu

E. Sudikas
A. Liūdžius
J. Kšivickis
P. Augustinavičius
J. R. Simanavičius

A. † A.

teisininkui VIKTORUI UŽUPIUI mirus,
ponią dr. Aldoną Užupienę ir gimines
nuoširdžiai užjaučiame —

J. A. Vanagai

A. † A.

Mylimam vyrui VIKTORUI UŽUPIUI mirus,
jo žmoną dr. A. Užupienę
skausmo ir liūdesio valandose užjaučiame
ir kartu liūdime —

I. J. Baltakiai ir šeima

Didžioj liūdesio valandoj
p. ALDONĄ SIMINKEVIČIENĘ ir šeimą,
mirus jos mamytei Lietuvoj,
giliai užjaučiame —

G. K. Budreckai
B. V. Končiai
R. V. Stabačinskai

ALDONAI SIMINKEVIČIENEI,
jos mylimai mamytei mirus Lietuvoje,
reiškiame gilią užuojautą —

L. P. Butėnai
J. E. Butkai
P. B. Sapliai

Padėka

Nuoširdžiai dėkojame už mums visai netikėtą staigmeną, pagerbimą — balių ir puikią brangią dovaną mūsų 20 metų vedybų sukakties proga.

Dėkojame p.p. O. T. Trečiokams, E. A. Underiams, B. V. Trumpams, J. A. Pūkams, K. Bortnikienei, Č. A. Pažeriūnams, E. S. Jonaičiams, M. S. Jaseliūnams, O. J. Gataveckams, P. Gaideliui, V. A. Grybams, O. V. Marcinkevičiams, A. B. Chamsitzis, V. Buragui, S. A. Petraičiams, P. R. Draudvilams, G. J. Verbylams, B. K. Kareckams, J. Šileikiui, M. S. Kriščiūnams, E. J. Razokams ir p. Baronaičiams.

Ypatinga padėka rengėjams p. Trečiokams ir p. Underiams už vargą, rūpestį ir parodytą nuoširdumą.

Visiems nuoširdus ačiū —

Anastazija ir Stasys Gaideliai

Ateitininkų žinios

Paskutinės a.a. V. Užupio rekolekcijos

1963 m. gruodžio 7-8 d. savaitgalis. Netoli Toronto, King miestelyje 23 lietuvių vyrų grupė atliko uždaras rekolekcijas, vedamas mons. dr. V. Balčiūno.

Vienas iš rekolektantų — Viktoras Užupis. Rekolekcijų tema: Mistinis Kristaus Kūnas. Vienuolyno aplinka ir rekolekcijų vedėjo žodžiai visus savotiškai nuteikia, verčia mąstyti.

Važiuodamas į rekolekcijas, Vikt. Užupis išsitarė, kad tai pirmos jo gyvenime uždaros rekolekcijos. Konferencijų pertraukų metu visi susimąstę vaikšto po gražų vienuolyno ūkį. V. Užupis irgi vaikštinėja, bet kiekvieną sutiktą savotiškai nuteikia savo ramumu, lengvu humoru.

Vienos pertraukos metu ilgai vaikštinėja su mons. Balčiūnu, net visi susirinkę koplytėlėn turi jų laukti.

Rekolekcijos baigėsi. Visi grįžta namo. V. Užupis kalba: gaila, jog tiek maža mūsiškių panašiomis rekolekcijomis tepasinaudoja. Jis vienodai ramus ir prieš rekolekcijas ir po jų. Ramus, nes jo gyvenimo kelias buvo "visa atnaujinti Kristuje". Iš to kelio jis niekad neišsuko.

Prabėgo 3 savaitės po rekolekcijų ir Viešpats jį pašaukė pas save. Kad ir pilniausią sąmonę būtų mirties momentu turėjęs, V. Užupis mirties nebūtų pabūgęs. Kartu su juo dalyvavę rekolekcijose jaučia, kad mirtis jam reiškė tik priartėjimą prie Dievo. Tą jaučia ir visi, kurie jį arčiau pažino. **V. K.**

ŠEŠTADIENĮ, sausio 11 d., 9 val. ryto Prisikėlimo bažnyčioje — ateitininkų pamaldos už a.a. V. Užupį. Visi sendraugiai, studentai ir moksleiviai kviečiami dalyvauti.

SEKMADIENĮ, sausio 12 d., vyr. moksleiviai vyksta į Hamiltoną, kur 3 val. p.p. įvyks bendras Hamiltono ir Toronto moksleivių susirinkimas ir po susirinkimo jaunimo šokiai. Norintieji kartu važiuoti prašomi skambinti kuopos dv. vadui T. Rafaeliui LE 3-0621.

SENDRAUGIŲ SUSIRINKIMAS — sekmadienį, sausio 12 d., 6 v.v. L. Vaikų Namuose. Susirinkimas svarbus ir visi sendraugiai prašomi dalyvauti.

STUDENTŲ IDEOLOGINIUOSE KURSUOSE Čikagoje atostogų metu iš Toronto dalyvavo stud. Živilė Šlekytė, A. Kuolaitė ir K. Skrupskelis .

ŠV. JONO KR. PARAPIJOS jaunučių ateitininkų susirinkimas — sekmadienį, sausio 12 d., 4 v. p.p. Šv. Jono Kr. parapijos salėje.

R. CHOLKAN

& CO. LIMITED REALTORS

527 Bloor St. W. – Toronto 4, Ont.
Telefonas LE. 2-4404

BABY POINT, $3.000 įmokėti, 8 kambarių per du augštus, atskiras mūrinis namas, kvadratinis planas, vandens alyvos šildymas, garažas su privačiu įvažiavimu.

SWANSEA, gražus 5 kambarių bungalas, kvadratinis planas, recreation kambarys, garažas su privačiu įvažiavimu, virš 250 pėdų sklypas, puiki rami vieta.

INDIAN RD.—BLOOR. Apie $5.000 ar mažiau įmokėti, 9 kambarių atskiras mūrinis namas, 2 vonios, vandens alyvos šildymas, dvigubas garažas, netoli susisiekimo bei kraut.

RUNNYMEDE — BLOOR. $5.000 įmokėti, 6 kambarių atskiras mūrinis namas, kvadratinis planas, 2 virtuvės, garažas su šoniniu įvažiavimu, lengvos išsimokėjimo sąlygos.

RUSHOLME RD., $5.000 įmokėti, didžiulis 14 kambarių 3-jų šeimų atskiras mūrinis namas, 3 vonios, 3 virtuvės, vandens šildymas, garažai su plačiu įvažiavimu, puikus nuomavimui.

KINGSWAY, $5.000 įmokėti, penkių kambarių gražus mūrinis bungalas, vandens alyvos šildymas. Užbaigtas 3-jų kambarių butas rūsyje, garažas su privačiu įvažiavimu, netoli susisiekimo, žemi namo mokesčiai.

SWANSEA — BLOOR, $6.000 įmokėti. 7 kambarių atskiras mūrinis namas, graži moderni virtuvė, kvadratinis planas, garažas su privačiu įvažiavimu.

HIGH PARK — RONCESVALLES. Apie $6.000 įmokėti, 11 kambarių atskiras mūrinis namas, kvadratinis planas, 3 virtuvės, dvigubas garažas su plačiu įvažiavimu.

OAKWOOD — ST. CLAIR. $10.000 įmokėti, gražus 10 kambarių atskiras mūrinis namas, 2 vonios, 2 virtuvės, vandens alyvos šildymas, užbaigtas kambarys rūsyje, garažas su privačiu įvažiavimu. Viena skola balansui.

SWANSEA, apie $12.000 įmokėti. Puikus 11 kambarių atskiras mūrinis dupleksas, nesenas, modernus, virš 250 pėdų sklypas. Dvigubas garažas su privačiu įvažiavimu, viena atvira skola balansui, arti Bloor. Tikrai puikus pirkinys.

PARKDALE RAJONE
$40.000 įmokėti, puikus 9 augštų, 66 butų pastatas. Balkonai, keltuvai, FM visuose butuose, požeminiai garažai ir t.t. Pilnai išnuomotas, $90.600 metinių pajamų. Mirtis šeimoje verčia parduoti. Ypatingai gera proga su palyginamai žemu įmokėjimu nusiprikti didelį ir pelningą pastatą. Pilna kaina $590.000

EGLINTON — KENNEDY
$20-25.000 įmokėti, 29 butų naujas pastatas, balkonai, keltuvas, kilimai ir t.t. Pilnai išnuomotas. $38.500 metinių pajamų. Prašo $245.000.

WELLANDE, ONT.
$20.000 įmokėti, benzino stotis — garažas — restoranas ir 8 k. gyvenamasis namas. Metinė apyvarta virš $85.000. Geras ir moderniai įrengtas biznis. Prašo $65.000. Vienas morgičius iš 5% 16 metų. Vertas dėmesio pirkinys.

HIGH PARK
$4.000 įmokėti, atskiras, mūrinis, 7 kambarių namas. Dvi modernios virtuvės. Garažas ir šoninis įvažiavimas. Dideli ir gražūs kambariai. Savininkas pirko ir turi parduoti. Prašo $19.500.

COLLEGE — OSSINGTON
$10.000 įmokėti, gali būti ir mažiau. Atskiras mūrinis 8 butų apartamentinis pastatas, Visi butai po 5 kambarius. Pastatas labai gerame stovyje. Viena atvira skola balansui. Prašo $63.000.

VAKARŲ TORONTE
$15.000 įmokėti, gražus, naujas 12 butų apartamentinis pastatas. $13.500 metinių pajamų. Labai arti krautuvių ir tramvajaus. Gražiausias pastatas tame rajone. Prašoma kaina $89.000.

LABAI RETA PROGA
$15.-20.000 įmokėti, visai naujas 23 butų ultra modernus pastatas. Visi butai išnuomoti ir turi nuomos sutartis. $27.000 metinių pajamų. Vienintelis pastatas apylinkėje, todėl nėra jokios konkurencijos. Prašoma $185.000.

Be to, turime labai didelį pasirinkimą įvairaus dydžio apartmentinių namų.

Pr. KERBERIS
Darbo tel. LE. 2-4404
Namų tel. LE. 5-1584

J. RUKŠA
LE. 2-4404
Namų telefonas LE. 6-9165

PASITEIRAUKITE DĖL KITŲ NUOSAVYBIŲ.
REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.

Taupyk ir skolinkis

Toronto Lietuvių Kredito Kooperatyve *"PARAMA"*

Būstinė: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario • Telefonas LE. 2-8723

Už sutaupas moka nuo 4½% iki 5%. Už asmenines paskolas ima tik 7%. Už paskolas-morgičius — 6½%. Paskolos mirties ir invalidumo atveju apdraustos. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2.000.00.

Paramos nariais gali būti kiekvienas lietuvis gyvenantis Kanadoje.

KASOS VALANDOS: dienos metu nuo 10 val. iki 1 val. 30 min. kiekvieną dieną, išskyrus sekmadienius; šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val., o vakare nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. tiktai pirmadieniais ir penktadieniais.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvo pagrindinis tikslas – patarnavimas savo nariams.

Už indėlius mokama 4½%; asmeninės paskolos — 7%; morgičių paskolos — 6½%. Nariam duodama nemokama gyvybės apdrauda iki $2000. Asmeninės paskolos taip pat apdraustos. Pilnas čekių patarnavimas.

Visais finansiniais reikalais kreipkitės į Prisikėlimo parapijos bankelį: 999 College St., Toronto 4, Ont. Tel. 532-3400. Darbo valandos: pirmadieniais 10-1 val.; penktadieniais 5-8 val.; šeštadieniais 9-12 val. ir sekmadieniais 9.30-1 val.

A. J. MORKIS

REAL ESTATE & MORTGAGE BROKER

1385 Queen St. W. (prie Lansdowne Ave.)

Telefonai: LE. 4-8459; LE. 4-8450 Namų telefonas: BE. 3-5996

$1.200 įmokėti, Bloor — Dundas, 7 kamb. 2 augštų namas, naujas šildymas, 2 modernios virtuvės, koridorinė sistema, alyviniais dažais dažytas, asfaltuotas įvažiavimas.

$2.000 įmokėti, Parkdale, palikiminis pardavimas, atskiras, plytinis, 8 didelių kamb. namas, šilto vandens šildymas, šoninis įvažiavimas, garažas, sklypas tinka apartamento statybai.

$3.000 įmokėti, Dunn — Queen, atskiras, 9 didelių kamb. namas, 2 pilnai įrengtos vonios, 3 virtuvės, šoninis įvažiavimas, 2 garažai, puiki nuomavimui vieta.

$5.000 įmokėti, Bloor—Runnymede, 7 kamb. atskiras, mūrinis, 2 augštų namas, šilto vandens šildymas, 2 virtuvės, šoninis įvažiavimas, garažas, 1 hipoteka balansui.

Fish & Chips verslas, Scarlett Rd. — Dundas, $4.000 pilna kaina, $300 savaitinės apyvartos, gera ir nebrangi nuoma.

$10.000 įmokėti, Bloor—Jane, tripleksas, mūrinis, atskiras, 14 kambarių, 5 metų, 2 apart. išnuomoti, šilto vandens šildymas, privatus įvažiavimas, 3 garažai.

$3.000 įmokėti, Dovercourt—Bloor, 6 kamb. plytinis namas, 2 virtuvės, garažas, naujas šildymas, alyviniais dažais dažytas.

Turime krautuvių, farmų, vasarviečių, hotelių, motelių įvairiose vietose ir įvairia kaina. Prašome tik kreiptis pas mus.

Taip pat parūpiname geresnėm sąlygom paskolų-morgičių.

Vyt. Morkis J. Kaškelis A. Bliudžius

Aukso amžiaus klubas

Jei gaunate senatvės pensiją, galite įstoti į "Odeon Theatres Golden Age" klubą. Jo nariai gali lankyti Odeon kino teatrus betkurią dieną savaitėje, betkur Kanadoje už 35 centus po pietų, ir 50 centų vakarais. Tik tam tikru laiku negalima pasinaudoti šia teise, kai Odeono kino teatrai skelbia rezervuotas vietas. Parodykite savo amžiaus liudijimą — gimimo metriką ar senatvės pensijos čekį kino teatro kasai ir gausite klubo nario knygelę.

Can. Scene

JAMES B. GILBERT REALTOR
1495 KIPLING AVE. NORTH. KIPLING PLAZA. REXDALE
Didžiausias pasirinkimas bungalovų, namų Westone, Westway, Rexdale, Thistletown ir visoje vakarinėje miesto dalyje. Būdami šioje vietoje greičiausiai apžiūrime naujai gautas nuosavybes ir galime tuojau Jums parodyti. Taip pat turime įv. krautuvių, apartamentų, hotelių, motelių, ūkių, vasarviečių pardavimui arba išnuomavimui.
P. MALIŠAUSKAS
DARBO TELEFONAS CH 1-5205 NAMŲ TELEFONAS 741-3124

F. SENKUS REAL ESTATE
1997 Dundas St. W. • Tel. 533-4414

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS priima užsakymus vyriškų ir moter. paltų ir kostiumų.
A & B TAILORS
A. Beresnevičius
Parduodami vyriški kostiumai, megztiniai, viršutiniai marškiniai ir kita.
1299 DUNDAS STREET WEST, TORONTO. TEL. LE. 1-1432

George BEN, B.A.
ADVOKATAS-NOTARAS
praneša, kad
persikėlė
į naujas patalpas
1134 DUNDAS ST. W.
Toronto 3, Ont.
Telefonas LE. 4-8431

Dėmesio namų savininkai!
Atlieku įvairius namų vidaus bei lauko remontus. Darbas geras. Kaina pigi.
BR. AMBAKAS
Tel. LE. 7-2815

AUGŠTŲ KVALIFIKACIJŲ MECHANIKAI
Sav. Bill Bartha ir Frank Petit
Taiso visų modelių mašinas: automatinės transmisijos, ratų balansavimas, motorų remontas, tepimas ir kt. Syki pabandę, grįšite pas mus atgal.
BLOOR AUTORITE GARAGE
296 BROCK AVE. (tarp Dundas ir College). Telefonas 531-1305

PLUMBING and HEATING
J. LISAUSKAS, valdžios pripažintas plomberis, atlieka įvair. plumbing ir vandens apšildymo darbus. Darbas sąžiningas ir nebrangus.
148 Westminster Ave., Toronto
Telefonas LE. 2-5191

VISŲ RŪŠIŲ AUTOMOBILIŲ BODY TAISYMAS
Dundas Auto Body
Darbas sąžiningas ir garantuotas.
Savininkas STAN MURAS
418 BATHURST ST. • WA. 1-3225

Dėmesio!
•
TAISO: šaldytuvus, skalbimo mašinas, siurblius—vacuum cleaners, elektrines plytas ir kitus namų ruošai pritaikytus elektrinius reikmenis.
Vl. Šlenys – RO. 9-6047

LIETUVIO ADVOKATO ĮSTAIGA
NEIMAN, BISSETT & SEGUIN
Advokatai — Notarai
35 HAYDEN ST., Toronto,
(arti Bloor ir Yong gatvių)
Telef. įstaigos: WA. 4-9501. Telef. namų: BE. 3-0978

Lietuvis LAIKRODININKAS
F. BOCHULIS
71 BEATY AVE. • TORONTO • TEL. LE. 3-5116
Taisau visokių rūšių laikrodžius ir žiedus. Pageidaujantiems paimu ir pristatau į namus. DARBAS GARANTUOTAS. Taipgi per mane galite nusipirkti pigiau laikrodžius, šliūbinius žiedus ir kt.

TELEVISION–RADIO–Hi-Fi Service — Dirbtuvė
Tel. 532-7733
Taisome visus modelius T.V., Hi-Fi, Radio, vokiškus stereo, patefonus, transistorius ir kt. Darbas garantuotas, sąžiningai ir nebrangiai atliekamas lietuvio techniko.
T.V. antenos statomos ir taisomos.
Parduodame vartotas ir naujas T.V. ir H.-F.
CLEAR-VISION T.V., Hi-Fi
1736 Dundas St. W.
Sav. R. STASIULIS
Taisom šaldytuvus, skalbimo mašinas, elektrines plytas.

DUFFERIN RADIO and TV
SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. Parduodamos lempos ir batarejos. Prityręs specialistas su ilga praktika.
1000 College St., • LE. 1-3074 • Sav. P. Uzbalis

ŠILDYMO KONTRAKTORIUS
VISŲ RŪŠIŲ ŠILDYMAS IR ĮVAIRIOS POMPOS.
507 Dovercourt Rd., Toronto. LE. 4-6123
ANT. JUOZAPAITIS

Pirkdamas B/A produktus, perki geriausius!
B/A PARKDALE
Benzino stotis – Garažas
Parduodami augštos rūšies British American Oil Co. Ltd. produktai: filtruotas benzinas, alyva ir kit. Baterijos ir padangos garantuojamos 3 metams. Įvairūs mašinų pataisymai: tepimas, didelių ir mažų dalių pakeitimai. Darbas garantuotas ir atliekamas patyrusių, valdžios pripažintų mechanikų. Puiki proga pasinaudoti B/A Credit Card privilegijomis.
• Parduodama namų šildymo alyva • Mašinos paruošiamos žiemai • Teikiama vad. "Road Service" • Darbų įkainavimai nemokami
PARKDALE B/A SERVICE STATION
1181 Queen St. West (prie Gladstone)
Tel. 535-9468
Sav. ST. JOKUBAITIS ir AD. KALIUKEVIČIUS

Puiki dovana betkuria proga!

Naujai įdainuota 10 įvairių šokių plokštelė, grojant 18 asmenų orkestrui ir pritariant vyrų TRIO.

Visos plokštelės rekorduotos ir spausdintos

RCA

Visos plokštelės gaunamos lietuvių spaudos, dovanų, radijo ir televizijos parduotuvėse. Plokštelę išleido AIDAS Records 7203 South Western Ave., Chicago, Ill., USA. • Tel. GR 6-2800.

Skaitytojai pasisako

UŽUOMINOS APIE DR. DOVĄ ZAUNIŲ

"TŽ" 1963 m. 49-52 nr. paskelbtas žinomo Klaipėdos krašto veikėjo dr. M. Anyso straipsnis apie mažlietuvį — Lietuvos politiką dr. Dovą Zaunių.

Pradžioje, metęs akį į kalbamą straipsnį, buvau nudžiugęs, kad apie mano buvusį mokytoją ir šefą rašo klaipėdietis, nes mes tiek mažai teturėjome žinių apie Zaunių arba tik jų atplaišas. Bet perskaitęs straipsnį iki galo, neradau to, ko jieškojau.

Visų pirma dr. M. Anysas nieko nepasako apie Zaunių šeimą, jos kilmę, darbuotę Tilžėje ir kitur. Taip neužsimena, kada ir kaip Zaunius pradėjo dirbti mūsų užsienio reik. ministerijoje ir t.t. Kalba daugiausia apie jo šeimos sudarinėjimą, bet vietomis nutyli, nepasako aiškiau, kad dr. D. Zauniaus pirmoji žmona Jasinskaitė buvo už visas kitas ir visais atžvilgiais iškilesnė bei puiki jo vaikų motina. Straipsnį perskaičius, susitelkė įspūdis, kad ir apie šeimos sudarinėjimą, vietomis nutylima, nedasakant tose vietose, kurios reikalingos tikslesnio vertinimo. Man kažkaip neaiškus trečiosios žmonos apibendrinimas, kuri neva su sūnumi ir dukterimi gyvenanti Niujorke, kai tuo tarpu visas svietas žino, kad toji ponia dažniau save Leskaitiene vadina...

Dr. M. Anysą norėtųsi paklausti, ar jis nieko nebus girdėjęs apie Mortą Zauniūtę, garsėjusią jau anais Basanavičiaus - Kudirkos laikais? Lietuviškoji visuomenė jam būtų dėkinga, jei jis malonėtų plačiau atskleisti Jagomastų šeimos veiklą ligi pat tragiško finalo Vilniuje, kada juos naciai, prikergdami įtarimą bendravus su raudonaisiais, sušaudė. (Apie tai dr. M. Anysas rašė "TŽ" 1963 m. 30 nr., Red.).

Jau berods būtų pats laikas prisiminti Viktorą ir kitus Gailius, Reišius, Kybartus ir visą jų eilę. Man daugiausia rūpi tilžiškiai, nes su klaipėdiečiais patys gyvenome, turėjome daugiau progų juos pažinti.

Tiesa, daugumos jų jau nebėra gyvųjų eilėse: daug jų naciai nudaigojo, kiti mirė tremtyje, Sibire, bet dr. M. Anysas galėtų mums daugiau tikslių žinių surinkti... und wenn ich kann, dann ich muss, sakydavo seni geri vokiečiai, ar ne?

Lauksiu pasisakymo.

Dr. P. Mačiulis

DĖL LAIŠKŲ Į LIETUVĄ

Iš Lietuvos atvykusi lietuvė "TŽ" 1963. XII. 19. mus ragina mokėti kalbėti su bedieviais siunčiant tūkstančius laiškų ir atviručių į visus kampus Lietuvoje. Sako: ir bedievis gavęs Jūsų nuoširdų laišką, mokės jį įvertinti.

Mes visi čia gyveną iš patyrimo žinome, kaip Lietuvos žmonės yra persekiojami savo krašte ir kaip atsargiai jie mums rašo, be pavardės, tik krikšto vardais ir dažnai be tikslaus antrašo. Nei vienu žodžiu neprasitaria apie politiką, to pat reikalauja ir iš mūsų. Atrodo, kad tai daroma saugumo sumetimais.

Esant tokiai padėčiai, ar galime drįsti mūsų giminėms ir pažįstamiems siųsti krikščioniškų kalėdinių sveikinimų arba net ištisų laiškų?

Dr. M. A.

ČIKAGOS VAIZDAI IR VARGAI

EDVARDAS ŠULAITIS

ŠVIEŽUMU PADVELKĖ jėzuito kunigo A. Kezio paroda, atidaryta gruodžio 27 d. Jaunimo Centro rūsyje (ten, kur vyksta dailės parodos). Šis lietuvių visuomenei iš "Laiškų Lietuviams" žurnale tilpusių nuotraukų pažįstamas fotografas prisistatė su geru puošimčiu darbų, pasižyminčių tematikos įvairumu ir kūrybiniais jieškojimais.

"Fotografija, moderniausia ir universaliausia vaizdinės komunikacijos priemonė, bene tiksliausiai atspindi mūsų epochą. Teigimą, kad fotografija, kūrybingai nusiteikusio ir polėkio nesibijančio asmens rankose gali virsti ne vien tik sausa dokumentacija, o taip pat meninės išraiškos siekiančia priemone, liudija ir Algimanto Kezio, SJ, išstatytieji darbai". Tokiais žodžiais pradeda įvadą liuksusiniame (bene geriausiame kokį mūsų tarpe teko matyti) parodos kataloge dail. Algirdas Kurauskas.

Iš tiesų, daugeliu atvejų A. Kezys yra menininkas: jo foto aparato objektyvas net iš "negyvų" vaizdų sugebėjo išspausti gyvybe alsuojančią dvasią ir mokėjo parinkti tokias kompozicijas, kurios priverstų žiūrovą susimąstyti.

Šios parodos eksponatai buvo skirti pardavimui ir iš jų dalis buvo nupirkti. Darbų kainos svyravo nuo 15 iki 50 dol. Lyginant su mūsų dailininkų kūriniais, tokios kainos visai neaugštos.

• • •

VISUOMENINIŲ ĮVYKIŲ EILĖ buvo užbaigta gruodžio 29 d. Jaunimo Centre VLIKo 20 m. sukakties minėjimu. Dalyvavo arti 300 žmonių.

Pagrindinę minėjimo paskaitą skaitęs (tema — "Lietuvos tolimesnis likimas, viltys ir pavojai") dr. D. Krivickas iš Vašingtono gana ramiai, be rikšmo ir tuščių frazių, akademiniu stiliumi metė žvilgsnį į ateitį, joje bandydamas surasti vilčių Lietuvos laisvės rytui.

Kalbėtojas paminėjo, kad VLIKui Amerikoje atsiranda naujų sunkumų. Čia VLIKą esą ypač domina du dalykai, nuo kurių gali priklausyti išsilaisvinimo galimybės: didžiosios politikos kryptis ir įvykių kristalizacija Lietuvoje. Paskaitininkas įžiūrėjo tam tikrų šviesos spindulių iš sovietų-kiniečių nesutarimų. Jo nuomone, kiniečiai plačiau gali pajudinti tautų apsisprendimo principą, norėdami sau laimėti artimas Azijos tautas, o iš to gal iškiltų ir kitų sovietų valdomų nerusiškų kraštų išsilaisvinimo problema. Jis kvietė žiūrėti į besikeičiančią dabartinės Lietuvos struktūrą ir į joje vykdomą nutautinimo procesą. "Reikia siekti gilesnio pažinimo, kas vyksta Lietuvoje, Sov. Sąjungoje" — kalbėjo svečias iš Vašingtono. Jis pabrėžė, jog yra nemaža naujų duomenų tėvynėje, kurių reikiamas išnaudojimas ir nušvietimas gali būti naudingas išeivijoj.

Trumpą, bet drūtą žodį tarė Lietuvos gen. konsulas dr. Petras Daužvardis. Jis kalbėjo:

"Mums reikia išdirbti platesnę, detalesnę mūsų darbų programą. Čia turėtų įeiti netik viršūnių darbai, bet visų lietuvių. Kiekvienas iš čia esančiųjų galėtų šį tą padaryti Lietuvos išlaisvinimui. Tada mus svetimieji geriau pajustų ir mums atsirastų daugiau pritarėjų".

Kalbėtojas ragino ateinančiais metais kovoti platesniu mastu ir savo žodį baigė: "Tad į darbą ir kovą visa tauta už Lietuvos laisvę".

Su visa programa nelabai derinosi VLIKo grupių vardu padaryti pareiškimai, kuriuos padarė 4 asmenys, perskaitę 2 ar 3 partijų bei grupių deklaracijas. Kaikuriuose pareiškimuose nepasitenkinta trumpais, viltį žadinančiais žodžiais, bet duota plačių istorinių žinių apie Lietuvą ir nurodymų, kokiais ekonominiais, socialiniais, teisiniais pagrindais ateities Lietuva turės būti sukurta (kalbėjo net būsimųjų laiku).

• • •

ŠVENČIŲ LAIKOTARPIS Čikagoje buvo paženklintas Kalėdų eglučių programomis, kurias čia surengė 4 lituanistinės mokyklos, o jose iš viso dalyvavo apie 1000 jaunųjų.

Šių eilučių autoriui teko stebėti vieną tokių programų Šv. Antano parap. salėje Ciceroje. Čia atsilankė apie 100 vaikų, lankančių parapijos mokyklos lituanistines pamokas (jos dėstomos reguliarių pamokų metu kiekvieną dieną).

Programa buvo neilga, bet įdomi. Joje buvo parodyta Lietuvoje gyv. rašytojo K. Kubilinsko eilėraščio "Vilkas uodegą prišalo" inscenizacija; mokyklos choras, vad. J. Kreivėno, (jis yra lituanistinių klasių vedėjas), padainavo. Be to, buvo bendrų žaidimų, deklamacijų, Kalėdų senelio pasirodymas, dovanų išdalinimas ir kt.

Gera, kad tokios programos yra rengiamos ir jauniesiems duodama proga praleisti valandą, kitą lietuviškoje nuotaikoje. Tačiau gaila, jog nevisi tėvai pasistengia jaunuosius čia atsiųsti.

• • •

N. METŲ PROGA "Čikagos vaizdų ir vargų" skilties autorius šio laikraščio redakcijai, leidėjams ir skaitytojams siunčia geriausius linkėjimus bei sveikinimus iš pasaulio lietuvių sostinės. Tikimės, jog ir šiais metais galėsime pasidalinti mintimis, įspūdžiais, vaizdais ir vargais.

Vašingtonas. — Metinė gamyba vienam asmeniui Afrikoje ir Azijoje siekia tik $125, JAV gi — $1.488.

..ŠYPSENOS..

JONO XXIII ŠYPSENOS

# #

Mons. Roncalli, vėliau Jonas XXIII, aštuonis metus buvo nuncijum Prancūzijoj. Vieno banketo metu buvo pasodintas šalia plačiai dekoltuotos ponios. Kai patarnautojai ruošėsi išnešioti desertą, mons. Roncalli pasiūlė savo kaimynei obuolį. Ponia maloniai nustebo, o mons. Roncalli tarė:

— Prašau, ponia, priimkite. Juk ir Jieva tik tada pasijuto esanti be drabužių, kai suvalgė obuolį.

# #

Kartą Prancūzijos prezidentas, banketo metu paklausė nuncijų mons. Roncalli:

— Ar manote, kad žmonės sendami darosi geresni?

— Kaikada. Žmonės — kaip vynas. Laikas kaikuriuos daro geresniais.

# #

Pas mons. Roncalli Paryžiaus nunciatūroje atėjo žymus katalikų mokslininkas ir rašytojas Daniel—Rops. Pastarasis buvo ir tebėra nepaprastai liesas, o nuncijus — apyriebis vyras. Nuncijus atsiduso ir tarė:

— Mielas autoriau, mudu turėtume kartu melsti Dievą, kad nuo manęs nuimtų pusę riebalų, kurių turiu perdaug, ir uždėtų Jums!

# #

Mons. Roncalli, kaip popiežiaus nuncijus Paryžiuje, buvo pakviestas dalyvauti iškilmingame Prancūzijos Akademijos posėdyje. Suolai buvo senoviški ir siauri, taip kad jis nesijautė patogiai. Po posėdžio Roncalli tarė:

— Tai graži, įspūdinga vieta, kurioje girdimi įdomūs dalykai. Deja, akademijos suolai teleidžia atsisėsti tik pusei nuncijaus.

# #

Naujai atvykęs diplomatas į Vatikaną įteikti savo paskyrimo raštų popiežiui Jonui XXIII tarp kitko paklausė:

— Kiek asmenų dirba Vatikane?

— O, nedaugiau kaip pusė, — tarė popiežius, mirktelėdamas akimi.

Lietuvių studentų žinios

DĖMESIO! DĖMESIO! — Toronto studentų tradicinis balius įvyks sausio 18 d., 1964 m., Queen Elizabeth Ballroom, C.N.E. Vakarienė prasidės 6 v.v. punktualiai. Norėtume iš anksto parduoti bilietus, kad žinotume bankieto dalyvių skaičių. Bilietai parduodami prie abiejų parapijų sekmadienį po Mišių; taip pat galima gauti pas studentų valdybos narius: Stefą Vėlyvytę LE 6-7425; Romą Staškevičių RO 9-4642; Henriką Steponaitį LE 3-2522; Mariją Mikelėnaitę WA 2-4213; Daną Tamošauskaitę LE 1-4469; Giedrę Rinkūnaitę LE 5-9397.

STUDENTŲ VALDYBA sveikina naujai susižiedavusius kolegas — Jūratę Dailydaitę ir J. Tamulaitį; Audronę Kuolaitę ir K. Skrupskelį; Virginiją Sakalauskaitę ir V. Mikėną.

DAR KARTĄ VALDYBA nori priminti visiems studentams, kad studijų dienos įvyks 1964 m. vasario 1 ir 2 d. Toronte. Kviečiame visus dalyvauti.

ĮSPŪDŽIAI IŠ AKADEMIKŲ SKAUTŲ STOVYKLOS. — Gruodžio 26 d. iš Toronto ir Hamiltono pajudėjo 18 studentų žiemos stovyklos link, kuri įvyko Caherfae, Mich. Iš viso stovykloje buvo apie 150 studentų iš Čikagos, Detroito, Klevelando ir Kanados. Dienos metu visi slidinėjo, o vakarais visi pavargę nuo sportavimo susirinkdavo ir linksmai praleisdavo laiką dainuodami arba pasidalindami tos dienos įspūdžiais. Rimtesnė programa irgi buvo atliekama vakarais. R. Vėžys skaitė paskaitą apie lietuvių "nonconformizmą". Taip pat buvo uždaros sueigos ASS nariams. Įdomiausia programų dalis buvo škicai "Antrojo kaimo" iš Čikagos. Stovyklą pravedė V. Petrauskas ir V. Demereckis iš Čikagos; programos vedėju buvo R. Griškelis iš Detroito.

STUD. ATEITININKŲ SUEIGA įvyko sausio 5 d. p. Sakalų bute. Dalyvavo gražus būrys studentų-čių ir dv. vadas T. Kornelijus, OFM. Apie visuotinę Vatikano santarybą kalbėjo kun. Pr. Gaida. Iškelti klausimai buvo gyvai diskutuojami. Ž. Šiekytė padarė pranešimą apie ideologinius kursus Čikagoj, kur ji dalyvavo. Susirinkimui vadovavo Vida Tamulaitytė. Ji pranešė, kad Toronto un-to studentų ruošiamame tarpt. festivalyje ateitininkams pavesta ruošti parodėlę.

PLEČIAMAS YORK UN-TAS. — Keele-Steeles g. kampe įgytas 475 akrų sklypas York un-tui. Užplanuota išleisti $150 mil. pastatams, kuriuose 1980 m. tilps 20.000 studentų. York un-tas įkurtas 1960 m. Glendon kampe prie Bayview ir Lawrence Ave. su 72 studentais. Šiandie York univ. mokosi 1.100 studentų; kol kas veikia tik humanitarinių mokslų fakultetas, bet ateity bus pilnas un-tas.

TORONTO UN-TO BIBLIOTEKA planuoja įvesti studentams naują kortelių sistemą, kuri palengvintų ir pagreitintų knygų apsimainymą — paėmimą.

OLANDIJOS VYRIAUSYBĖS STIPENDIJOS KANADIEČIAMS. — Iš Olandijos ambasados Otavoje gautas pranešimas, kad 1964-65 mokslo metams skiriamos 5 stipendijos po 3.500 guldenų. Jomis pasinaudoti gali un-tų studentai ar jau baigusieji un-tą, kaip architektai, dailininkai, muzikai, medikai ir kt. Prašymus siųsti iki 1964 m. kovo 1 d. šiuo adresu: Netherland Embassy, 12 Marlborough Ave., Ottawa, Ont. Tel. CE 5-7241. 1962-63 m. metais Olandijoj studijavo 2.559 studentai užsieniečiai iš 90 kraštų, jų tarpe 29 kanadiečiai.

Otava. — Karališkajai mokesčių komisijai Canadian Pulp and Paper Ass. pirm. pareiškė, kad efektingiausias būdas kovoti su nedarbu—tai sumažinimas bendrovių mokesčių. Jis siūlė 40% vietoj 50% darbo pajamų mokesčių virš $35.000 sumos, įskaitant ir provincinius mokesčius; žemiau šios sumos—21% mokesčių.

J. BARAKAUSKAS
Elektros kontraktorius
Visų rūšių elektros įrengimai ir pataisymai.
Tel. RO. 7-9947
24 Humberview Rd., Toronto.

LIQUIFLAME OILS LTD.
Atstovas
H. ROŽAITIS
Nemokamai taisome bei išvalome krosnis-degintuvus savo klijentams.
Telefonas LE. 3-4908.

VALAU FOTELIUS
IR ĮVAIRIUS KILIMUS.
Automatinis elektra varymas. Sutaisau iširusius gaius ir pradegintus kilimus. P. KARALIŪNAS.
Skambinkite LE. 3-4912.

International Driving School
WALDI
859 COLLEGE ST.
Telefonas LE. 2-5461
Mokome su standartinėmis, automatinėmis transmisijomis ir Volkswagenais.
1 val. važiavimo ir testo pamokos nemokamai.

A.P. GARAGE
60 HOWARD PARK AVE.
LE. 5-9130
Atlieka sąžiningai visus mechaniškus automobilių pataisymus. Patepimus ir alyvos keitimus.
Prieš pirkdami vartotus automobilius atvežkite patikrinimui: nurodysim visus trūkumus ir duosime patarimus.
Tose pačiose patalpose atliekami body ir dažymo darbai.
Sav. ANTANAS PAŠKEVIČIUS

A. ČIŽIKAS
ALFA RADIO & TV
PARDUODAM IR TAISOM TELEVIZIJAS, RADIJAS
TAISOM ŠALDYTUVUS, KROSNIS, SKALBIMO MAŠINAS
Tel. LE. 1-6165 • 672 Lansdowne Ave.

DR. E. ZUBRIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
1577 BLOOR ST. WEST
(prie Dundas)
Telefonas LE. 2-4108

DR. J. MATULIONYTĖ
DANTŲ GYDYTOJA
1796 BLOOR ST. W. (prie Keele)
Priėmimo valandos: pirmadieniais ir trečiadieniais 2-9 val. vak., antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais 9-5.30 val. p.p.
Telefonas RO. 6-1372

DR. V. J. MEILUVIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
262 Roncesvalles Ave.
(prie High Park Blvd.)
Tel. 535-7025
Priima pacientus pagal susitarimą.

Kabineto telefonas LE. 4-4451
DR. P. MORKIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Vakarais ir šeštadieniais pagal susitarimą.
1082 BLOOR ST. W., Toronto 4,
(į rytus nuo Dufferin St.)

DR. V. SADAUSKIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
129 GRENADIER ROAD
(2-ras namas nuo Roncesvalles)
Toronto.
Telefonas LE. 1-4250
Priėmimo valandos: 9-12 ir 3-8 val. vak. (pagal susitarimą).

OKULISTAS
S. BROGOWSKI, O.D.

420 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.). Telefonai: kabineto LE. 1-4251; namų CL. 9-8029. Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų. Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

OKULISTĖS
Br. Bukowska-BEJNAR, R.O.
Wiktoria BUKOWSKA, R.O.
274 RONCESVALLES AVE.
(prie Geoffrey St.)
TEL. LE. 2-5493
Darbo valandos: kasdien 10 v. ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 6 v.v.

Akių specialistas
L. LUNSKY, R.O.

Pritaiko akinius visiems akių defektams. Ištiria akių nervus, kurie dažnai sukelia galvos skaudėjimą ir nervingumą. Kalba slavų kalbomis.
470 COLLEGE ST., Toronto
Telef. WA. 1-3924

W. A. LENCKI,
B.A., L.L.B.
TEISININKAS — ADVOKATAS - NOTARAS
100 ADELAIDE ST. W.
Room 107
Telefonas EM. 6-4182
Toronto

Dažai ir sienoms popieris! VAŠKAS, SEPEČIAI, TERPENTINAS
SKY'S PAINT & WALLPAPER
891 DUNDAS ST. WEST
Tel. EM. 4-2715, Toronto, Ont.

DRAUDIMAI
NAMŲ, AUTO, VASARVIEČIŲ, KOMERCINIAI, ATSAKOMYBĖS, APIPLĖSIMO, TRANSPORTO, BONDS IR PAN.
DRAUDIMO ĮSTAIGA
AL DUDA
24 VAL. PATARNAVIMAS
RO. 9-4612
DARBO VALANDOMIS
RO. 9-4131
NAMŲ
RO. 6-7132
ATSTOVAUJAMOS 27 DRAUDIMO BENDROVĖS. DRAUDIMAI RASOMI VISOSE KANADOS PROVINCIJOSE. 10% NUOLAIDA IMANT DRAUDIMĄ IŠ VIENOS KOMPANIJOS.

Maloniai kviečiame atsilankyti į

KONCERTA-BALIŲ

kuris įvyks 1964 m. sausio 11 d., šeštadienį, Prisikėlimo salėje.

Koncerto programoje

sol. Lilija Šukytė

akompanuoja DALIA SKRINSKAITĖ.

Solistė LILIJA ŠUKYTĖ

Akomp. D. SKRINSKAITĖ

GROS GERAS ORKESTRAS.
TURTINGAS BUFETAS.
PRADŽIA PUNKTUALIAI 7 VAL. VAK.

Toronto skautų-skaučių Tėvų Rėmėjų Komitetas

TORONTO, Ont.

Ateitininkų ir skautų veikla—6 psl.; studentų žinios—7 psl.

ŠV. JONO KR. PARAPIJOS ŽINIOS

— Per 1963 m. parapijoje turėta 62 krikštai, sutuokta 24 poros, palaidota 23. Pirmąją Komuniją priėmė 31 vaikas; turėta 12 konvertitų. Talkinta šalpos srityje įvairiose socialinės globos įstaigose.

— Gražiai praėjo parapijos vaikams ruošta eglutė: susirinkus gražiam būriui parapijos salėje, kun. J. Staškevičiui vadovaujant, atlikta programa. Šeimyninėje nuotaikoje padainuota, pažaista ir pasivaišinta. Sekmadieninės vaikų popietės numatomos ateityje ir toliau.

— Šią savaitę lankomi parapijiečiai: Indian Rd. Cres., Wanda, Prince Rupert, Indian Valley, Parkdale ir užbaigiama Indian Rd.

— Sausio 4 d. iš par. bažnyčios lietuvių kapinėse palaidotas a.a. Petras Masalskis.

— Tikybos pamokos pradedamos šį sekmadienį įprastu laiku.

— Jaunimo choro repeticija — šeštadienį po šeštad. mokyklos pamokų par. salėje.

— Parapijos choras po N. Metų pradėjo ruošti naujas Mišias. Paskutiniu laiku choras, pastangų choro vedėjo ir visų choristų dėka, padidėjo 11 naujų narių. Ypač džiugu, kad pamažu įsijungia jaunų žmonių. Choro repeticijos vyksta sekmadieniais po 11 val. pamaldų.

— Šį sekmadienį 11 val. pamaldų metu prisimenamas a.a. V. Užupis. Jas užprašė katalikių moterų skyrius.

— Iš Romos švenčių proga atsiuntė sveikinimus abu klierikai. Liudas Januška sėkmingai baigia priešpaskutinius mokslo metus. Matas Jarašiūnas džiaugiasi apsipratęs su nauja tvarka; baigia nugalėti sunkumus studijose, ypač lotynų kalboje.

TORONTO LIETUVIŲ CARITAS švenčių proga pr. sekmadienį lankė lietuvius Ontario ir Queen Elizabeth ligoninėje. Visiems ligoniams buvo įteikta Caritas specialiai paruošti siuntiniai. Aplankyta p. Miniotų šeima su 6 mažais vaikais. Ji ir toliau reikalinga globos ir paramos. Adresas: 11 Clarens Square (prie Spadina ir Wellington).

MIRĖ DU LIETUVIAI. — Pr. savaitę lietuvių kapinėse palaidoti a.a. Petras Sabas ir a.a. Petras Masalskis. P. Šabas, 62 m. amžiaus, ilgesnį laiką negalavo širdimi. Atvykęs į Kanadą prieš 35 metus ilgiausiai dirbo miškuose. Velionis kilęs nuo Linkuvos; buvo nevedęs. A.a. P. Masalskis, 61 m. amž., kilimu nuo Ukmergės. Pasijuto negaluojąs darbovietėje. Nuvežus į Šv. Juozapo ligoninę, ligonį ištiko širdies smūgis. P. Masalskio žmona ir vaikai yra likę Lietuvoje.

"SPECIAL DELIVERY" LAIŠKŲ TARIFAS dabar yra ne 10 ct., o 25 ct., plius paprasto laiško kaina pagal svorį — 5 ct. ar daugiau. Redakcija tebegauna tokių nepilnai apmokėtų laiškų ir turi primokėti dvigubai. Tad prašome siuntėjus į tai atkreipti dėmesį.

GENĖ PIKYTĖ iš Suvalkų trikampio atvyko į Torontą ir ištekėjo už Vyt. Vaitkaus.

JONAS TUINYLA iš Bostono, Mass., per brolio a.a. Mykolo Tuinylos laidotuves Simcoe, Ont., vietoj gėlių paaukojo $25 BALFui.

PRIMENAMA WASAGOS VASARNAMIŲ SAVININKAMS, kad dideli sniego klodai gali įlaužti stogus. Reikia nukasti.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS ŽINIOS

— Nuoširdžiai užjaučiame Ald. Siminkevičienę ir artimuosius, Lietuvoje mirus jos mamytei. Mišios už velionės sielą — šį sekmadienį, 8 v. ryto.

— Sausio 2 d. iš Prisikėlimo parapijos palaidotas ankstyvesnės kartos lietuvis a.a. P. Sabas. Nesant artimųjų, velioniu rūpinosi Kaz. ir V. Zarai.

— Už a.a. Viktorą Užupį artimieji ir šeimos draugai užprašė per 100 šv. Mišių. Jų dauguma užprašyta vietoje vainikų, gėlių ir viešų užuojautų. Šį šeštad., sausio 11 d., 9 v. r., bus laikomos atkų sendraugių užprašytos Mišios, o šį sekmad., 11 v. r. — KLK Moterų Dr-jos c. v-bos. Organizacijų nariai raginami savo užprašytose Mišiose gausiai dalyvauti.

— Kleb. T. Placidas, prieš šventes išvykęs į JAV sveikatos reikalais, jau grįžo parapijon ir eina savo pareigas.

— Nuoširdžiai dėkojame savo sambroliams T. Tarcizijui, OFM, ir T. Juvenaliui, OFM, už didelę pagalbą parapijos pastoracijoje per Kalėdas. Džiaugiamės savo parapijiečiais ir savo parapijos prieteliais, rekordiniu skaičiu dalyvavusiais švenčių apeigose ir priėmusiais sakramentus.

— Praėjus Advento rimčiai, visas kolonijos jaunimas vėl gausiai renkasi į sekmadieninius jaunimo pasilinksminimus, kurie kas sekmadienį 7.30 v.v. rengiami par. salėje — kavinėje. Šokiams groja jaunimo orkestras.

— Nuo šio sekm. vėl reguliariai tęsiamos katechetinės pamokos vaikučiams ir religijos pamokos gimnazistams. Pirmosios yra LV Namuose, o paskutiniosios — aktorių kambariuose. Katechetines pamokas lanko ne tik nekatalikiškas pradž. mokyklas lanką mokiniai, bet ir tie vaikučiai, kurie š.m. gegužės mėn. priims pirmąją Komuniją.

— Parap. choro repeticijos: anrad., 7.30 v.v. — moterys, ketvirtad., 7.30 v.v. — vyrai. Repeticijos svarbios, nes pradedama ruoštis Verbų sekmad. religinio koncerto programai. Dar kartą nuoširdžiai dėkojame savo chorui ir jo vad. kun. B. Jurkšui už labai gražiai išpildytą kalėdinę programą!

— Jaunimo choro repeticija — šį penktad., 6.30 v.v. Taip pat ir savo jaunimo chorui nuoširdžiai dėkojame už kruopščiai paruoštą ir labai nuotaikingai išpildytą kalėdinę programą. Paskutiniu laiku jaunimo choras ypač pagausėjo ir sustiprėjo. Vaikučiai, kurie anksčiau buvo kituose choruose, bet dabar jokiam chorui nebepriklauso, kviečiami įsijungti į Prisikėlimo par. jaunimo chorą. Skambinti T. Rafaeliui. Ruošiama plati programa sekančiam pasirodymui scenoje.

— Kitą savaitę par. kunigai lankys: Abbott Ave., Brad St., Chelsea Ave., Dorval Rd., Edna Ave., Hillsview Ave., Indian Rd., Indian Cr., Jerome St., Kenneth Ave., Prince Rupert Ave., Wanda Rd.

— Pakrikštyta: Alfredo ir Rožės Vaughan dukrelė Susan Marie Vanessa; Vlado ir Reginos Stabačinskų dukrelė Violeta Regina; Donato ir Valerijos Karosų sūnus Povilas Vytenis. Tėvelius sveikiname, o vaikučiams linkime gausių Dievo malonių!

JADVYGA IR PETRAS AUGUSTINAVIČIAI naujųjų metų išvakarėse savo namuose paminėjo vedybinio gyvenimo sidabrinę sukaktį. Dalyvavo per dvidešimt artimiausių draugų, linkėdami sveikatos ir tolimesnės sėkmės statybos versle. P. Augustinavičius buvo "Masčio" fabriko Telšiuose savininkas.

TORONTO LIETUVIŲ STUDENTŲ

Tradicinis Balius

ĮVYKS ŠEŠTADIENĮ, SAUSIO 18 D.,
Queen Elizabeth Ballroom - C. N. E.

Pradžia: 6 val. vak. • Vakarienė • ŠOKIAI • Gros "Harmonie" orkestras • Bus bufetas •

• Bilietų kaina: • studentams $5 porai • svečiams $7 porai

Bilietai — pas studentų valdybos narius. Skambinkite: H. Steponaitis LE 3-2522. TLSS valdyba

VLIKo dvidešimtmečio minėjimas rengiamas sausio 18 d., šeštadienį, Palm Plaza restorane, 91 Roncesvalles Ave. Bus iškilminga vakarienė. Staliukai (4 asmenim) užsakomi iš anksto. Vakarienė su visais priedais — $2.75. Pakvietimai gaunami sekmadieniais po pamaldų Šv. Jono Kr. ir Prisikėlimo parapijų knygynuose.

Rengėjų komitetas

ŠEŠTADIENINĖJE MOKYKLOJE pamokos pradedamos šį šeštadienį, sausio 11 d.

Vedėjas

ŠV. JONO PAŠALPINĖS DR-JOS metinis susirinkimas — šį sekmadienį, 3 v. p.p. salėje virš "T. Žiburių". Darbotvarkėje — naujos valdybos rinkimai ir kt. reikalai. Valdyba

KLK MOTERŲ DR-JOS PRISIKĖLIMO PARAPIJOS SKYRIUS šaukia metinį visuotinį susirinkimą sausio 19 d. po Sumos muzikos studijoj. Bus renkama nauja valdyba, todėl prašome visas gausiai dalyvauti. Valdyba

PASAULIO LIET. INŽ.-ARCHITEKTŲ S-GOS Toronto skyriaus balius įvyks vasario 8 d. Islingtono Golfo klubo patalpose.

VERSLININKŲ ARBATĖLĖ — SUSIRINKIMAS. — Sausio 19 d., 4.30 v. p.p. L. Namų salėje įvyksta visų Toronto ir apylinkės lietuvių verslininkų N. Metų arbatėlė-susirinkimas. Pagrindinis šio pobūvio tikslas painformuoti apie s-gos "Verslas" valdybos gaminamą monumentalų iš lietuvių verslininkų Kanadoje gyvenimo filmą. Tuo klausimu smulkų pranešimą padarys dail. T. Valius, inž. V. Petrulis ir agr. Janušauskas. Taip pat bus aptariama ekskursijos reikalas į pasaulinę parodą — Lietuvių Dieną Niujorke.

S-gos "Verslas" valdyba

PRISIKĖLIMO PAR. BANKELIO naujas tel. nr. 532-3400. Bankelis naujus metus pradėjo su 816 narių. Bendra indėlių suma artėja prie $750.000. Tuoj po N. Metų net 12 naujų narių atidarė savo sąskaitas, uždarydami jas kanadiškuose bankuose. Jokiame kanadiškame banke neduodamos tokios taupymo ir skolinimosi sąlygos, kaip par. bankelyje ir priedo dar duodama nemokama gyvybės apdrauda. Visos asmeninės paskolos mirties atveju taip pat apdraustos. K.

Išnuomojamas didelis kambarys High Park rajone; galima naudotis virtuve. Tel. RO 7-4917, po 6 v.v.

IŠNUOMOJAMAS ELEKTRINIS GARINTUVAS. Lengvai nuima senus sienų popierius — užtenka tik įjungti. Nepalieka nei garų nei dūmų. Skambinti — A. Morkis LE 4-8459

"TŽ" SPAUDOS BALIUS rengiamas vasario 1 d., šeštadienį, Prisikėlimo salėje. Tai tradicinis visų spaudos bičiulių susitikimas. Jame ruošiasi dalyvauti ne tik torontiečiai, bet ir kitų vietovių tautiečiai.

Rengėjai stengiasi, kad balius būtų visiems jaukus, smagus ir gaivinantis. Meninėje programoje jau sutiko dalyvauti populiarusis Toronto vyrų kvartetas su akompaniatorium muz. St. Gailevičium. Kvartetas tai progai ruošia naujų, dar niekur negirdėtų kūrinių. Pastaruoju metu jis sėkmingai koncertavo JAV ir keliose Kanados vietovėse. Kiti programos dalykai bus paskelbti vėliau. Spaudos bičiuliai bei rėmėjai, galį paaukoti fantų loterijai, prašomi paskambinti "TŽ" 368-6813.

SLA 236 KP. SUSIRINKIMAS įvyks sausio 12 d. Liet. Namuose. Darbotvarkė — 1963 m. veiklos apžvalga ir pareigų perdavimas naujajai valdybai. Pradžio 1 val. p.p. Naują valdybą sudaro: J. Strazdas — pirm., V. Bačėnas — vicepirm., O. Indrelienė — fin. sekr., V. Pilėnas — sekr. ir L. Rickevičienė — ižd. ap.

ATIDAROMAS SOCIALINĖS PAGALBOS INFORMACINIS BIURAS. — Lietuvių visuomenėje yra jaučiamas kylantis susirūpinimas jaunimo ir šeimos gyvenimu, šalpa, senelių problemomis bei įvairiais emociniais ar psichiatriniais klausimais. Todėl KLK Moterų Dr-jos centro valdyba nutarė įsteigti socialinės pagalbos informacinį biurą. Tas biuras teiks profesinius patarnavimus minėtais klausimais visiems lietuviams, gyv. Toronte, kurie jieškos ir bus reikalingi tos pagalbos.

Biure maloniai sutiko dirbti R. Matukaitė, S. Butkevičienė ir keletas kitų socialinės pagalbos darbuotojų, kurie yra studijavę ir baigę socialinės srities mokslus Kanados universitetuose ir dirba Toronto socialinės srities įstaigose.

Biuro darbuotojai yra pasiruošę pasikalbėti su kiekvienu lietuviu, kuris yra reikalingas šeimos, šalpos, asmeninės ar socialinės pagalbos. Jie atliks profesinius patarnavimus telefonu ar asmeniškai, iš anksto susitarus. Informacijos bus teikiamos nemokamai.

Biuro adresas: 997 College St., studentų būstinės patalpose. Darbo valandos: kiekvieną ketvirtadienį nuo 7.30 val. iki 9.30 val. vak.

A.A. TEIS. V. UŽUPIS palaidotas 1963 m. gruodžio 31 d. iš Prisikėlimo par. bažnyčios Šv. Jono lietuvių kapinėse. Iškilmingas gedulo pamaldas atlaikė T. Juvenalis Liauba, OFM, asistuojamas T. Kornelijaus Bučmio, OFM, ir kun. J. Staškevičiaus. Prie šoninių altorių Mišias atnašavo kun. B. Pacevičius ir T. Paulius Baltakis, OFM. Solo giedojo sol. V. Verikaitis, smuiku grojo Stp. Kairys. Abiem akomponavo kun. Br. Jurkšas. Jautrų pamokslą apie Velionį pasakė T. Juvenalis Liauba, OFM. Pamaldose dalyvavo visa eilė kunigų ir pilna bažnyčia tautiečių.

Kapinėse atsisveikinimo žodį visų vardu tarė J. Matulionis, iškeldamas Velionies asmenybę. Atsisveikinimo kalbas taipgi pasakė: Pr. Vainauskas iš Niujorko kr. demokratų vardu, p. Kliorys iš JAV — Vytauto korporantų ir artimiausių draugų, Pr. Rudinskas iš Montrealio — KLB kr. valdybos ir V. Kolyčius — Toronto ateitininkų vardu.

Laidotuvėse dalyvavo gen. kons. dr. J. Žmuidzinas su ponia; p. Idzelis, p. Balčiūnas, Pr. Naujokaitis, p. Keblinskai ir kt. — iš JAV. Gedulo iškilmėse dalyvavo visa Toronto lietuvių kolonija ir daug svečių iš kitų vietovių. Į kapines Velionį palydėjo apie 100 automobilių vilkstinė. Po laidotuvių būrys artimųjų susirinko pas dr. A. Užupienę. Dalis jų taipgi dalyvavo Velionies namuose N. Metų budėjime. Velionies našlė tarė gedulo žodį ir bendroje maldoje buvo prisimintas pats Velionis. Laidotuvėmis rūpinosi Velionies našlė, giminės, artimieji ir specialus komitetas, kurį sudarė: J. Matulionis, dr. S. Čepas, V. Kolyčius, F. Senkus, dr. J. Sungaila, J. Vailokaitis.

Liet. Bendruomenė neteko veiklaus nario bei veikėjo, o ateitininkai — vieno savo vadų.

ADELĖ ir MYKOLAS VAIŠVILA vietoj gėlių a.a. V. Užupio laidotuvėse pažadėjo paaukoti Mišias už jo vėlę.

A. A. ŠMIGELSKIAI, Sutton motelio savininkai, 1963 m. gruodžio 31 d. išvyko atostogų ilgesniam laikui. Motelis, kol grįš savininkai iš kelionės, bus uždarytas.

GARSIOJO DAIL. PICASSO kūrinių paroda atidaroma sausio 11 d. Art Gallery. Ji bus atidaryta iki vasario 16 d. Spaudos atstovams ji buvo parodyta sausio 9 d.

HOME OWNERS CENTRE

STATYBINIŲ MEDŽIAGŲ PREKYBA

- Įvairios medžiagos namų remontams bei priestatams.
- Faniera virtuvėms ir poilsio (recreation) kambariams.
- Plytelės grindims ir luboms.
- Aliuminijaus langai, durys ir medžiaga izoliacijai.

Sav. B. Saulėnas

2 MULOCK AVE., TORONTO (prie Dundas - Keele) Tel.: biznio 769-5171 vakarais 762-9759

Daugeliui dabar

Dirbtiniai Dantys

malonesni

FASTEETH, malonūs žarminiai (be rūgšties) miltelėliai, daug geriau išlaiko dirbtinius dantis. Valgyti ir kalbėti daug patogiau tik truputį uždulkinus FASTEETH miltelių. Nesijaus jokio kaučuko skonio bei sulipimo jausmo. Panaikins "plokštelių kvapą" (dantų kvapą). Reikalaukite FASTEETH kiekvienoje cheminių gaminių parduotuvėje.

BALTIC MOVERS

Baldų pervežimas Toronte ir tolimomis distancijomis. Visas vežamas turtas apdraustas. Važiuojam kas savaitę į Montrealį, Londoną, Windsorą, Hamiltoną, North Bay, Sudburį ir kitur.
30 DEWSON ST., TORONTO
Telefonas LE. 4-1403

Lietuviška baldų dirbtuvė

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni pigia kaina. P. Lubys. Tel. WA. 2-7981. Namų AM 1-0537.

AL GARBENS

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys.

1611 Bloor St. W. Toronto, Ont.

Telefonai: LE. 6-2738, LE. 6-2664

Vakarais — HU. 9-1543.

SWANSEA. $16.900 visa kaina, atskiras, originalus "Duplex" 10 kambarių, vandeniu alyva apšildomas, 2 garažai. Įmokėti tik apie $3.000. Balansas atviras morgičius.

JANE — ANNETTE. $30.900, atskiras naujas "Triplex". Viso 14 kambarių, didelis kiemas, vandeniu alyva šildomas. Šoninis įvažiavimas. Įmokėti apie $8.000. Vienas atviras morgičius balansui.

PRIE HUMBER UPĖS. $31.500, 17 kambarių naujas "Triplex". Balkonai, dideli butai, pajamos $355 į mėnesį, vandeniu alyva apšildomas, didelis sklypas. Įmokėti $10.000.

Nr. 5 VIEŠKELIS. $13.000, 4 akrai žemės 10 mylių nuo Toronto, asfaltuota gatvė, miesto vanduo. Įmokėti $4.000.

WAUBAUSHENE, ONTARIO — $4.000 visa kaina, vasarnamis prie Georgian Bay ežero, 90 mylių nuo Toronto, įrengtas, su baldais, privatus ežero krantas, geras žuvavimas. Įmokėti $2.000.

Pas mus randasi daug naujai registruotų pardavimų High Park ir Parkdale rajonuose. Dėl informacijų skambinkite A. GARBENIUI.

MONTREAL, Que.

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS ŽINIOS

— Visada malonu pasidžiaugti šeštad. mokyklų Kalėdų eglute. Šio darbo vaisiai aiškiai šviečė Dr. V. Kudirkos mokyklos mokinių veiduose bei atsilankiusiųjų atsiliepimuose. Sausio 5 d. sekmadienio popietę Šv. Kazimiero salėje gausiai susirinko vaikučių ir tėvelių ir kt. Uždangai pakilus, V. Nemunėlio eilėraštį "Kalėdų Kristui" pasakė 4 sk. mok. J. Žukauskas. Mokyklos ved. J. Blauždžiūnienė pranešė, kad bus suvaidintas B. Mažeiklienės vieno v. vaizdelis "Kalėdų naktį". Scenoje pasirodę mokiniai gerai atliko savo vaidmenis, pasižymėdami aiškia lietuvių kalba. Svarbesnės veikalo veikėjos buvo: D. Lukauskaitė, D. Kerbelytė ir J. Kirkilionytė, kurias paruošė mokyt. J. Gečienė. Vaizdelyje gražiai pasirodė su šokiais: lėlės, meškiukai, snaigės, pajacai ir kinietės. Šokius kruopščiai paruošė mokyt. J. Blauždžiūnienė ir mokyt. Malcienė. Užbaigai Dr. V. Kudirkos mokyklos choras, vad. mokyt. E. Navikėnienės, atliko 2 dainas — "Kalėdos" ir "Kalėdų senio maršas"; muzika Z. Lapino, žodžiai D. Lipčiūtės-Augienės. Šokiams ir dainoms pianu palydėjo J. Žukauskienė. Po vaidinimo mokyklų komiteto pirm. K. Lukauskas pranešė, kad atvyko Kalėdų senelis, kuris visus vaikučius apdovanojo vertingomis dovanomis. Visi vaikučiai ir svečiai, mokyklų tėvų komiteto pastangomis, buvo skaniai pavaišinti.

— Praeitą sekmadienį Šv. Kazimiero parapijos komitetas turėjo metinį posėdį. Metinė apyskaita bus netrukus pranešta.

— Šv. Kazimiero parapijos jaunimas šį sekmadienį, t.y. sausio 12, ruošia iškylą į kalnus. 8 val. ryto bus Mišios, o po to nuo bažnyčios išvyks į paskirtą vietą. Norintieji prašomi registruotis klebonijoje tel. LA 1-9930 arba pas V. Vasiliauskaitę CL 9-1904. Be to, parapijos jaunimas 1963 m. gruodžio 27 d. suruošė kalėdinį pobūvį į kurį atsilankė virš 100 jaunuolių.

— Šv. Onos pašalpinės dr-jos metinis svarbus susirinkimas įvyks sausio 12 d. Visos narės yra kviečiamos dalyvauti. Sausio 18 d. draugija ruošia metinę vakarienę su muzika, loterija ir kitais netikėtumais. Vakarienė įvyks Šv. Kazimiero salėje 7.30 v.v. Kviečiami visi dalyvauti.

— Mokyt. J. Grigelis ir St. Jaspelskis žiemos šaltą laiką praleidžia šiltoje Floridoje.

— Dr. V. Giriūnienė buvo išvykusi į Torontą dalyvauti a.a. teis. V. Užupio laidotuvėse.

— Šv. Kazimiero bažnyčioje susituokė: V. Jancevičius su lietuvaite E. Bondzinskaite, kuri atvyko iš Lenkijos.

— Mirė ir palaidotas per Šv. Kazimiero bažnyčią Katrina Vasiliauskienė, uoli Šv. Kazimiero parapijos rėmėja. E. N.

"LITO" SIENINIAI KALENDORIAI jau gauti ir dalinami darbo valandomis abiejuose skyriuose. Paštu bus siunčiama tik pareiškus pageidavimą. Kalendoriuje atžymėtos lietuviškos ir kanadietiškos šventės bei katalikiški ir tautiniai vardai.

"LITO" DARBO VALANDOS nuo N. Metų AV skyriuje pakeičiamos, o Rosemonto skyriuje pailginamos. Pakeitimus rasite nuolatiniame "Lito" skelbime. Pr. R.

OLANDIJOS KONSULAS ir kartu konsularinio korpuso sekretorius Pieter Pel mirė širdies smūgiu sausio 2 d. Laidotuvėse kviestas dalyvavo ir gen. kons. dr. J. Žmuidzinas.

VERSLININKŲ ALMANACHAS. — Lietuvių verslininkų sąjungos valdyba Toronte ryžtasi išleisti visos Ontario prov. lietuvių verslininkų adresų santrauką su įvairiomis kitomis informacijomis. Pernai tos sąjungos buvo išleistas sieninis kalendorius vien tik su torontiečių verslininkų ir laisvosios profesijos adresais. Tokia adresų santrauka yra naudinga ir pasitarnauja tiek visuomenei, tiek patiems verslininkams ir laisvos profesijos žmonėms. J. A.

AUŠROS VARTŲ PARAP. ŽINIOS

— T. S. Kulbis, SJ, vienam mėnesiui išvyko pavaduoti klebono vienoje lietuvių parapijoje, Pennsylvanijoje.

— T. J. Aranauskas, ilgai darbavęsis mūsų parapijoje, keletą dienų viešėjo Montrealyje. Dabar jis sėkmingai darbuojasi Čikagoje.

— Šį sekmadienį po 11 val. pamaldų įvyks seimelio sesija parapijos salėje.

— Išrinktas naujas mūsų par. komiteto narys Petras Girdžius, visiems pažįstamas Lasalio gyventojas. Sveikiname naująjį narį ir linkime sėkmės.

— Šį sekmadienį po 11 val. pamaldų įvyks Šv. Onos dr-jos susirinkimas.

— Aukos bažnyčios fondui: $12 P. Kubilius; $10 J. M. Juodviršiai.

— Užpraėjusio sekmadienio rinkliava — $205,50; N. Metų — $264.

— Katalikių moterų dr-ja rengia parapijos salėje vakarą vasario 1 d., 7 v.v. Bus įdomi meninė programa.

AV PARAPIJOS ĮSIKŪRIMO ISTORIJĄ pasakoja šios parapijos įsteigėjas Tėv. dr. J. Kubilius, SJ, žurnale "Žvaigždė" š.m. sausio mėn. nr. Gerai pažįstamu nuoširdumu ir atvirai per 9 psl. T. Kubilius prisimena pirmąsias savo dienas Montrealyje ir pirmuosius čia pažintus lietuvius: a.a. Burbas, Kudžmas, Gaurius, Rudinskus, Ališauskus, Vazalinskus ir kt. Ypač šiltai prisimenama mūsų gerai žinoma senoji Stankienė, kuri dirbusi už penkis ir meldusis už šimtą... Atsiminimus puošia 12 nuotraukų, kuriose ne vienas montrealietis atpažįstamas iš anų jau praeitin nuėjusių dienų. Skaitant lengvai prabėga anos sunkios kūrimosi šiame krašte dienos, kurias jau gal nevienas primiršom. Labai gerai, kad T. Kubilius paskelbė šiuos atsiminimus, kurie bus tęsiami sekančiame "Žvaigždės" nr. Kartu dėkojam dabartiniams parap. kunigams, kurie parūpino žurnalo egzempliorių visiems, norintiems įsigyti.

FILMAS "LIETUVIŠKOS VESTUVĖS" bus rodomas pasaulinėj parodoj Niujorke, — rašo "The Academian", Putnam Catholic Academy moksleivių gražiai išleistas laikraštėlis. Šią mokyklą lanko ir lietuvaitės moksleivės, gyv. N. P. M. seserų bendrabuty Putname. Filmas buvo padarytas 1963 m. pavasarį seserų rūpesčiu. Vaidino jų globojamos mergaitės.

O KAIP SU SENAISIAIS? — klausiama viename vietiniame anglų kalba laikrašty, nagrinėjančiame valdžios pastangas ir skiriamas lėšas jaunimo auklėjimui bei gerovei. Vyresnio amžiaus piliečių, kurie sudaro apie 10% krašto gyventojų, klausimas pradedamas gyvai nagrinėti Amerikoje. Šis reikalas nemažiau aktualus ir lietuvių išeivių tarpe, tačiau iki šiol mažai susilaukęs dėmesio. Rūpinamės vienokiais ar kitokiais lietuvių namais, jaunimo centrais ir stovyklomis, o kur ir kaip savo dienas baigia mūsų seneliai, pavargę ir paliegę nuoširdūs lietuviai, kurių dažnas net padoriai svetimos kalbos nemoka, — retai pagalvojam. Visose kolonijose šis reikalas vertas dėmesio, tačiau aktualiausias galbūt Montrealyje, nes čia didžiausias skaičius Kanadoje senosios kartos lietuvių ateivių yra susibūręs. Parapijų žiniomis, Montrealyje yra arti 100 vyresnio amžiaus lietuvių reikalingų globos. Geros sąlygos pastatyti namus šiems pensininkams yra prie AV bažnyčios NPM seserų vienuolyno arba parapijos turimam žemės sklype. Finansiškai tokių namų statyba daug lengviau įgyvendinama, negu kaikurie kiti Montrealyje kilę projektai, nes galima tikėtis ir valdžios paramos. Reikia tik, kad kas nors imtųsi nuoširdžios iniciatyvos. Kaip N. Metų rezoliuciją siūlome Montrealio lietuvių parapijoms ir NPM seserų vienuolynui bendrom jėgom būti iniciatoriais ir atlikti didelį tautinį ir gražų krikščioniška darbą pasirūpinant vyresniaisiais mūsų kolonijos nariais. -v-

District Estate Brokers Inc.

Montreal Real Estate Board nariai

3907 Rosemont Blvd.

TEL. 722-2472

NAMAI, ŽEMĖ, PASKOLOS

A. GRAŽYS 739-9328
P. JASUTIS — LA 2-7879
M. ROTH — RE 7-9353

10 METŲ PATIRTIS

ROYAL - LONDON & LANCASHIRE

APDRAUDOS BENDROVĖS yra atstovaujamos:

Adamonis Insurance Agency Inc.

Quebec Insurance Brokers Association nariai
3907 Rosemont Blvd.
Tel.: 722-2472

GAISRAS — AUTOMOBILIAI — NELAIMINGI ATSITIKIMAI — Tikslus ir greitas patarnavimas Sąskaitos "Lite" Nr. D-752

20% AUGIMAS 1963 METAIS!

PADĖKA JUMS, MUS LEIDUSIEMS TARPININKAUTI JŪSŲ AUTOMOBILIŲ, NAMŲ VASARNAMIŲ, BIZNIŲ IR KT.

DRAUDIMUOSE.

Prano BARAUSKO agentūra

RO 6-0811 arba RO 6-0832

nepamirškite užsukti lietuviškon dovanų, suvenirų ir įvairių reikmenų krautuvėn

„The Times"

1212 Dundas St. W. Tel. LE. 2-9547

J. BERŽINSKAS

Užsakymai priimami ir paštu

TAUPYK IR SKOLINKIS

Savo Kredito Kooperatyve "LITAS"

Adresas: 1465 De Seve Street, Montreal 20, P.Q., tel. 766-5827

Santaupos apdraustos vienam milijonui dolerių. Mirties ir invalidumo atvejais pagal turimą draudimo polisą santaupos iki $2000 išmokamos dviguba suma. Už depozitus mokama 4%, už šėrus — 4,25%. Už asmenines paskolas imama 7,6%, už nekilnojamo turto paskolas — 6,5%. Pigus paskolų draudimas skolintojo mirties ir invalidumo atvejais.

BANKAS VEIKIA: 1465 De Seve — sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 val.; dieną — antrad., trečiad. ir ketvirtadieniais nuo 10 iki 1 val.; vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 8 val. 3907 Rosemont Blvd. (tel. 722-2472) trečiad. 7-9 v.v. ir penktadieniais 1-6 val. ir nuo 7-9 val. vak.